

KANDIDATSPECIALE

GENERATIONSSKIFTE OG FINANSIERING HERAF I FAMILIEEJEDE SELSKABER
– BASERET PÅ EN CASE

A GENERATIONAL SUCCESSION AND FINANCE OF A FAMILY-OWNED BUSINESS
- BASED ON A CASE

Peter Schmidt Rasmussen

Kevin Klitgaard Lindgaard

Studienummer: 40201, 31785

Gruppe/ kontraktnummer: 17316

Vejleder: Kim Wind Andersen

Dato: 15. september 2020

Antal sider i alt: 127

- **ekskl. forside, litteraturliste og bilag: 109**

Antal anslag i alt: 272.374

- svarende til antal normalsider: 120

1. Executive summary.....	4
2. Indledning.....	6
2.1 Målgruppe	8
2.2 Problemformulering	8
2.3 Afgrænsning.....	8
2.4 Metode	9
2.5 Kildekritik.....	11
2.6 Forkortelser	11
3. Planlægning af et generationsskifte	12
3.1 De bløde værdier	13
3.2 De hårde værdier.....	14
3.3. Omstruktureringsmetoder	15
3.3.1 Forretningsmæssig begrundelse	15
3.3.2 Holdingkravet	18
3.3.3 Skattefri aktieombytning med og uden tilladelse fra skat	18
3.3.4 Spaltning med og uden tilladelse fra skat	21
4. Værdiansættelse.....	24
4.1 TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.....	24
4.1.1 Fast ejendom	24
4.1.2 Øvrige poster	25
4.2 TSS-Cirkulære 2000-9 – Aktier og anpartar	25
4.3 TSS-Cirkulære 2000-10 – Goodwill	26
4.4 Sikring af værdiansættelse	28
4.4.1 Bindende svar	28
4.4.2 SKAT's korrektionsadgang og skatteforbehold	29
4.5 Andre situationer med særskilt værdiansættelsesprincip	29
5. Overdragelse af kapitalandele uden succession	30
5.1 Salg af kapitalandele.....	30
5.2 Salg af driftsaktiver	30
5.3 Erhvervs-mæssig virksomhed / Passivt selskab (pengetanksreglen).....	31
6. Skattemæssig succession.....	33
6.1 Personkreds som kan succederes til ved familieoverdragelse.....	33
6.2 Særlige regler for succession af kapitalandele	34
6.3 Passivpost og latent skatteforpligtelse.....	34

6.3.1 Beregning af passivpost.....	35
6.3.2 Beregning af latent skatteforpligtelse	36
6.4 Konsekvens for overdrager og erhverver ved succession	37
7. Finansieringsmuligheder	39
7.1 Selvfinansiering.....	40
7.2 A/B modellen.....	42
7.2.1 Vedtægtsændring.....	43
7.2.2 Beregning af forlods udbyttet	44
7.3 Gave.....	45
7.4 Anfordringsgældsbrief	46
7.5 Egne midler og Bankfinansiering	47
8. Case	48
8.1 Præsentation af casevirksomhed	48
8.1.1 Overdrager.....	50
8.1.2 Erhverver	51
8.2 Planlægning af et generationsskifte	52
8.2.1 De bløde værdier	52
8.2.2 De hårde værdier.....	53
8.3 Tidligere struktur	54
8.4 Aktieombytning og spaltning.....	54
8.4.1 Aktieombytning med tilladelse fra SKAT	55
8.4.2 Grenspaltning med tilladelse fra SKAT	56
8.5 Værdiansættelse af Larsens Erhvervsservice ApS	60
8.5.1 Beregning af goodwill efter TSS-Cirkulære 2000-10.....	60
8.5.2 Beregnet handelsværdi af anparter efter TSS-Cirkulære 2000-09.....	62
8.6 Finansiering af generationsskiftet i Larsens Erhvervsservice ApS.....	63
8.6.1 Skattepligtig salg af Larsens Erhvervsservice ApS	63
8.6.2 A/B model og finansiering ved forlods udbyttet.....	64
8.6.3 Gaveoverdragelse.....	68
8.6.4 Selvfinansiering.....	71
8.6.5 Anfordringsgældsbrief	74
8.7 Løsningsforslag	75
8.7.1 A/B modellen, forlods udbyttet og gave	78
8.7.1.1 Vedtægtsændring og værdiansættelse af forlods udbyttet	80

8.7.1.2 Ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS.....	81
8.7.1.3 Værdiansættelse af Larsens Holding ApS.....	87
8.7.1.4 Beregning af gaveafgift.....	88
8.7.1.5 Overdragelse af Larsens Holding ApS til Tobias Larsen.....	90
8.7.1.6 Gaveafgift og forlods udbyttet.....	90
8.7.2 Gaveoverdragelse og anfordringsgældsbev.....	92
8.7.2.1 Ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS.....	94
8.7.2.2 Værdiansættelse af Larsens Holding ApS.....	96
8.7.2.3 Beregning af gaveafgift og fastsættelse af anfordringsgældsbev.....	97
8.7.2.4 Overdragelse af Larsens Holding ApS til Tobias Larsen.....	99
8.7.2.5 Gaveafgift og afdrag på anfordringsgældsbev.....	100
8.7.3 Sammenligning af løsningsforslag.....	101
9. Konklusion.....	103
10. Perspektivering.....	106
11. Litteraturliste.....	110
11.1 Bøger og rapporter.....	110
11.2 Hjemmesider og juridisk vejledning.....	110
11.3 Love.....	111
11.4 Domme, styresignaler og cirkulære.....	111
12. Bilag.....	112
12.1 Bilag 1 – Åbningsbalance Erhvervsservice Holding ApS.....	112
12.2 Bilag 2 – Regnskab for Larsens Ejendom ApS.....	113
12.3 Bilag 3 – Regnskab for Larsens Erhvervsservice ApS.....	116
12.4 Bilag 4 – Goodwill beregning for Larsens Erhvervsservice ApS.....	119
12.5 Bilag 5 – Regnskab for Erhvervsservice Holding ApS.....	120
12.6 Bilag 6 – Rentesafer anvendt til beregningsmodeller.....	122
12.7 Bilag 7 – Positivt budget.....	123
12.8 Bilag 8 – Worst case budget.....	124
12.9 Bilag 9 – Forlods udbyttet ved positivt budget.....	125
12.10 Bilag 10 – Forlods udbyttet ved negativt budget.....	126
12.11 Bilag 11 – Nedslag for negativ kapitalindkomst.....	127

1. Executive summary

This thesis is written for the Master Course in business Economics and Auditing, Cand.merc.aud, at Copenhagen Business School.

The purpose of this master thesis is to provide knowledge to Danish family-business owners, advisors and auditors on the subject of generational change of Danish family-businesses within the family while the company owner is alive. The thesis focuses on the current taxable aspect, laws and regulations regarding the tax-free options of restructuring of group structure, the valuation of family owned businesses in transactions within the family and the financing opportunities in relation to the transaction of the company.

A generational succession requires timely planning and action and can be a long-term process. A generational succession shall consider the hard and soft values that runs in the family and the company. The hard values relate to the economic situation of the business owner, the younger generation and the company including the tax aspect the generational change will cause. The soft values relate to the emotions the company owner and the younger generation can have towards the company and in the family in general. The company owner must consider whether the younger generation share the same vision for the company and has the desire and capabilities to continue the company operations or come to the conclusion that the company is better off sold to an independent buyer, a staff member or liquidated.

The generational succession shall also consider if the company will continue to exist after the generational succession have occurred by considering the impact on the company stakeholders such as employees, customers and trade partners.

With expectations aligned in the family and within the company stakeholders, the next step is the restructuring of the group structure and funding opportunities. In this thesis the restructuring models "Exchange of shares" and "Demerger" are considered. The complex laws and political changes to the models in use is a reason why both the company owner and the younger generation shall consider the planning of a generational succession in due time. A careful planning and preparation will result in the generational succession to match the needs and wishes of both generations while achieving the lowest tax burden available from a tax-law perspective.

The restructuring models are used to prepare a generational change and are a significant part of the process. The restructuring models can be applied with taxation as an outcome but can also be applied with tax succession in which the company owner will not be taxed on any profit from the restructuring until the shares are disposed of.

In a generational succession the shares of one or more companies are transferred from the company owner to the younger generation. A transfer of shares usually results in a taxation of profit on the shares but in a generational succession within the family it may be possible to apply the tax succession laws. If tax succession is applied on the transfer of shares the company owner will not be taxed on any profit. Instead the younger generation succeed in the tax-related positions related to the shares and the taxation will come due when the younger generation dispose of the shares.

When it comes to funding of the generational change the company shares which are transferred need to be valued. As the transaction are made between dependent parties and the shares are often not traded on a public stock exchange the law requires specific valuation models to be used to find the value which independent buyers would pay for the shares. When the shares are valued there are a range of funding options to choose from besides cash payments or bank financing as the younger generations private economy often does not enable them to pay the full transfer amount. The options described in this master thesis are a gift transfer, advance distribution dividend rights, demand letter and self-financing. The options can be used alone and in situations combined with one another. The funding options shall consider the company owners needs to preserve assets for their retirement plans, as part of their pension may be tied up in the company assets and also the younger generation possibility of paying the transfer amount that are not provided as a gift transfer.

2. Indledning

Ejerledede virksomheder, herunder enkeltmandsvirksomheder og kapitalselskaber er den dominerende virksomhedsform i Dansk Erhvervsliv. Der findes omkring 670.000 virksomheder i Danmark ifølge det Centrale Virksomhedsregister (CVR), hvoraf 282.000 vurderes som aktive virksomheder. Virksomhedsformerne aktieselskaber, anpartsselskaber og enkeltmandsvirksomheder er de mest anvendte forud for et generationsskifte, og dermed kan 92,8 % af de danske aktive virksomheder potentielt stå overfor et generationsskifte.

Virksomhedsformer i det Erhvervsstatistiske Register		
Virksomhedsform	Antal	%
Aktieselskab	30.031	10,6%
Anpartsselskab	80.991	28,7%
Enkeltmandsvirksomhed	151.088	53,5%
Interessentskab	13.859	4,9%
Kommanditselskab	1.831	0,6%
Andelselskab	1.340	0,5%
Partnerskab	256	0,1%
Øvrige	2.875	1,0%
Alle	282.271	100,0%

Det estimeres ifølge rapport udarbejdet af CBS, at der over de næste 10 år vil foretages 23.000 generationsskifter indenfor kapitalselskaber. Heraf forventes 17.000 af de samlede 23.000 forventede generationsskifter at vedrøre ejerledede virksomheder¹.

Generationskifte er et væsentligt område i dansk erhvervsliv, hvorfor området får meget opmærksomhed fra politisk side, erhvervslivet og medierne. Den tidligere VLAK-regering vedtog i 2016 en ny finanslov med en gradvis sænkelse af bo- og gaveafgiften fra 15 % i 2015 til 5 % i 2020, ved overdragelse af en aktiv virksomhed. Rød blok vedtog i 2019 en tilbagerulning af den tidligere finanslov, hvorfor gaveafgiften ved et generationsskifte blev ændret tilbage til de tidligere 15 %.

Udvikling i Bo- og gaveafgiftssats ved overdragelse af virksomhed til familiemedlemmer						
Årstal	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regeringspolitik	Rød blok	Blå blok	Blå blok	Blå blok	Blå blok	Rød blok
Bo- og gaveafgift	15%	13%	13%	7%	6%	15%

Kilde: Egen tilvirkning

Et generationsskifte foretages oftest grundet, at virksomhedens ejer nærmer sig pensionsalderen eller på grund af interne ledelsesmæssige beslutninger. Overdragelsen sker typisk indenfor familien, hvor et yngre medlem har lysten og kompetencerne til at drive virksomheden videre, men kan også ske til øvrige parter som en nøglemedarbejder i virksomheden.

Et generationsskifte kræver grundig planlægning i forhold til omstrukturings- og finansieringsmuligheder samt vurdering af de skattemæssige aspekter, herunder anvendelse af skattemæssig succession eller

¹ https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/rapport_1_gr_web_1.pdf side 7-8 og side 54

skattepligtig overdragelse. Der er flere muligheder der kan vælges og afhænger blandt andet af overdrager og erhververs ønsker, behov og finansielle situation. Generationssskifteovervejelser har desuden en psykologisk faktor som først skal afklares for at et generationsskifte kan foretages. Dette kan bl.a. være, hvad overdrageren skal foretage sig bagefter, om han får nok penge til at kunne udleve sine pensionistdrømme og opretholde sin levestandard. For erhververen handler det om viljen til at overtage virksomheden og drive den videre, herunder om erhververen har de rette faglige og ledelsesmæssige kompetencer til at gøre dette.

Konsekvensen af for sen eller manglende planlægning af generationsskiftet eller afklaring af virksomhedens fremtid, kan føre til udfordringer for virksomhedens fortsatte drift. I de værste tilfælde kan det ende med at virksomheden må lukkes eller sælges til tredjemand, hvis der ikke tages højde for finansieringen, og de skattemæssige konsekvenser eller virksomhedsejeren går bort, før generationsskiftet er gennemført.

Som omtalt tidligere er en af ulemperne ved et generationsskifte ligeledes, at væksten kan hæmmes, hvis finansieringen sker på bekostning af virksomhedens likviditet, og der dermed er færre midler til investering i vækst. Et optimalt og succesfuldt generationsskifte kræver derfor ofte lang tids planlægning, hvor der tages stilling til de psykologiske faktorer, hvorefter selve omstrukturering påbegyndes og til sidst den relevante finansieringsmulighed. Processen kan tage mange år før tanken om generationsskifte bliver gennemført².

Det kan være en uoverskuelig proces for en virksomhedsejer, at finde det helt rette setup, som skaber den bedste værdi for både overdrager og erhverver, hvorfor der oftest findes hjælp hos en ekstern rådgiver som en advokat eller revisor.

Emnet generationsskifte er på baggrund af ovenstående et fortsat relevant emne både indenfor dansk erhvervsliv, politik og hos de mange danske virksomhedsejere. Det er ligeledes aktuelt for de mange rådgivere, da potentialet for at skabe omsætning ved rådgivning og gennemførelse af generationsskifte er stort.

Formålet med vores kandidatafhandling er, at belyse relevant lovgivning, litteratur og retspraksis i forbindelse med et generationsskifte af et kapitalsselskab. Afhandlingen vil virke som hjælpeværktøj til andre, som ikke har nævneværdig erfaring indenfor mulighederne for rådgivning før, under og efter et generationsskifte til deres kundeportefølje. Målgruppen vil med vores teoretiske tilgang opnå en generel forståelse for de omstrukturings- og finansieringsmuligheder som tillades i lovgivningen og efter retspraksis, herunder forudsætninger som skal opfyldes i forbindelse med generationsskiftet. Målgruppen vil også få en forståelse for hvilke bløde værdier, der bør tages højde for, i forbindelse med udførelsen af generationsskiftet, da de bløde værdier, skal vurderes, i forhold til at give den bedste rådgivning og gennemføre det mest optimale generationsskifte for de involverede parter. Vores praktiske gennemgang vil give målgruppen en forståelse af, hvordan de i praksis kan gribe et generationsskifte an, i hvor god tid de skal forberede det, samt hvordan lovens regler skal anvendes for at gennemføre et generationsskifte. Den praktiske gennemgang vil tage udgangspunkt i en case og vil give en forståelse af, hvordan det i praksis kan anvende lovens regler og retspraksis til at gennemføre et generationsskifte. Den praktiske del vil yderligere gå i dybden med at belyse fordelene og ulemperne ved de forskellige finansieringsmuligheder i forbindelse med generationsskiftet.

² Haustrup & Jensen, De bløde problemstillinger i generationsskifter, side 43

2.1 Målgruppe

Kandidatafhandlingens målgruppe er primært læsere med et vist kendskab og forståelse for almindelige regnskabsmæssige elementer, selskabsret, skatteret og retspraksissens indflydelse. Mere specifikt henvender afhandlingen sig til andre revisorer med en kundeportefølje i SMV-segmentet samt kundeportefølje af ejerledede selskaber, hvis ejer typisk er indenfor 10-15 år fra pensionsalderen. Målgruppen kan anvende vores afhandling som inspirationsmateriale og et hjælpeværktøj til overvejelser i forbindelse med kunderådgivning og udførelse af et generationsskifte. Ydermere henvender opgaven sig til selskabsejere og deres familie, som står overfor et snarligt generationsskifte, i forhold til at vurdere den mest hensigtsmæssige finansieringsmulighed for henholdsvis overdrageren og erhververen i forbindelse med generationsskiftet.

2.2 Problemformulering

Kandidatafhandlingen vil tage udgangspunkt i gældende regler og retspraksis indenfor et generationsskifte af familieejede kapitalselskaber. Vores opgave vil belyse de skattemæssige problemstillinger og overvejelser som kan forekomme i forbindelse med generationsskiftet.

I afhandlingen vil vi gennemgå teorien bag et generationsskifte og med udgangspunkt i en case virksomhed, gennemgå den praktiske gennemførelse af et generationsskifte, herunder med fokus på finansieringsmulighederne og konsekvenserne for overdrageren, erhververen og selskabet.

Ud fra ovenstående, har vi fået følgende problemformulering:

Hvordan forberedes og foretages et generationsskifte af et familieejet kapitalselskab, og hvad er den mest hensigtsmæssige finansieringsmetode for casevirksomheden?

For at besvare problemformulering stilles følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvilke overvejelser skal overdrager og erhverver foretage forud for et generationsskifte?
- Hvordan skal vores casevirksomhed omstruktureres for at blive klar til generationsskiftet?
- Hvad er den mest hensigtsmæssige finansieringsmulighed af generationsskiftet for vores casevirksomhed?

2.3 Afgrænsning

Afhandlingen omhandler generationsskifte af danske unoterede aktie- og anpartsselskaber i levende live indenfor familien. Andre former for virksomheder, herunder personligt ejede virksomheder og virksomhedsomdannelse mulighederne, samt børsnoterede selskaber omhandles ikke. Yderligere afgrænses fra behandling af generationsskifte af dødsboer og grænseoverskridende omstruktureringer.

Afhandlingens hovedfokus er generationsskifte indenfor familien, hvorved forstås generationsskifte mellem forældre og børn, hvorfor generationsskifte til andre som fx medarbejdere og erhvervsdrivende fonde ikke behandles.

Idet formålet med generationsskifter oftest er at opnå skattefrihed, vil fokus være på skattefrie omstrukturingsmetoder. Skattepligtig omstrukturering vil ikke blive behandlet.

Der afgrænses fra at behandle omstruktureringsmetoderne fusion og tilførsel af aktiver, idet vores case tager udgangspunkt i aktieombytning og spaltning, som anses for de mest anvendelige omstruktureringsmodeller i forbindelse med et generationsskifte.

Afhandlingen behandler værdiansættelsesmodellerne TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, TSS-Cirkulære 2000-09 og TSS-Cirkulære 2000-10, som kan anvendes i forbindelse med værdiansættelse af unoterede kapitalandele mellem interesseforbundne parter. Andre værdiansættelsesmetoder, herunder værdiansættelsesvejledningen E nr. 238 af 15. januar 2013 om værdiansættelse af goodwill i større virksomheder og DCF-modellen, som har været anvendt i skattesager, behandles ikke.

Ved finansieringsmetoder afgrænses der fra løbende ydelse/earn out, idet denne finansieringsmodel primært anvendes på virksomheder med svingende resultater og sjældent anvendes i generationsskifte øjemed.

2.4 Metode

Denne afhandling skrives i faget skatteret, selskabsskatteret og erhvervsbeskatning.

Dette er en retsdogmatisk afhandling, der analyserer, beskriver og systematiserer gældende juridisk ret i Danmark indenfor emnet generationsskifte. Herudover fortolkes også på domstolsafgørelser, der har betydning for praktisering af gældende juridisk ret på områder, hvor der oftest opstår tvivlsspørgsmål eller forelægges sager af Skattemyndighederne. Der vil ikke blive opstillet hypoteser eller lignende i afhandlingen, men den retsdogmatiske behandling bliver fulgt op af en fiktiv case, som kan opstå i virkeligheden for at illustrere den praktiske anvendelse af gældende juridisk ret.

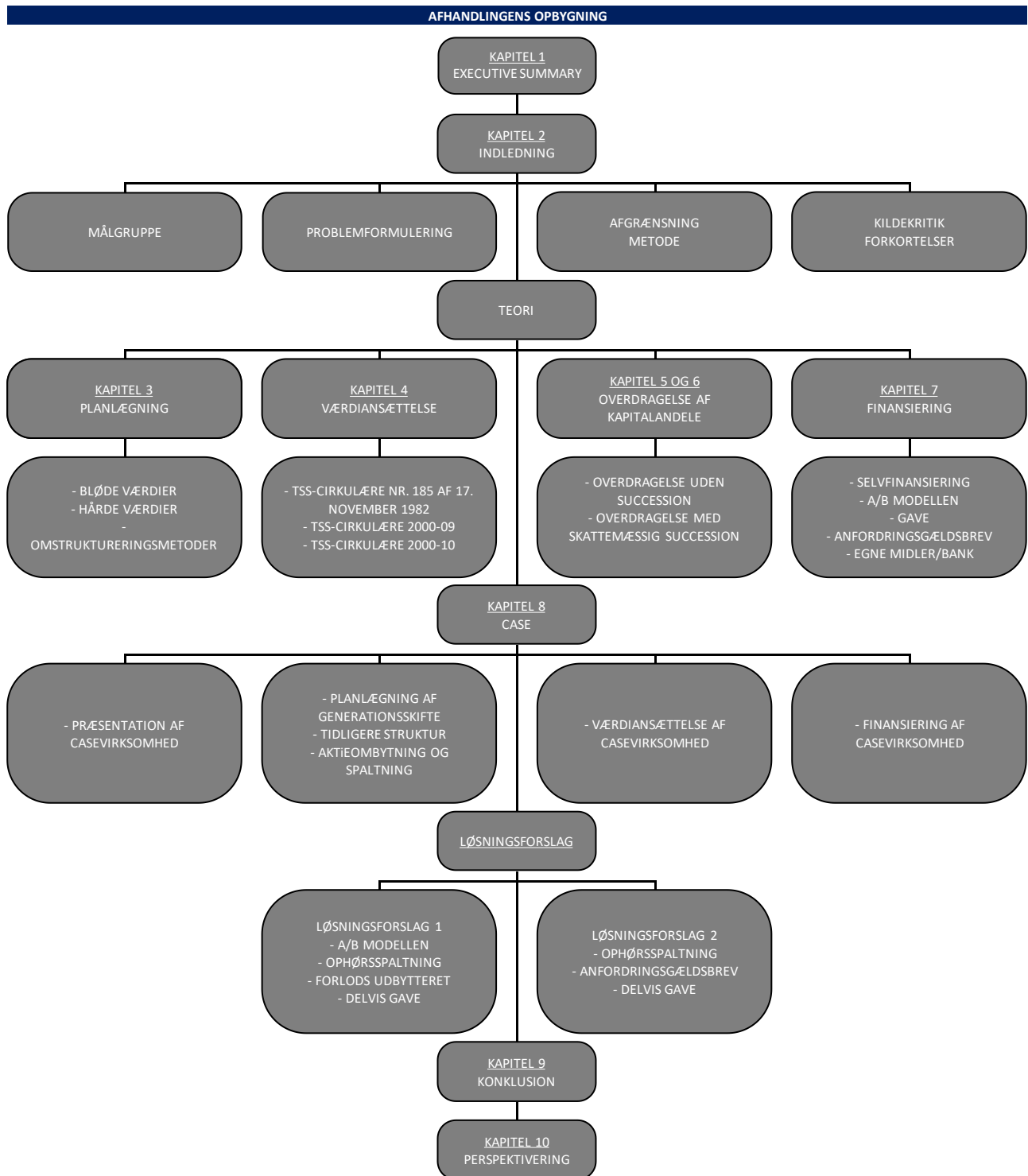
Afhandlingen er opbygget således, at første halvdel omhandler teorien vedrørende et generationsskifte, hvilket indeholder analyse, beskrivelse, systematisering og fortolkning af gældende juridisk ret. Anden halvdel er vores praktiske tilgang, hvor vi fokuserer på anvendelsen af teori på en fiktiv case.

I teorien anvender vi kvalitative data samt primær litteratur, som senest gældende lovgivning, cirkulærer, styresignaler og lovebekendtgørelser, som kan findes på retsinformation.dk. I indledningen ovenfor har vi anvendt primær litteratur i form af rapporter og statistikker udgivet af CBS. Teoriens primære litteratur underbygges endvidere af sekundær litteratur i form af den juridiske vejledning fra Skattemyndighederne samt diverse bøger indenfor skatteretten med fokus på omstrukturering og generationsskifte.

Lovgivningen tillader i visse instanser et vist råderum i anvendelsen af reglerne, som giver anledning til tvivlsspørgsmål. Vi vil i disse situationer analysere relevante domstolsafgørelser for at klarlægge, hvilke forhold der skal lægges vægt på for at finde det rette punkt at anvende indenfor råderummet. Domstolsafgørelser er som udgangspunkt sekundær litteratur, da de giver et overblik over gældende lovgivning og refererer til samme, men i nogle tilfælde bidrager domstolsafgørelserne til ny viden og dermed primær litteratur. Dette er tilfældet, når en domstolsafgørelse har så indgribende virkning på gældende retspraksis, at der udstedes et nyt styresignal.

Vores praktiske case tager udgangspunkt i en fiktiv case, som står overfor et generationsskifte. Ud fra den primære og sekundære litteratur anvendt i teorien, vil dette blive anvendt på den fiktive case for at illustrere sammenhængen mellem teori og praksis. Vores case giver yderligere mulighed for at illustrere konsekvenser, muligheder og begrænsninger ved anvendelse af de teoretiske modeller i praksis.

I nedenstående figur er afhandlingens opbygning illustreret, for at give læser et overblik over hvilke områder der behandles i forbindelse med et generationsskifte.

Kilde: Egen tilvirkning

2.5 Kildekritik

Vi har igennem afhandlingens udarbejdelse været kildekritiske og benyttet os af troværdige kilder. De primært anvendte kilder er gældende lovsamlinger på retsinformation.dk, juridisk vejledning og SKM-afgørelser på skat.dk, som fungerer som SKAT's vejledning til egne medarbejdere, der kan støttes ret op af. Vi anser disse kilder for at være troværdigt og opdateret datamateriale. Vi er opmærksomme på, hvilken dato vejledninger er opdaterede, da anvendelsen af juridisk vejledning fra SKAT, kræver at SKAT selv har opdateret disse til gældende begreber, lovgivning og styresignaler. Vi har anvendt lærebøger af seneste udgave, samt lærebøger som også anvendes af CBS.

2.6 Forkortelser

- Afskrivningsloven – AL
- Aktieavancebeskatningsloven – ABL
- Boafgiftsloven - BAL
- Ejendomsavancebeskatningsloven – EBL
- Fusionskatteloven - FUL
- Forældelsesloven - FL
- Kildeskatteloven - KSL
- Kursgevinstloven – KGL
- Ligningsloven – LL
- Personskatteloven – PSL
- Pensionsbeskatningsloven - PBL
- Selskabsloven - SL
- Selskabsskatteloven – SEL
- Skatteforvaltningsloven - SFL
- Statsskatteloven – SSL
- Virksomhedsskatteloven – VSL
- Årsregnskabsloven – ÅRL
- Aktier/Anparter - Kapitalandele

3. Planlægning af et generationsskifte

Det ses ofte ved generationsskifter, at der primært lægges vægt på at sikre størst mulig reduktion og udskydelse af skatter og afgiftsbetaling. Det skal understreges at skatter og afgiftsreduktion er et vilkår, men sjældent formålet med et generationsskifte. Formålet med et generationsskifte er at sikre virksomhedens optimale videreførelse således, at virksomhedens bundne formue kan bevares og allerhelst forøges til fordel for den fremtidige erhverver, virksomheden selv, medarbejderne og dermed samfundet, samt sikre et afkast til overdrageren.

Forud for et generationsskifte er der flere indledende overvejelser, som overdrageren og erhververen af virksomheden skal gøre sig, som fx kan være:

- Afdækning af det forretningsmæssige grundlag
- Virksomhedens fremtidige finansielle behov
- Virksomhedens organisation og ledelsesstruktur
- Virksomhedens fremtidige indtjening og værdistigninger

I de fleste tilfælde kræves der en langsigtet planlægning af generationsskiftet, idet det kan tage flere år at planlægge således, at generationsskiftet bliver udført så hensigtsmæssigt som muligt. Der er mange faktorer, der skal tages hensyn til, når der planlægges et generationsskifte, herunder de økonomiske, skattemæssige og juridiske forhold samt de mere bløde værdier.

Det er en fordel forud for generationsskiftet, at både overdrageren, erhververen og familien inddrages som sparringspartnere allerede under planlægningen af generationsskiftet. Ud over de familiære forbindelser bør rådgivere som revisor, advokat og pengeinstituttet også inddrages så tidligt som muligt, da de har et godt kendskab til virksomheden, samt har erfaringer fra tidligere generationsskifter, og dermed kan rådgive alle parter til det mest hensigtsmæssige generationsskifte.

Et generationsskifte kan udarbejdes indenfor kortere tid, men det anbefales at overdrageren senest i alderen 50-55 år begynder overvejelserne, da et generationsskifte kan tage op til 10-15 år at planlægge og udføre på den mest optimale måde alt efter virksomhedsstruktur og andre faktorer.

En god ide er at udarbejde en skriftlig rammeaftale, der indeholder hovedvilkårene for generationsskiftet, således det allerede i en tidlig fase tvinger de involverede parter til at overveje og drøfte rammebetingelserne for generationsskiftet og minimerer risikoen for en ikke succesfuld udførelse. Et synspunkt siger at "er man ikke under udvikling, er man under afvikling", og betyder at virksomheden alt andet lige er mere værd hvis den overdrages, mens den er i udvikling fremfor at udviklingen standser helt³.

³ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 18-20

3.1 De bløde værdier

De bløde værdier i et generationsskifte er problemstillinger forbundet med følelserne for alle interessenterne i generationsskiftet. Det er en fejl at antage, at et generationsskifte kun går ud på at få styr på juridiske, skattemæssige og økonomiske forhold, da det er de ledelsesmæssige overvejelser, der i høj grad er med til at sikre et succesfuldt generationsskifte. Der er derfor flere bløde problemstillinger, som skal overvejes.

For overdrageren kan der være tale om et selskab, overdrageren selv har stiftet og opbygget fra bunden. Overdrageren kan have mange følelser for sin virksomhed, som er ens livsværk og eftermæle, og kan derfor både sidde med glæde over at skulle give sit livsværk videre til næste generation, men også frygt for om hans livsværk og eftermæle vil blive ødelagt. Overdrageren kan også sidde tilbage med en vis stolthed, der kan resultere i at overdrageren ikke føler, at nogen har egenskaberne til at føre virksomheden videre eller er blind for at acceptere at andres ideer til at drive virksomheden videre, er bedre end sine egen. Det kan også være at overdrageren ikke selv accepterer at hans krop eller sind er blevet for gammelt og slidt til at videreudvikle virksomheden. Overdrageren kan også sidde med andre følelser men vigtigst er, at overdrageren følelsesmæssigt skal være parat til at overdrage dele, eller hele sin virksomhed til erhververen⁴.

For erhververen skal der være tale om en eller flere personer, som har tilegnet sig kvalificerede kompetencer til at drive virksomheden videre, og udvikle den for at forøge værdierne i virksomheden. Erhververen skal forud for generationsskiftet have en grundlæggende viden til hele virksomheden, dens set-up samt have den korrekte uddannelse indenfor både ledelsen og værdiskabelsen af virksomhedens indkomstgrundlag. Udover at erhververen skal have de ledelses- og uddannelsesmæssige kvalifikationer, skal de også brænde for at overtage virksomheden, og drive den videre med egen passion og vision⁵. Det er ikke alle yngre generationer i en familie, som direkte er egnede eller har forudsætningerne til at føre virksomheden videre. Den yngre generation kan have en passion for en anden arbejdsmæssig eller livsstilmæssig retning end den virksomhed, som overdrager forventer at efterlade i arv. Selvom generationsskifte oftest sker indenfor familien, skal de bløde værdier tages i betragtning for at identificere, om generationsskiftet alternativt skal overdrages til en nøglemedarbejder, en fond, sælges til tredjepart eller afvikles som den er⁶.

En større problemstilling indenfor de bløde værdier og generationsskifte er, hvis overdrager har flere børn, hvorved en deling eller overdragelse af familieselskabet kan skabe splid i familien, fordi en føler sig snydt eller tilsidesat. Derfor er det vigtigt, hvis der er flere børn, at generationsskiftet bliver gennemgået, og alle parter bliver hørt eller er med til møde omkring generationsskiftet.

Der skal udarbejdes en plan for fremtidsudsigterne op til generationsskiftet samt en plan for selve generationsskiftet. I denne plan skal der bl.a. tages stilling til overdragelse af ledelsen, gennemgang af virksomhedens økonomi, overdrager og erhververs økonomi samt selve overdragelsen. Det er set flere gange at et generationsskifte er sket uden større respekt for de bløde værdier, hvilket kan resultere i familiestridigheder, ødelagte virksomheder mv. som også har indflydelse på samfundet og virksomhedens interessenter som fx medarbejdere, kunder og leverandører.

⁴ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 13-25

⁵ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 39-40

⁶ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 25

Der skal derudover fastsættes en plan for selve generationsskiftet og overdragelsen af ledelsen/kapitalandelene. Det anbefales at overdragelsen sker ved en glidende overgang, hvor erhververen bliver sat langsomt ind i hele virksomheden, eventuelt kommer med i bestyrelsen/direktionen samt får en vigtigere rolle internt i virksomheden. Ved en glidende overgang bliver erhverver introduceret til virksomhedens interessenter, medarbejdere, kunder, leverandører, bankforbindelser samt rådgivere og andre samarbejdspartnere. Ved en for hurtig overdragelse, fx ved sygdom eller lignende, kan der være risiko for, at nøglemedarbejdere fratræder grundet en ny ledelsesstruktur, at kunderne ikke føler deres behov bliver dækket, samt at leverandørerne ikke føler samme gode samarbejde.

Ved en glidende overgang kan der også komme konflikter mellem overdrager og erhverver, hvor overdragers fortsatte tilstedeværelse kan få erhverver til at føle, at han ikke bliver prioriteret, eller at han ikke kan få sine ideer implementeret.

Det er vigtigt i et generationsskifte, at andre interessenter også inddrages. Dette kan fx være kreditinstitutter eller leverandører, hvor der kan kræves forhandling af nye aftaler i forbindelse med overdragelse af selskabet.

Det er vigtigt, at selskabet, forretningsgange og hele set-up'et bliver vurderet i god tid før et generationsskifte. Selskabet skal gennemgås for, om det er egnet til et generationsskifte, eller om det i stedet skal sælges til en tredjepart. Herudover skal hele selskabsstrukturen gennemgås for, om det kan være fordelagtigt at omstrukturere forud for generationsskiftet.

3.2 De hårde værdier

De hårde værdier omhandler bl.a. de finansielle, skattemæssige og omstrukturingsmæssige forhold, der er forbundet med et generationsskifte.

Det er ikke altid, at selskabet har den mest fordelagtige struktur i forbindelse med et generationsskifte. Det kan derfor være nødvendigt at omstrukturere selskabet forud for et generationsskifte.

Overdrager skal forud for generationsskiftet overveje, hvorvidt det er hele- eller dele af selskabets aktiver og aktiviteter, som skal overdrages i forbindelse med generationsskiftet. Det er ikke et krav, at hele selskabet og alle aktiviteter overdrages samtidig i forbindelse med generationsskiftet, hvorfor der i flere tilfælde kan laves en glidende overgang, hvorpå overdrager har mulighed for at være aktiv under hele generationsskiftet, der kan tage flere år.

En stor del af et generationsskifte er værdiansættelsen, overdragelsessummen og finansieringen af købet / salget. Hvis erhververen er indenfor gavekredsen, skal det også overvejes, om dele af overdragelsessummen skal gives som en gave. Både overdrageren og erhververens privatøkonomi skal gennemgås.

Hvis selskabet er overdragerens pensionsopsparing, kan der være et krav til overdragelsessummen størrelse og overdragerens provenu. Her kan det bl.a. være en mulighed at udlodde dele af de frie reserver forud for et generationsskifte. Udlodningen kan enten gøres i form af normalt aktieudbytte, hvor der skal betales skat af aktieindkomsten eller ved at foretage en skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse fra Skattestyrelsen, hvor der stiftes et holdingselskab, hvor frie reserver kan udloddes skattefrit uden indeholdelse af udbytte som koncernselskabsaktier⁷.

⁷ Juridisk vejledning C.B.2.3.4 Gevinst og tab ved afståelse af datterselskabs- og koncernselskabsaktier

Ved at udlodde de frie reserver kan selskabets frie midler nedsættes for passiv kapitalanbringelse, så selskabet bliver billigere for erhverver at overtage, samt at kun relevante aktiver og passiver overdrages.

Timing og udførelsen af generationsskiftet skal nøje overvejes. Timing af overdragelsen er vigtig i forhold til værdiansættelsen og provenuet for selskabet.

3.3. Omstruktureringsmetoder

Som omtalt i ovenstående afsnit, er selskabsstrukturen ofte ikke optimal i forhold til et generationsskifte. Der kan derfor være behov for at optimere selskabsstrukturen forud for et generationsskifte, hvilke kan foretages på flere måder. Omstruktureringen kan både sikre, at overdrager og erhverver bliver bedre stillet under og efter generationsskiftet.

Omstruktureringen kan både foretages skattefrit og skattepligtigt, hvor hver omstrukturering og optimering skal vurderes konkret for den mest optimale løsning. Hvis selskabet ikke har store latente skatteforpligtelser, kan det være en fordel at gennemføre omstruktureringen skattepligtigt, da erhververen hermed vil opnå højere anskaffessummer, som fremadrettet kan afskrives. Hvis der derimod påhviler selskabet større latente skatter, vil det være en fordel at gennemføre omstruktureringen skattefrit, hvorved skatteforpligtelsen bliver udskudt, og skattebyrden ikke skal indfries før en senere afståelse. Ved denne metode succederes der til gengæld i de eksisterende aktivers anskaffessummer, anskaffelsestidspunkter, anskaffelsestidspunkter samt foretagne afskrivninger på de overdragne aktiver.

Omstruktureringen kan udover at blive gennemført skattefrit eller skattepligtigt også gennemføres med eller uden tilladelse fra skattestyrelsen.

Nedenfor vil vi komme ind på de to mest anvendte omstruktureringsmetoder, der anvendes i forbindelse med optimering og forberedelse af et generationsskifte, aktieombytning og spaltning. Modellerne bygger alle på fusionsdirektivet vedtaget af EU, som er implementeret i dansk lov ved fusionsloven⁸.

3.3.1 Forretningsmæssig begrundelse

For at anvende en af de forskellige omstruktureringsmetoder skattefrit med tilladelse fra SKAT, skal der tages højde for det subjektive forhold, hvorved omstruktureringen skal være forretningsmæssigt begrundet.

En omstrukturering skal være forretningsmæssigt begrundet, for at den kan anses som skattefri efter fusionslovens artikel 15, stk. 1, litra a. Dette er indarbejdet i såvel ABL § 36 stk. 1-3 om skattefri aktieombytning og FUL § 15 a. stk. 1 om skattefri spaltning, hvorved der skal opnås tilladelse fra Told- og Skatteforvaltningen. Hvis omstruktureringen ikke foretages på baggrund af forretningsmæssige årsager, men som led i skatteundgåelse, kan Skattestyrelsen omstøde den skattefrie omstrukturering, hvorefter den bliver skattepligtig.

Skattestyrelsen har bevisbyrden for at skatteundgåelse er et af hovedformålene ved omstruktureringen, og skal i sin vurdering af, om der foreligger en forretningsmæssig begrundelse lægge vægt på, at omstruktureringen tager udgangspunkt i selskabets forhold og ikke i overdragerens privatøkonomiske interesser.

⁸ LBK nr. 1017 af 24/08/2015 – bekendtgørelse af lov om fusion, spaltning og tilførsel af aktiver m.v.

For at Skattestyrelsen har de fornødne oplysninger til vurdering af den forretningsmæssige begrundelse, stilles der krav til en vis konkretisering i ansøgningen af formålet med omstruktureringen, samt at den ønskede disposition faktisk bidrager til at opnå det ønskede formål. Skattestyrelsen foretager på baggrund heraf en helhedsvurdering af ansøgningen, hvorpå denne kan tilsidesætte den skattefrie omstrukturering, hvis et af hovedformålene er skatteundgåelse med henvisning til Leur-Bloem sagen SU 1997,257, som gældende retspraksis stadig refererer til⁹.

Af retspraksis fremgår at ansøgninger, der alene er begrundet med hensyn til at opnå en hensigtsmæssig koncernstruktur eller for at muliggøre et fremtidigt generationsskifte, ikke er tilstrækkeligt begrundet ud fra forsvarlige økonomiske betragtninger. Dette er udtrykt i SKM2005.167.ØL, hvor ansøger om en skattefri aktieombytning fik afslag, hvor begrundelsen var minimering af driftsrisiko, forberedelse af generationsskifte og behov for stiftelse af yderligere datterselskaber i fremtiden, hvor dette ikke var yderligere konkretiseret. Derimod fik ansøger med omtrent samme begrundelser som i SKM2005.167.ØL tilladelse til skattefri aktieombytning i SKM2006.345.LSR. Ansøger fik først afslag, men fik senere tilladelse efter supplerende begrundelser blev forelagt, som konkretiserede formålet med den planlagte omstrukturering.

I SKM2002.428.LSR fik ansøger afslag på en skattefri aktieombytning, idet Landsskatteretten fandt at omstruktureringen ikke forbedrede parternes stilling ved et generationsskifte eller tjente koncernens erhvervs-mæssige interesser, samt at ekspansionen kunne ske i den nuværende konstruktion, hvor der allerede var etableret en holdingstruktur. Dermed fandt Landsskatteretten, at et af hovedformålene ved omstruktureringen var skatteudskydelse omfattet af skatteundgåelsesbegrebet.

I sager, hvor der foreligger en forretningsmæssig begrundelse, men samtidig også et ønske om at undgå beskatning, kan der gives afslag som var tilfældet i TFS1998.414.LR og TFS2001.178.LSR

I SKM2003.118.TSS fik de 2 ansøgere tilladelse til skattefri aktieombytning af et driftsselskab på baggrund af en helhedsvurdering. Ansøgernes plan var efterfølgende at ophørsspalte holdingselskabet til 2 holdingselskaber, som de hver ejede 100 %. Begrundelsen var at lette et senere generationsskifte om 5-10 år, at lette udbyttepolitikken og tilpasse likviditeten til driften. I SKM2002.644.LSR fik ansøger ligeledes tilladelse til skattefri aktieombytning, hvor formålet var en simpel selskabsstruktur, risikoafgrænsning, forberedelse af generationsskifte og mulighed for etablering af selvstændige datterselskaber.

Omgåelsesklausulen LL § 3

LL § 3, også kendt som omgåelsesklausulen finder for indkomståret 2019 og frem også anvendelse på nationale omstruktureringer foretaget med eller uden tilladelse fra SKAT¹⁰. Et arrangement eller serier af arrangementer betragtes som ikke reelle, når de ikke er tilrettelagt på baggrund af velbegrundede kommercielle årsager, der afspejler den økonomiske virkelighed jf. LL § 3, stk. 2. Et selskab eller en koncern har som udgangspunkt ret til at vælge den skattemæssigt mest fordelagtige struktur til udførelsen af sin forretningsaktivitet¹¹. Det er Skattestyrelsen, som har bevisbyrden for, at arrangementets hovedformål ikke er at opnå en skattefordel, der virker mod hensigten med skatteretten¹².

⁹ Juridisk vejledning C.D.6.3.4 Subjektive betingelser for en skattefri aktieombytning

¹⁰ Juridisk vejledning C.I.4.1.5 Omstrukturering med eller uden tilladelse

¹¹ Juridisk vejledning C.I.4.1.8 Arrangementets realitet

¹² Juridisk vejledning C.I.4.1.9 Bevisbyrden

Idet udvidelsen af omgåelsesklausulens område er relativ ny, er der begrænset retspraksis på området. Der hersker fortsat betydelig tvivl om bestemmelsens anvendelsesområde, som i sin natur er generel og bredt formuleret. I SKM2020.39.SR var et udenlandsk selskab indenfor EU ejet 100 % af et holdingselskab, som var ejet 100 % af et mellemholdingselskab, der var ejet 20 % af hver 5 personer i en familie. Udbytter var grundet mellemholdingreglen i ABL § 4 A, stk. 3 skattepligtige. Der var ønske om, at 4 af selskaberne skulle fusioneres til 2 selskaber med ejerskab på 40 % hver, således at det indirekte ejerskab i mellemholdingselskabet udgjorde mere end 10 %, og udbytter kunne modtages skattefrit. Fusionen medførte dermed at mellemholdingreglen i ABL § 4 A, stk. 3 ikke længere fandt anvendelse. Spørger fik medhold i, at de planlagte fusioner ikke var omfattet af LL § 3, men at fusionerne var et udtryk for reelle arrangementer, der afspejler den økonomiske virkelighed. Der blev i dommen lagt vægt på følgende:

- skatteyder har ret til at vælge den skattemæssigt mest fordelagtige struktur til sin forretningsaktivitet
- Opnåelse af skattefordele ved opfyldelse af objektive kriterier er ikke i sig selv udtryk for misbrug af skattereglerne
- Omgåelsesklausulen finder anvendelse på arrangementer, der ikke er reelle
- Etablering af en holdingstruktur er en almindelighed i dansk skatteret, og der er ingen forpligtelse til at udlodde udbytte til privatsfæren, hvorfor det er aktionærens ret at lade kapitalen forblive i deres selskaber

I SKM2020.293.SR fandt Skatterådet, at den planlagte omstrukturering var i strid med formålet og hensigten i skatteretten, hvorefter LL § 3 fandt anvendelse. I den konkrete sag medførte den planlagte omstrukturering, at spørger omkvalificerede en skattepligtig udbytteudlodning på DKK 50 mio. som aktieindkomst til et likvidationsprovenu, hvor spørger ville blive skattepligtig af DKK 10,5 mio. som aktieindkomst ved, at anskaffelsessummen på anparterne kunne fratrækkes opgørelse af gevinst på anparterne. I den konkrete sag medførte omstruktureringen alene en mindre skattepligt, mens selskabsstrukturen forblev uændret, hvilket må konkluderes alene, at have skatteundgåelse eller skatteunddragelse som hovedformål.

I forhold til generationsskifter er det endnu uklart, om dette vil medføre en ændring i retspraksis. Det er vores vurdering på baggrund af udtalelserne i SKM.2020.39.SR, at det ikke vil føre til en ændring i retspraksis, som allerede i dag tager højde for, om omstruktureringer foretages med skatteundgåelse eller skatteunddragelse som hovedformål.

For at opnå en skattefri omstrukturering med tilladelse fra Skattestyrelsen, anbefales det på baggrund af ovenstående retspraksis eksempler, at ansøgningen udarbejdes omhyggeligt og nøje, og konkretiserer formålet med omstruktureringen, samt hvordan formålet opnås. Det er ikke nok at begrunde ansøgningen med, at der ønskes at gennemføre et generationsskifte, men kræves at ansøgningen indeholder en redegørelse for, hvorledes generationsskiftet påtænkes at blive udført, og hvorfor omstruktureringen er nødvendig i den forbindelse. Der må forventes afslag på ansøgningen med forretningsmæssige begrundelser, såfremt der samtidig er stærke motiver for at omstruktureringen også foretages med henblik på skatteundgåelse eller skatteunddragelse¹³.

¹³ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 215-227

Anmeldelsespligt

I forbindelse med at Skattestyrelsen giver tilladelse til en skattefri omstrukturering, kan de samtidig indføre anmeldelsespligt i forhold til fremtidige strukturelle koncernændringer. Indsætter SKAT et anmeldelseskrav i tilladelsen, hvorved efterfølgende ændringer skal anmeldes til SKAT, skal forudsigelige dispositioner anmeldes senest 3 måneder forud, mens uforudsigelige dispositioner skal anmeldes 1 måned forud for ansøgers kundskab. Såfremt anmeldelseskravet ikke overholdes eller karakteren af de ændrede forhold fører til at grundlaget for den oprindelige tilladelse ikke længere er til stede, kan tilladelsen bortfalde¹⁴.

3.3.2 Holdingkravet

I forbindelse med omstrukturingsmetoderne uden tilladelse gøres der særligt opmærksom på holdingkravet, hvor det er en betingelse, at kapitalandelene ikke afstås i en periode på 3 år. Overholdes betingelsen ikke vil dispositionen blive skattepligtig, uanset årsagen til afståelsen. Undtagelsen hertil er hvis der efterfølgende foretages en skattefri omstrukturering, hvis vederlæggelsen ved omstruktureringen kun sker i aktier. I denne situation overføres ejertidskravet på 3 år til den/de nye ejere.

For aktieombytning er holdingkravet omtalt i ABL § 36, stk. 6., for skattefri spaltning i FUL § 15 a, stk. 1, 5 pkt.

3.3.3 Skattefri aktieombytning med og uden tilladelse fra skat

Aktieombytning er behandlet i ABL § 36. Ved en aktieombytning forstås den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel af aktiekapitalen samt flertallet af stemmerne i et andet selskab jf. ABL § 36 stk. 2.

Kapitalejeren indskyder dermed sine kapitalandele i det erhvervede selskab ind i det erhvervende selskab ved apportindskud. Kapitalejeren modtager ved aktieombytningen kapitalandele i det erhvervende selskab som vederlag.

Aktieombytningen vil som udgangspunkt resultere i beskatning af kapitalejeren jf. ABL § 12. Beskatning af kapitalejeren kan jf. ABL § 36, stk. 3 undgås, hvis

”et selskab erhverver hele aktiekapitalen i et andet selskab, eller hvor et selskab, der i forvejen ejer aktier i et andet selskab, erhverver resten af aktiekapitalen i det andet selskab. Det er en betingelse, at aktionærerne i det andet selskab som vederlag alene modtager aktier i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum. Fusionsskattelovens §9-11 finder tilsvarende anvendelse.”

Kapitalejeren vil ikke beskattes ved overdragelsen jf. ABL § 36, men beskattes først når kapitalandelene i det nye holdingselskab afstås, selskabet likvideres eller går konkurs¹⁵. Der opnås fuld succession for de kapitalandele, som aktionæren modtager i det erhvervende selskab, hvorved der indtrædes i den skattemæssige stilling.

¹⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 323-324

¹⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 196

Der er fire betingelser der skal være opfyldt, for at beskatningen kan udskydes jf. ABL § 36:

1. Vederlaget erlægges i aktier eller anparter samt en evt. udligningssum. Den kontante udligningssum vil blive beskattet som udbytte hos ejeren
2. Holdingselskabet skal opnå en majoritet af stemmerne i driftsselskabet på ombytningstidspunktet. Det er ikke størrelsen af kapitalandelen, der er afgørende, men udelukkende stemmeflertallet.
3. Ombytningen skal ske til handelsværdi, og hvis der er tale om ombytning mellem interesseforbundne parter, skal der ske værdiansættelse efter cirkulære 2000-9.
4. Ombytningen skal være sket inden for en periode på 6 måneder, regnet fra den første ombytningsdag, som er vedtaget i det erhvervende selskab.

Der foreligger megen praksis, som omhandler opnåelsen af flertallet af stemmeandelen ved aktieombytning.

Indeholder fx en ejerftale eller anpartshaveroverenskomst en bestemmelse, hvori beslutninger først kan vedtages ved enighed, eller at en mindretalsaktionær har vetoret, strider dette imod at et formelt flertal er opnået. Dette blev bekræftet i SKM2006.372.LSR, hvor Landsskatteretten kom frem til den konklusion, at beslutninger på anpartshaver møder krævede enighed, selvom stemmefordelingen var henholdsvis 52 % og 48 %. I afgørelsen var der ikke direkte skrevet, at beslutninger krævede enighed, men formuleringen heraf førte til konklusionen, hvorved en skattefri aktieombytning ikke kunne foretages.

Ved et ejerskab på 50/50 med lige stemmeret, vil kravet om majoritet af stemmerne på ombytningstidspunktet ikke være opfyldt. I en sådan situation kan der overdrages en mindre aktiepost kort før ombytningen, så der etableres nødvendigt flertal. Betingelsen for dette, er at stemmeflertallet opretholdes efter ombytningen, da det ellers vil blive klassificeret som en omgåelse af reglerne jf. TfS 1999.492.LSR, hvor opretholdelsen af stemmeflertal blev sat til 3 år fra ombytningstidspunktet¹⁶.

En aktieombytning kan enten foretages med tilladelse fra Skattestyrelsen efter ABL § 36, stk. 1 - 3 eller uden tilladelse fra Skattestyrelsen efter ABL § 36, stk. 6 - 7. Hvis aktieombytningen skal foretages med tilladelse fra Skattestyrelsen, skal de subjektive forhold vedrørende forretningsmæssig begrundelse tages i betragtning som beskrevet i afsnit 3.3.1. Hvis aktieombytningen foretages med tilladelse, er der som udgangspunkt ikke et ejertidskrav på 3 år som ved aktieombytning uden tilladelse jf. ABL § 36, stk. 6. I praksis kan Skattestyrelsen dog pålægge vilkår om ejertidskrav og anmeldelsespligt i forhold til fremtidige strukturelle koncernændringer.

Foretages den skattefrie aktieombytning uden tilladelse fra SKAT jf. ABL § 36, stk. 6 – 7, stilles der en objektiv betingelse, som skal opfyldes. Dette er ejertidskravet, også omtalt som holdingkravet, der er beskrevet i afsnit 3.3.2. Derimod kræves der ikke en forretningsmæssig begrundelse for at foretage en skattefri aktieombytning. Afstås kapitalandelene ved en skattefri omstrukturering, anses det ikke for en afståelse, og ejertidskravet samt restperioden videreføres til de nye selskabsdeltagere jf. ABL § 36, stk. 6, 4 og 5 pkt., såfremt vederlæggelsen kun sker i kapitalandele.

¹⁶ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 203-204

Ved skattefri aktieombytning uden tilladelse er det yderligere et krav, at de modtagne aktier og en eventuelt kontant udligningssum svarer til handelsværdien af de ombyttede aktier jf. ABL § 36, stk. 6, 2. pkt. Der kan indhentes et bindende svar fra SKAT på handelsværdien, inden aktieombytningen foretages.

Det erhvervende selskab skal ved en skattefri aktieombytning uden tilladelse give meddelelse herom til SKAT senest ved indgivelse af selvangivelsen for det indkomstår, hvor aktieombytningen er gennemført, samt give meddelelse hvis det senere afstår kapitalandele indenfor en periode på 3 år jf. ABL § 36, stk. 7¹⁷.

Aktieombytning kan jf. ABL § 36, stk. 4, 3 pkt., ikke ske med tilbagevirkende kraft.

Hvis selskabet der skal omstruktureres er legalt ejet af hovedaktionæren, kan det være en stor fordel at etablere en holdingstruktur, hvor driftsselskabet er ejet af et holdingselskab i stedet for ejeren direkte. Ved at etablere en holdingstruktur, kan der foretages skattefrie udbytter til holdingselskabet som opspares. Herved opnås beskyttelse af kapitalen, da den økonomiske risiko i driftsselskabet minimeres, samt der er mulighed for at investere i andre aktiviteter, uden dette påvirker driftsselskabet. Man har også mulighed for at slanke balancen for unødige aktiver, som vil gøre et køb af virksomheden billigere for tredjemand¹⁸.

Der er flere fordele ved en holdingstruktur, især forud for et generationsskifte. Det vil være muligt at udlodde skattefrie udbytter til holdingselskabet, hvis betingelserne jf. selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 2. og jf. aktieavancebeskatningslovens §§ 4A og 4B er overholdt. For at kunne foretage skattefrie udbytter skal holdingselskabet eje mindst 10 % af kapitalandelene, hvorved udbyttet anses for at være udbytte fra datterselskabsaktier.

Det vil derudover for overdrageren være muligt at sælge kapitalandelene i driftsselskabet skattefrit, hvis kravet om koncern/datterselskabsaktier er overholdt jf. ABL §§ 8 og 4A, 4B¹⁹.

Skattefri aktieombytning kan kombineres med de øvrige omstrukturingsmuligheder som fx spaltning, uden at dette strider imod flertalskravet. Således kan det erhvervende selskab spaltes umiddelbart efter aktieombytning og opnåelsen af stemmeflertal jf. ABL § 36, stk. 2, 2. pkt., når der foretages en skattefri aktieombytning med tilladelse og efter ABL § 36, stk. 6, 4. pkt., når der foretages en skattefri aktieombytning uden tilladelse.

¹⁷ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 243-249

¹⁸ Olesen, 2013, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 195

¹⁹ Juridisk vejledning C.B.2.3.4 Gevinst og tab ved afståelse af datterselskabs- og koncernselskabsaktier

3.3.4 Spaltning med og uden tilladelse fra skat

Spaltning af et selskab er behandlet i FUL kapitel 14. Spaltning af et selskab er ofte anvendt forud for et generationsskifte, for at tilrettelægge koncernstrukturen, ofte anvendt sammen med andre omstrukturingsmodeller. Forud for spaltningen af et selskab bliver selskabets aktiviteter opdelt og lagt i ét eller flere selskaber, som både kan være nystiftede eller eksisterende selskaber. Spaltning af et selskab kan ikke anvendes for at opnå en holdingstruktur, men derimod opdeling af aktiviteter på tværs til søsterselskaber. Spaltning er defineret i FUL § 15a, stk. 2, 1. pkt. og lyder:

”Ved spaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab overfører en del af eller samtlige sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anparter og eventuelt en kontant udligningssum.”

Det opsplittede selskab betegnes som det indskydende selskab, som enten kan ophøre eller bestå i forbindelse med spaltningen. Anpartshaverne eller aktionærene i det indskydende selskab modtager vederlag i form af kapitalandele samt en eventuel kontant udligningssum i det modtagende selskab²⁰.

Det er muligt både at foretage en skattefri spaltning og en skattepligtig spaltning, samt foretage spaltningen med og uden tilladelse fra SKAT.

Der kan foretages henholdsvis en grenspaltning eller en ophørsspaltning skattefrit. Ved begge spaltninger vil der ske overdragelse af aktiver og passiver fra det indskydende selskab til det / de modtagende selskaber, hvor kapitalejerne i det indskydende selskab skal modtage et vederlag herfor. Vederlaget kan enten være i kapitalandele i det modtagende selskab eller kontanter. Spaltning er ydermere defineret i FUL § 15a og 15b.

Grenspaltning

Ved en grenspaltning spaltes det indskydende selskab, uden at selskabet ophører. Det indskydende selskab spalter en - eller flere aktiviteter/virksomhedsgrene ud af selskabet til et eller flere modtagende selskaber. Kravet ved grenspaltning er, at der overføres en samlet virksomhedsgren, hvilket omfatter både aktiverne og passiverne, som er tilknyttet til grenen af aktiviteten. Virksomhedsgrenen skal udgøre en samlet selvstændig gren fra virksomheden, som skal kunne fungere med egne midler efter spaltningen jf. FUL §15a, stk. 3. Der foreligger ikke en udtømmende liste for, hvornår der foreligger en selvstændig gren af en virksomhed, men en gren er defineret jf. FUL § 15c, stk. 2, 2. pkt. som alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed, der kan fungere ved hjælp af egne midler. Det afgørende ved vurderingen er de materielle forhold fremfor det formelle indhold. Enheden der spaltes, skal være materiel identificerbar.

Det indskydende selskab er ikke underlagt grenkravet og vil stå tilbage med de uidentificerbare balanceposter, som ikke direkte kan henføres til de udskilte grene. En grenspaltning bliver foretaget, når det indskydende selskab har særskilte virksomhedsområder, fx en ejendom, hvor aktiviteten udskiller sig fra andre dele af virksomheden, og balanceposter kan henføres direkte til grenen. Hvis grenkravet ikke overholdes, kan spaltningen ikke gennemføres skattefrit.

²⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 335

Ved en skattefri grenspaltning uden kontant vederlag udløses der ikke afståelsesbeskatning ved overdragelsen til det / de modtagende selskaber, da spaltningen bliver foretaget med skattemæssig succession jf., FUL § 8, stk. 1. Hvis der ved spaltningen er en kontant vederlæggelse, skal der ske udbyttebeskatning. Hvis der er flere ejere af det spaltede selskab, skal alle balanceposter overdrages forholdsmæssigt efter den oprindelige anskaffelsessum.

Grenspaltning er bedst anvendelig, når et selskab har to eller flere særskilte aktiviteter, hvor det vil være fordelagtigt at adskille de særskilte aktiviteter i flere selskaber. I forbindelse med et generationsskifte er grenspaltning anvendelig, hvor fx en virksomhed består af flere aktiviteter, og erhverver kun ønsker at overtage en eller flere af selskabets aktiviteter, eller overdrager ønsker at beholde en eller flere aktiviteter i ejerskab til fx pension.

Ophørsspaltning

Ved en ophørsspaltning ophører det selskab, der bliver spaltet uden likvidation. Ved ophørsspaltningen kan selskabet blive spaltet i to eller flere nye selskaber med hver sin aktivitet, hvorefter det gamle selskab ophører.

Ved en ophørsspaltning kræves der ikke en direkte opdeling af aktiviteter, hvor hver gren bliver spaltet ud i særskilte selskaber. Det står i stedet kapitalejerne frit for overdragelsen af de ønskede aktiver og passiver. Der skal dog være en forretningsmæssig begrundelse for opdelingen.

Spaltningerne kan gennemføres skattepligtigt og skattefrit, samt med eller uden tilladelse fra SKAT.

En skattefri ophørsspaltning bliver behandlet på samme måde som skattefri grenspaltning, som gennemgås ovenfor. Hvis der er kontante udligningssummer ved ophørsspaltningen, skal disse dog afståelsesbeskattes, hvor kontante udligningssummer ved en grenspaltning skal udbyttebeskattes. Afståelsesbeskatningen kan konverteres til udbyttebeskatning jf. FUL § 9.

Spaltning med og uden tilladelse fra SKAT

Hjemlen til skattefri spaltning med tilladelse fra SKAT findes i FUL §15a, stk. 1, pkt. 2. og 3. For at opnå en spaltning med tilladelse fra SKAT, skal kravet om det subjektive forhold opfyldes, som er den forretningsmæssige begrundelse beskrevet i afsnit 3.3.1. En spaltning som gennemføres med henblik på generationsskifte, virksomhedens fremtidige drift, herunder investeringer og ekspansion vil som udgangspunkt give tilladelse til skattefri spaltning²¹.

Hjemlen til skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT findes i FUL § 15a, stk. 1, pkt. 5-11. Ved spaltning uden tilladelse stilles der objektiv betingelse om ejertidskrav/holdingkravet på 3 år fra tidspunktet for spaltningens gennemførelse, som er beskrevet i afsnit 3.3.2. Foretages der efterfølgende skattefrie omstruktureringer, hvor der ikke modtages kontante udligningssummer, vil holdingkravet og restperioden videreføres til de nye selskabsdeltagere²².

²¹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 348 - 365

²² Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 365 - 367

Betingelserne for at foretage en spaltning med eller uden tilladelse fra SKAT er de samme som for Aktieombytning. Dog er der opstillet nedenstående betingelser for spaltning jf. FUL § 15 a:

1. Selskabet der efter spaltningen ejer mindst 10 % af kapitalen i et af de deltagende selskaber må ikke afstå sine kapitalandele i den efterfølgende periode på tre år efter vedtagelsen
2. Værdien af de tildelte kapitalandele, skal svare til handelsværdien af de overdragne aktiver og passiver
3. Forholdet mellem aktiver og gæld, der overføres til det modtagende selskab, skal svare til forholdet mellem aktiver og gæld i det indskydende selskab
4. Der må ikke ydes kontant vederlag til selskaber, der ejer mindst 10 % af kapitalen i det indskydende selskab

I modsætning til skattefri aktieombytning er der indført en række værnsregler, som skal være opfyldt for at gennemføre en spaltning uden tilladelse. En skattefri spaltning uden tilladelse kan ikke anvendes, hvis der indenfor 3 år forud for spaltningen er overdraget kapitalandele i det indskydende selskab uden skattemæssig succession til et eller flere koncernforbundne selskaber omfattet af ABL §§§ 4A, 4B og 4C.

Er der flere selskabsdeltagere, hvor en eller flere selskabsdeltagere har deltaget i selskabet i under 3 år uden stemmeflertal, men opnår et stemmeflertal efter spaltningen, kan skattefri spaltning uden tilladelse ikke anvendes. Værnsreglen forhindrer spaltninger med det formål at foretage skattefrie frasalg af en del af selskabet.

4. Værdiansættelse

Ved en virksomhedsoverdragelse skal der altid tages stilling til værdiansættelsen af virksomheden. Afhængig af hvilke parter som er involveret i virksomhedsoverdragelsen, er værdiansættelsesmetoden og kravene til værdiansættelsen forskellig. Det almindelige udgangspunkt er, at handel skal ske på armslængdevilkår. Dette kan være et salg mellem 2 uafhængige parter, hvor den aftalte pris er værdiansættelsen i sig selv, da skattemyndighederne som udgangspunkt ikke vil betvivle et salg mellem parter med naturligt modstående interesser, medmindre aftalen klart afviger fra skønnet markedspris.

Når det kommer til generationsskifte, hvor der er tale om overdragelse mellem interesseforbundne parter, fastsættes værdierne ofte anderledes, end hvis det var mellem 2 uafhængige parter. Typisk vil de interesseforbundne parter fastsætte en lavere overdragelsessum for at undgå skattebetaling og gøre vilkårene for den yngre generation mere fordelagtig. Dette har resulteret i flere cirkulærer og vejledninger udarbejdet af Skattemyndighederne. Af relevante cirkulærer og vejledninger er følgende:

- cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 vedrørende dødsboer og gaveafgiftsberegning ved overdragelse indenfor gavekredsen af visse aktiver,
- TSS-cirkulære 2000-9 om overdragelse af aktier og anparter
- TSS-cirkulære 2000-10 om værdiansættelse af goodwill

Disse 3 cirkulærer er gennemgået i de 3 nedenstående afsnit.

4.1 TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

Cirkulærets anvendelsesområde omfatter dødsboer og gaveafgiftsberegning indenfor gavekredsen og gennemgår principperne, der anvendes ved fastsættelse af værdien af visse aktiver, herunder fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler og varelager samt gæld. Som udgangspunkt fastsættes aktiverne til markedsværdi, som er den værdi aktiverne kan realiseres til på det åbne marked, på det tidspunkt der er afgørende for arve og gaveafgiftsberegningen²³.

4.1.1 Fast ejendom

Som hovedregel, jf. cirkulærets punkt 6, anerkendes en ejendom for at være overdraget til markedsværdi, såfremt den kontante købesum er indenfor +/- 15 % af den senest offentlige ejendomsvurdering, og denne svarer til den faktiske status/benyttelse på overdragelsestidspunktet. Er der samtidig lån/gæld i den faste ejendom, som også overdrages, skal disse omregnes til kontantværdi efter kursværdien på overdragelsestidspunktet.

Forudsætningen for at anvende +/- 15 % er, at denne vurdering er retvisende. Undtagelser fra det retvisende billede er fx, hvis der efter ejendomsvurderingen er foretaget større ombygninger og renoveringer, som har forøget værdien af den faste ejendom. Andre undtagelser kan være, hvis benyttelsen af ejendommen er ændret, hvis der er ufordelagtige byrder, der tages hensyn til som leje- og forpagtningskontrakter, forkøbs- og tilbagekøbsrettigheder²⁴. Herudover kan der være tale om udtrykket "særlige omstændigheder", som blev indført i retspraksissen af Højesteretten. Jf. SKM2016.279.HR fandt Højesteret at TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 pkt. 6,2 efter sammenhængen med pkt. 48, tidligere afgørelser fra Skattedepartementet i

²³ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 83-84

²⁴ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 84

1984 og forarbejderne til BAL, indebærer at skattemyndighederne skal acceptere en værdiansættelse af fast ejendom efter 15 % reglen, medmindre der foreligger "særlige omstændigheder"²⁵. Er der tale om undtagelser til det retvisende billede eller særlige omstændigheder, er SKAT ikke bundet af 15 % reglen og kan anmode om en sagkyndig vurdering af ejendommens handelsværdi.

Værdiansættelse ved gaveanmeldelse kan kun ændres, hvis det sker indenfor fristreglerne som efter BAL § 27, stk. 2 er 6 måneder.

4.1.2 Øvrige poster

Værdipapirer var tidligere omhandlet i cirkulærets punkt 17 – børsnoterede aktier og obligationer og punkt 18 – unoterede konvertible obligationer. Her anvendtes fondsbørsens fastsatte kurser ved børsnoterede aktier og obligationer eller ligningsrådets retningslinjer for beregning af formueskattekursen ved unoterede aktier og obligationer. Punkt 17 og 18 blev ophævet med virkning fra 5. februar 2015. Formueskattekursen kan således ikke længere anvendes, hvorfor der henvises til TSS-cirkulære 2000-9 jf. afsnit 4.2²⁶.

Driftsmidler og varelager værdiansættes til markedsværdien. For varelager accepteres et skøn på nedskrivning i forhold til dags-, indkøbs- eller fremstillingsprisen²⁷.

Passiver som egentlige gældsforpligtelser som fx prioritetslån i fast ejendom værdiansættes efter pålydende værdi²⁸.

4.2 TSS-Cirkulære 2000-9 – Aktier og anparter

Cirkulæret anvendes ved overdragelse af kapitalandele mellem interesseforbundne parter og gælder for juridiske personer med undtagelse af dødsboer, og overdragelser omfattet af cirkulære nr. 185 af 17. november 1982. For børsnoterede aktier og obligationer skal disse ansættes til børskursen. Unoterede aktieklasser i børsnoterede selskaber medtages til samme kurs som den børsnoterede aktieklasse. Undtaget er de situationer, hvor den unoterede aktieklasse adskiller sig væsentligt fra den noterede ved fx at have ret til forlods udbytte eller forlods dækning ved likvidation af selskabet, hvor der i stedet foretages en konkret vurdering af værdien.

Øvrige unoterede aktier og obligationer værdiansættes til handelsværdien, hvor man kan anvende hjælpereglen i dette cirkulære, hvis handelsværdien er ukendt. Som udgangspunkt beregnes handelsværdien efter hjælpereglen som egenkapitalen jf. senest aflagte årsrapport tillagt goodwill beregnet efter TSS-cirkulære 2000-10 gennemgået i afsnit 4.3. Egenkapitalen korrigeres desuden med følgende:

- Fast ejendoms regnskabsmæssige værdi trækkes ud og erstattes med den senest kendte offentlige ejendomsvurdering med tillæg af ombygningsudgifter ikke indeholdt i ejendomsvurderingen. Undtaget er udenlandske ejendomme som medtages til den bogførte værdi
- Værdien af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder opgøres og medtages ligeledes efter hjælpereglen, når handelsværdien er ukendt
- Udsendt skat reguleres under hensyntagen til ovenfor nævnte reguleringer²⁹.

²⁵ SKM2016.279.HR Værdiansættelse – ejendom – dødsbo – 15% reglen

²⁶ SKM2015.96.SKAT Styresignal i forbindelse med ophævelse af formueskattekursen

²⁷ Cirkulære om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning - punkt 24-26

²⁸ Cirkulære om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning - punkt 44

²⁹ Cirkulære om værdiansættelse af aktier og anparter

4.3 TSS-Cirkulære 2000-10 – Goodwill

Cirkulæret anvendes ved overdragelse af goodwill mellem interesseforbundne parter og gælder for juridiske personer undtagen dødsboer. Cirkulæret kan anvendes ved enhver overdragelse i levende live mellem interesseforbundne parter, da det ikke fremgår, at det ikke finder anvendelse ved overdragelser efter TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.

Goodwill er et udtryk for den merværdi, som en virksomhed har. Der er to typer goodwill, hvor den ene er oparbejdet goodwill, som ikke er reflekteret i balancen. Den anden er tilkøbt goodwill, der er den merpris et selskab har betalt, som er forskellen mellem købsprisen og den regnskabsmæssige indre værdi. Oparbejdet goodwill kan fx være kundekreds, brand, forretningsforbindelser, knowhow og vækstpotentiale mv., som er en værdi, der ikke direkte kan kobles op på de eksisterende bogførte aktiver.

Goodwillværdien beregnes efter en standardiseret beregningsmodel, såfremt der ikke er særlige holdepunkter for værdiansættelsen, der gør modellen uanvendelig i det konkrete tilfælde³⁰.

Goodwillberegningen tager udgangspunkt i virksomhedens regnskabsmæssige resultater før skat for de seneste tre regnskabsår korrigeret for følgende poster:

	Ikke udgiftsført løn/vederlag til medarbejdende ægtefælle
	Finansielle indtægter
	Finansielle omkostninger
	Ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven
	Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Når ovenstående korrektioner er foretaget, skal der i beregningen af goodwill tages stilling til vægtning af gennemsnitsindtjening, virksomhedens udviklingstendens, driftsherreløn, forrentning af aktiverne og kapitaliseringsfaktor og evt. andre passende korrektioner.

Vægtning

For beregning af goodwill foretages en vægtning ud fra de seneste 3 års korrigerede regnskabsmæssige resultater før skat, som er opgjort efter reglerne i ÅRL. Årsagen hertil er, at virksomheden kan være under indflydelse af konjunktursvingninger, aktivitetsstigninger eller andet som kan give udsving i de regnskabsmæssige resultater fra år til år. Ved beregningen vægtes det seneste korrigerede regnskabsmæssige resultat højest, efterfulgt af år to og til sidst år tre. Dette betyder, at seneste regnskabsmæssige resultat ganges med 3, det efterfølgende regnskabsmæssige resultat ganges med 2, og det tredje regnskabsmæssige resultat ganges med 1. Herefter divideres summen af de vægtede resultater med 6, for at finde en gennemsnitlig vægtning af virksomhedens korrigerede regnskabsmæssige resultat.

³⁰ Cirkulære om vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill

Virksomhedens udviklingstendens

Ved beregning af udviklingstendensen tages der udgangspunkt i den korrigerede resultatmæssige udvikling fra det seneste regnskabsår sammenholdt med det seneste af de 3 regnskabsår. Udviklingen divideres med 2 og den positive/negative værdi enten tillægges eller fratrækkes i den ovenfor beregnede vægtede gennemsnitlige indtjening. Udviklingstendensen kan kun tillægges goodwillværdien, hvis den har været stigende alle 3 år.

Driftsherreløn

Driftsherreløn er ikke relevant for vores afhandling, da dette oftest kun er relevant for personligt ejede virksomheder³¹.

Forrentning af aktiver

Efterfølgende skal der fratrækkes en forrentning af virksomhedens samtlige aktiver, som indgår i virksomhedens seneste balance, bortset fra driftsfremmende aktiver som f.eks. obligationer, pantebreve og tilkøbt goodwill. Herudover skal likvider som hovedregel holdes udenfor aktivernes forrentning, som det fremgik af SKM2001.132.LR.

For igangværende arbejder medtages kun nettoværdien som opgøres som forskellen mellem aktivværdien, og de modtagne acantobetalinger herfor.

Forrentningsprocenten er den på det gældende tidspunkt kapitalafkastsats med tillæg af 3 %. Kapitalafkastsatsen opgøres én gang årligt jf. VSL § 9 og udgør i 2019 0 %. Samlet forrentningsssats for 2019 er 3 %³².

Kapitaliseringsfaktor

Kapitaliseringsfaktoren er et udtryk for det forventede årlige afkast, og hvor mange år der forventes et afkast på den erhvervede goodwill. Kapitaliseringsfaktoren udgøres af en kapitalafkastsats som i 2019 er 0 % jf. VSL § 9 med et tillæg på 8 %, samt en levetid på goodwill.

Levetiden på goodwill antages oftest at udgøre 7 år, hvilket er den skattemæssige afskrivningsværdi. Andre levetider kan også anvendes, hvis disse begrundes med relevante faktorer som fx type og kompleksitet af virksomheden og dens produkter/tjenesteydelser, brandets anerkendelse, og hvor hurtigt en køber selv kan oparbejde samme goodwill værdi. Jo mere komplekst eller unik, jo længere levetid på goodwill, mens en kort levetid kan forekomme, hvis en uafhængig kan opbygge samme virksomheds goodwill relativt let.

På SKAT's hjemmeside fremgår en tabel med beregnede kapitaliseringsfaktorer med anvendelse af en samlet kapitalafkastsats mellem 8-13 % og en levetid på 1-15 år³³.

³¹ Juridisk vejledning C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill

³² SKM2019.392.SKTST Kapitalafkastsatsen og rentekorrektionsssatsen for 2019

³³ Juridisk vejledning C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill

Andre relevante forhold ved goodwill beregning

Ovenstående gennemgang af goodwill forudsætter, at virksomheden har eksisteret i 3 år. Hvis selskabet har eksisteret i færre år end 3 skal TSS-Cirkulæret 2000-10 fortsat anvendes, men med de fornødne tilpasninger. Den beregnede goodwill skal altid underlægges en prøvelse af, om den beregnede værdi svarer til den reelle Handelsværdi. Der kan være andre forhold som kan påvirke goodwill, da goodwill er beregnet ud fra historiske tal. Cirkulæret har opregnet en række eksempler som fx kan være, hvis der er kendskab til at fremtidigt resultat vil falde grundet lavere efterspørgsel, eller hvis en vækstvirksomhed har et potentielt patentmærke som forventes at komme på markedet efterfølgende, og dette vil forøge selskabets værdi betydeligt. Det kan også være, at indehaveren eller en medarbejder har afgørende betydning for selskabets omsætning, eller omsætningen kommer fra et få antal kunder, hvilket vil påvirke goodwill i negativ retning og evt. resultere i et nedslag i goodwillpris.

4.4 Sikring af værdiansættelse

4.4.1 Bindende svar

Det kan i forbindelse med forberedelsen af et generationsskifte være en fordel for de involverede parter på forhånd at få godkendt værdiansættelsen på enkelte væsentlige eller alle overdragne aktiver. Dette kan fx være i tilfælde, hvor værdiansættelsens størrelse har betydning, for hvilken finansieringsform overdrager og erhverver skal blive enige om at vælge. De involverede parter kan bede SKAT om et bindende svar på værdiansættelsen, og samtidig opnå indblik i hvorledes SKAT's holdning er til fastsættelse af de specifikke aktivers værdi, som der bedes bindende svar om. Det bindende svar er kun bindende, så længe der ikke er væsentlige ændringer mellem faktiske forhold og forudsætninger lagt til grund for det bindende svar. SKAT accepterer det bindende svar, såfremt det efterfølgende salg af aktivet eller afkastet fra aktivet ved genberegning ikke afviger mere end 30 % og mindst DKK 1 mio. fra værdien i det bindende svar. Afviges det mere kan SKAT omstøde det bindende svar og ud fra den nye værdiansættelse forhøje eller formindske det skattemæssige beregningsgrundlag. Bevisbyrden for afvigelsen ligger hos SKAT, som skal pointere de ændrede forhold. Herefter vil det være ansøgeren, som skal modbevise SKAT's argumenter.

SKAT har som udgangspunkt op til 3 måneder til at afgive bindende svar, men sagsbehandling kan vare længere, hvis SKAT skønner, at de har behov for yderligere oplysninger. Det bindende svar udløber efter 6 måneder fra modtagelse af svaret, hvorfor overdragelsen skal ske indenfor denne 6 måneders periode for, at SKAT er bundet heraf³⁴.

³⁴ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave side 92-93

4.4.2 SKAT's korrektionsadgang og skatteforbehold

SKAT har grundet lovhjemlen i LL § 2 korrektionsadgang i forbindelse med værdiansættelse af overdragelser mellem interesseforbundne parter som fx er aftaler i familieforhold, aftaler mellem koncernforbundne selskaber, herunder hovedaktionærforhold, aftaler mellem virksomhed/selskab og medarbejdere. SKAT har mulighed for at korrigere handelsprisen og handelsvilkårene, såfremt handlen ikke svarer til almindelige markedsmæssige vilkår, som forventes mellem uafhængige parter.

For at sikre sig mod at SKAT's korrektionsadgang får væsentlige konsekvenser for de involverede parter ved fx en ændring i værdiansættelsen, er det muligt at tage et skatteforbehold jf. SFL § 28. Skatteforbeholdet giver mulighed for, at parterne kan træde tilbage fra overdragelsesaftalen eller fastholde denne, hvis SKAT anvender sin korrektionsadgang til at korrigere værdiansættelsen af overdragelsen. Der gøres opmærksom på, at muligheden for skatteforbehold kan begrænses af de selskabsretlige regler. Dette er fx tilfældet ved en virksomhedsomdannelse, hvor stiftelse af et nyt selskab kræver, at dette sker uden forbehold jf. SL § 31³⁵.

4.5 Andre situationer med særskilt værdiansættelsesprincip

Værdiansættelse af fast ejendom ved overdragelse mellem interesseforbundne parter, der ikke er omfattet af TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, omfatter fx overdragelse af fast ejendom mellem hovedaktionæren og hans selskab, hvor hovedaktionæren har bestemmende indflydelse. En sådan transaktion skal ske til handelsværdien efter armslængdeprincippet i LL § 2. Prisen skal være samme, som hvis salget var sket til en uafhængig part. Seneste ejendomsvurdering kan anvendes, hvis den ikke er fejlbehæftet og giver et retvisende billede af ejendommens værdi. Skattemyndighederne er ikke bundet af ejendomsvurderingen jf. SKM2013.841.HR. Dette princip kan anvendes i situationer, hvor overdrager i et generationsskifte kun ønsker at overdrage driftsvirksomheden, men vil beholde ejendommen til brug for fx udlejning³⁶.

³⁵ Generationsskifte og omstrukturering, det skatteretlige grundlag, 5. udgave s. 23-24

³⁶ Juridisk vejledning C.B.3.5.4.3 Fast ejendom

5. Overdragelse af kapitalandele uden succession

For overdragelse af kapitalandele uden succession, sidestilles dette med en afhændelse til en uafhængig tredjemand. Dette betyder at salget sker på markedsmæssige vilkår, hvor en eventuel gevinst ved salget skal beskattes hos overdrageren.

5.1 Salg af kapitalandele

Ved salg af kapitalandele er der forskellig skattemæssig behandling af salget afhængig af, om overdrager ejer det solgte selskab privat, eller overdrager ejer selskabet indirekte gennem et holdingselskab.

Direkte salg

For et salg, hvor overdrager er legal ejer, vil en gevinst ved salget af kapitalandelene for overdrageren udløse en aktieavancebeskatning. Avancen opgøres som forskellen mellem anskaffelsessummen og afståelsessummen jf. ABL § 26. Gevinsten skal indgå i overdragerens selvangivelse i afståelsesåret og medtages som aktieindkomst efter PSL § 4a.

Aktieindkomst udgøres både af udbytte samt avance ved salg. Aktieindkomst beskattes med 27 % op til en progressionsgrænse på DKK 55.300 (2020-niveau), og herefter 42 % af aktieindkomst som overstiger progressionsgrænsen jf. PSL § 8a. Er overdrager gift, tillægges vedkommendes progressionsgrænse på DKK 55.300 sammen og udgør herefter DKK 110.600, som ægtefællerne samlet kan bruge til at blive beskattet med 27 %. Dette er en mulighed, såfremt ægtefællen ikke har anden aktieindkomst eller ikke har udnyttet hele sin grænse for aktieindkomst.

Der har tidligere kunne beregnes et ejertidsnedslag for salg af hovedaktionæraktier anskaffet før 19. maj 1993, som højst kunne udgøre 25 %. Reglen om ejertidsnedslag er ophævet for hovedaktionæraktier, der sælges efter den 1. februar 2020 jf. lov nr. 92 af 31-01-2020³⁷.

Indirekte salg gennem holdingselskab

Ved indirekte salg, hvor holdingselskabet sælger driftsselskabet med en avance på salget, kan beskatningen af salget udskydes, indtil kapitalandelene i holdingselskabet afstås. Dette er tilfældet hvis kapitalandelene anses for koncern- eller datterselskabsaktier efter ABL §§ 8 og 4A, 4B. Der skal tages hensyn til holdingkravet på 3 år, som beskrevet i afsnit 3.3.2, hvis omstruktureringsmodellerne er anvendt inden salget.

5.2 Salg af driftsaktiver

Fremfor at sælge kapitalandelene kan overdrager vælge at frasælge selskabets driftsaktiver. Dette kan være varelager, anlægsaktiver, fordringer mv. Ved salg af driftsaktiver opgøres en avance, der er forskellen mellem anskaffelsessummen og afståelsessummen med korrektion af eventuelle genvundne afskrivninger samt tillæg af eventuel goodwill, som beskattes.

³⁷ <https://www.bdo.dk/da-dk/faglig-info/depechen/depechen-artikler-2020/sidste-udkald-for-ejertidsnedslag-paa-gamle-hovedaktioneraktier>

Det medfører ofte en højere beskatning, når der overdrages enkelte aktiver fremfor kapitalandele. Dette skyldes at overdragelse af enkelte aktiver er omfattet af deres egen særlovgivning som fx ejendomsavanceloven eller afskrivningsloven. Herudover overdrages kun aktivet, og en eventuel gæld tilhørende aktivet overdrages ikke, hvorimod et salg af kapitalandele vil indeholde både aktivet og tilhørende gæld til modregning af værdien, som kapitalandelene opgøres til.

Det kan være en fordel for en erhverver, kun at overtage enkelte aktiver i stedet for at erhverve kapitalandelene. Erhverver kan undgå at overtage gæld som tilknytter sig aktivet og enten selv finansiere købet eller optage egen gæld med eventuelt bedre lånevilkår. Herudover kan erhverver undgå eventuelle krav og eventualforpligtelser, som selskabet potentielt kan have. Erhverver opnår desuden fuldt afskrivningsgrundlag på de erhvervede aktiver.

5.3 Erhvervsmæssig virksomhed / Passivt selskab (pengetanksreglen)

Ved erhvervsmæssig virksomhed menes at selskabet ikke må være et passivt selskab, som hovedsageligt består af kontanter, værdipapirer eller lignende, ligesom det i overvejende grad ikke må have bestået af udlejning af fast ejendom jf. ABL § 34, stk. 1 nr. 3 og ABL § 34 stk. 6. Dette kaldes også for pengetanksreglen. Ved opgørelse af om en virksomhed anses for erhvervsmæssig eller en pengetank tages udgangspunkt i 2 beregninger, hvor selskabet er en pengetank, såfremt den opfylder enten indtægtskriteriet eller aktivkriteriet.

1. **Indtægtskriteriet:** Hidrører mindst 50 % af nettoomsætningen tillagt øvrige regnskabsførte indtægter passiv kapitalanbringelse, dvs. indtægter fra likvide midler, værdipapirer, lejeindtægter og lignende, anses selskabet for at være en pengetank. Beregningen foretages som et gennemsnit over de seneste 3 regnskabsårs indtægter.
2. **Aktivkriteriet:** Udgør mindst 50 % af virksomhedens samlede aktiver, opgjort til handelsværdi, passiv kapitalanbringelse, dvs. likvider, værdipapirer, ejendomme og lignende, anses selskabet for at være en pengetank. Beregningen skal foretages som et gennemsnit af de samlede aktiver over de seneste 3 år, samt opgøres på overdragelsestidspunktet. Der er altså tale om et dobbeltkrav for aktivsiden som blev bekræftet i SKM2007.106.SR³⁸.

Opfylder selskabet ikke én af de 2 beregninger ovenfor, anses virksomheden for at drive erhvervsmæssig virksomhed i lovens forstand. Har virksomheden ikke eksisteret i 3 år, bedømmes kriterierne ud fra de år selskabet har eksisteret.

Ved virksomhedens samlede aktiver skal handelsværdien lægges til grund, hvorved SKAT's hjælperegler kan anvendes, såfremt der ikke foreligger et bedre grundlag til at værdiansætte aktiverne. Her henvises til værdiansættelsesmodellerne beskrevet i afsnit 4.1, 4.2, og 4.3. Ved vurderingen skal også tillægges oparbejdet goodwill jf. SKM2007.625.LSR, som henføres til enten den aktive eller passive del af virksomheden³⁹.

³⁸ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 77-83

³⁹ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

For likvide midler, som anses for passiv kapitalanbringelse, kan disse fx opbygges som følge af modtagne forudbetalinger eller længere kredittider på betaling af kreditorer mv., hvortil det kan diskuteres, om de skal henføres til den driftsmæssige aktivitet. Flere afgørelser på området har taget stilling til dette. I SKM2003.458.LR, afviste Ligningsrådet, at likvide midler som følge af forudbetalinger til arrangementer som skulle afholdes senere, kunne henføres til driftsmæssig aktivitet i væsentlighedsbedømmelsen. I SKM2005.166.LR godkendte Ligningsrådet at likvider på klientkonti, undtagen eventuelle honorar som advokaten kan hæve fra klientkontoen hos et advokatfirma, kunne relateres til driftsrelaterede aktiver med henvisning til, at midler på en klientkonto civilretligt tilhører klienterne. I SKM2007.106.SR fandt Skatterådet at et tilgodehavende moms, som ikke var udbetalt til selskabet på overdragelsestidspunktet, ikke var passiv kapitalanbringelse, og kunne henføres til de driftsmæssige aktiviteter⁴⁰.

Er der tale om et koncernforhold, skal hele koncernen medtages i vurderingen af om pengetanksreglen er opfyldt. Idet holdingselskabers primære aktivitet består i at eje kapitalandele, hvilket er passiv kapitalanbringelse, vil det oftest ikke være muligt at overdrage et holdingselskab med succession, medmindre hele koncernen medtages i vurderingen. Værdien af afkast og kapitalandele i associerede- og datterselskaber med direkte eller indirekte ejerskab over 25 % medregnes ikke i beregningen, idet der i stedet medregnes den forholdsmæssige ejerandel af indtægter og handelsværdien af aktiver i forbindelse med væsentlighedsbedømmelsen. Udlejning af fast ejendom imellem de konsoliderede selskaber, hvor ejendom anvendes i driften, anses ved konsolideringen ikke som en udlejningsejendom, der skal indgå som passiv kapitalanbringelse. Denne konsolideringsregel muliggør en overdragelse af holdingselskaber med skattemæssig succession⁴¹.

I forbindelse med planlægning af et generationsskifte skal overdrager være opmærksom på pengetanksreglen, da det kan få betydning for om overdragelsen kan ske med anvendelse af successionsreglerne. Ved planlægningen af generationsskiftet skal overdrager, hvis selskabet har en stabil og god indtjening over årene, sørge for at geninvestere likvide midler i nuværende eller nye aktiviteter i selskabet. Dermed kan markedsandele øges, eller likviderne nedbringes med udbytteudbetalinger frem for at lade likviderne stå på kontoen eller investere dem i værdipapirer og ejendomme, hvorved der kan være risiko for at blive anset for at være en pengetank på overdragelsestidspunktet. Er likvider investeret i passiv kapitalanbringelse, kan løsningen også være at anvende de tidligere beskrevne omstrukturingsmuligheder i afsnit 3.3.3 og 3.3.4, hvor fx en spaltning vil være en mulighed for at isolere driftsaktiviteten i et selskab, som erhverver kan succedere i, mens den passive kapitalanbringelse placeres i et andet selskab, som overdrager kan beholde. Dette er bekræftet af Skatterådet i SKM2006.627.SR, idet der ikke skulle lægges vægt på, om koncernen forinden spaltning opfyldte pengetanksreglen, men kun ses på det udspaltede selskab, selvom indtægts- og aktivkriteriets beregning ikke havde 3 regnskabsår for det udspaltede driftsselskab⁴².

⁴⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 79-83

⁴¹ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

⁴² Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 85-86

6. Skattemæssig succession

Overdragelse af en virksomhed til næste generation kan udløse en stor beskatning, hvilket kan resultere i en ulempe for både overdrager, erhverver samt virksomheden. Dette har politikerne længe erkendt, hvorfor de fik indført et regelsæt om skattemæssig succession. Regelsættet har til formål at mindske skattebyrden og forenkle generationsskiftet. Ved de fleste virksomhedsoverdragelser er der mulighed for, at overdragelsen af kapitalandele kan ske ved skattemæssig succession. Successionsreglerne afhænger af hvilken personkreds man overdrager til, hvilket behandles i afsnit 6.1. Ved skattemæssig succession udskydes overdragerens beskatning, idet erhverver indtræder i overdragerens skattemæssige stilling i forhold til anskaffelsessummer, anskaffelsestidspunkter og anskaffelsestidspunkter for de overtagne kapitalandele. Beskatningen udskydes indtil kapitalandelene senere afstås og beskattes efter de gældende skatteregler ved den senere afståelse.

6.1 Personkreds som kan succederes til ved familieoverdragelse

Personkredsen der kan overdrages kapitalandele til ved anvendelse af skattemæssig succession fremgår udtømmende af ABL §§ 34 og KSL § 33C. Ved familiesuccession efter ABL § 34 og KSL § 33C kan der succederes til børn, børnebørn, søskende, søskendes børn og børnebørn eller en samlever efter BAL § 22, stk. 1, litra d. Stedbørns- og adoptivforhold sidestilles med naturligt slægtsskabsforhold, hvorfor der også kan succederes hertil. Successionsreglerne finder kun anvendelse på ægtefæller, hvis de tilhører samme husstand og hverken er separeret eller skilt. For samlever er det muligt at anvende successionsreglerne jf. BAL § 22, stk. 1, litra d, hvis samleveren på overdragelsestidspunktet har haft fælles bopæl med overdrageren i de seneste 2 år⁴³.

Det fremgår af ABL § 34, stk. 3 at familiemedlemmet, som erhverver kapitalandelene skal være fuld skattepligtig til Danmark efter KSL § 1. Er familiemedlemmet ikke fuld skattepligtig til Danmark, kan der overdrages med succession, hvis kapitalandelene indgår i en virksomhed, som opfylder KSL § 2, stk. 1, nr. 4 ved at være begrænset skattepligtig til Danmark uden at høre til udlandet som følge af en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Er erhververen skattepligtig til Danmark efter KSL § 1, men hjemmehørende i en anden stat som følge af en dobbeltbeskatningsoverenskomst, kan succession kun ske, hvis overdragelsen af kapitalandelene indgår i en virksomhed, som Danmark har beskatningsretten til⁴⁴.

Selvom ABL § 34 og KSL § 33C personkredsen er udtømmende, er der i ABL § 35A indført en reparationsregel, hvor det således er muligt at tilbageoverdrage kapitalandelene til tidligere ejere. Dette betyder at et barn kan overdrage kapitalandelene til en forælder, selvom dette ikke er nævnt i ABL § 34' personkredsen, hvor tilbageoverdragelsen skal ske senest 5 år efter første overdragelse af kapitalandelene⁴⁵.

Hvis der er etableret en koncernstruktur, hvor overdrager ejer driftsselskabet igennem et holdingselskab, kan driftsselskabet ikke overdrages ved familiesuccession, da familien ikke er i gavekreds med holdingselskabet, der anses som en selvstændig juridisk enhed. Derimod vil Holdingselskabet kunne overdrages med skattemæssig succession indenfor familien, da dette er indenfor gavekredsen ved succession mellem kapitalejer og familien. Hvis der ønskes generationsskifte med succession af driftsselskabet, skal selskabsstrukturen omstruktureres forud for generationsskiftet.

⁴³ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 105-108

⁴⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 75

⁴⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 74-75

6.2 Særlige regler for succession af kapitalandele

Reglerne for afståelse af kapitalandele med skattemæssig succession fremgår af ABL § 34, hvorved følgende betingelser skal være opfyldt for, at kapitalandelene kan overdrages med skattemæssig succession jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 1-4:

- Overdragelsen sker til en person indenfor personkredsen
- Overdragelsen omfatter mindst 1 % af kapitalandelene (minimumsgrænsen)
- Kapitalandele der overdrages vedrører en erhvervsmæssig virksomhed (se afsnit 5.3)
- Der må ikke overdrages kapitalandele med tab
- Kapitalandelene må ikke være udstedt af et investeringsselskab efter ABL § 19

Overdrages en virksomhed til flere personer, anses det som en særskilt overdragelse til den enkelte person. Minimumsgrænsen på 1 % overdragelse af kapitalen skal overholdes for hver enkelt overdragelse. Sker overdragelse fx til 5 personer, skal minimum 5 % af kapitalen derfor overdrages ligeligt til hver. Der tages udgangspunkt i den nominelle værdi af kapitalen som overdrages, hvorfor fordeling af stemmerettighederne på den overdragne andel ikke tillægges betydning⁴⁶.

Konstateres der et tab på de overdragne kapitalandele, kan disse ikke overdrages med skattemæssig succession. Der anvendes i disse tilfælde aktivernes værdi i fri handel og vandel på overdragelsestidspunktet, som erhverver anvender som skattemæssige anskaffelsessummer, og erhverver indtræder dermed ikke i overdragerens skattemæssige stilling jf. KSL § 33C stk. 3.

Meddelelse om overdragelse med skattemæssig succession skal ske til SKAT senest i forbindelse med indgivelse af overdragerens selvangivelse jf. ABL § 34, stk. 4 og KSL § 33C, stk. 7. Foretages der ikke meddelelse til SKAT, vil der opstå et bevisbyrdemæssigt spørgsmål i forhold til, om overdrager og erhverver kan dokumentere, at overdragelsen er sket med skattemæssig succession⁴⁷.

6.3 Passivpost og latent skatteforpligtelse

Foretages en overdragelse med skattemæssig succession efter ABL § 34, indtræder erhverver i overdragerens skattemæssige stilling i forhold til anskaffelsessummer, anskaffelsestidspunkter og anskaffelsestidspunkter for de overdragne kapitalandele. Der påhviler en latent skatteforpligtelse på de overdragne kapitalandele som følge heraf. Jf. nuværende retspraksis accepteres det at værdiansættelsen af de overdragne aktiver tager højde for den latente skatteforpligtelse, som blev fastslået af Landsskatteretten i SKM2008.876.LSR.

Sker overdragelsen efter ABL § 34 ved hel eller delvis gave til erhverver, kan der enten beregnes en objektiv passivpost til modregning i gaveopgørelsen til udligning af eventuelle fremtidige skattetilsvare jf. KSL § 33D, eller der kan beregnes en latent skatteforpligtelse, som fragår handelsværdien på kapitalandelene jf. KSL § 33C. Sker der fuld vederlæggelse til overdrager i form af kontanter eller gældsbrev, er det ikke muligt at benytte sig af reglerne om passivpost, da der ikke vil være et gaveelement. Som følge af denne praksisændring præciserede Skatteministeriet i et styresignal i SKM2011.406.SKAT, at der ved værdiansættelse af et aktiv, som overdrages ved hel eller delvis gave med skattemæssig succession, ikke kan gives dobbeltnedslag for den latente skat.

⁴⁶ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

⁴⁷ Michelsen, 2017, Lærebog om indkomstskat, side 658

Erhverver har krav på jf. SKM2012.479.LSR frit at vælge, om der anvendes KSL § 33C eller KSL § 33D til at beregne nedslag i enten handelsværdien eller gavebeløbet⁴⁸. Det foreslås at der altid foretages en beregning efter KSL § 33C og KSL § 33D, for at vurdere den lavest mulige beskatning ved hel eller delvis gaveoverdragelse.

6.3.1 Beregning af passivpost

Som det fremgår ovenfor, kan en overdragelse med skattemæssig succession efter ABL § 34, hvor der ydes en hel eller delvis gave, beregnes en passivpost efter KSL § 33D. Der fastsættes en objektiv passivpost til udligning af gavemodtagerens fremtidige skatteforpligtelse, som kan fradrages ved beregning af gaveafgiften under forudsætning af, at den udskudte skat ikke allerede er fratrukket kapitalandelens værdi jf. BAL § 28. Er der intet gaveelement i overdragelsen, kan der ikke beregnes en passivpost. Passivposten er et udtryk for den latente skatteforpligtelse, som erhverver overtager. Passivposten giver et nedslag i værdien på de overdragne kapitalandele, og er en kompensation for den skat som forventes, at skulle betales på et senere tidspunkt for gevinsten på de overdragne aktiver⁴⁹.

Passivposten beregnes på grundlag af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste, som gavegiveren kunne have solgt kapitalandelene for på tidspunktet for overdragelsen jf. KSL § 33D, stk. 2. Passivposten udgør 22 % af den stk. 2, beregnede fortjeneste på kapitalandelene jf. KSL § 33D, stk. 3. Passivposten skal beregnes af hele fortjenesten af de overdragne kapitalandele. Dette er bekræftet i TfS2001.174.LSR, hvor Landsskatteretten fandt, at en samlet passivpost ikke skal fordeles forholdsmæssigt mellem gave og vederlag ved en gaveoverdragelse af kapitalandele med fuld skattemæssig succession.

SKAT påser, at beregningen af passivposten er foretaget korrekt og har jf. KSL § 33D, stk. 7 mulighed for at korrigere beregningen af passivposten, hvorefter korrektionen er bindende for både overdrager og erhverver, medmindre den påklages⁵⁰.

Fordelen ved at anvende reglerne om beregning af passivpost er, at metoden er simpel, når først den skattepligtige fortjeneste er beregnet. En ulempe ved at anvende passivposten er, at beregningen er objektiv og udgør 22 % af værdien på de overdragne kapitalandele, uanset om den latente skatteforpligtelse er højere. Den latente skatteforpligtelse for kapitalandele vil alt andet lige være højere, idet der betales 42 % skat af aktieindkomst som overstiger progressionsgrænsen på DKK 55.300 (2020-niveau), ligesom der betales 27 % skat af beløb under DKK 55.300 (2020-niveau). Den beregnede latente skat vil derfor være større end den beregnede passivpost.

⁴⁸ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 90-91

⁴⁹ Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C

⁵⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 92-93

6.3.2 Beregning af latent skatteforpligtelse

Ved overdragelse af kapitalandele med skattemæssig succession efter ABL § 34, kan der beregnes en latent skatteforpligtelse til at nedbringe størrelsen på handelsværdien efter KSL § 33C.

Den latente skatteforpligtelse skal afspejle handelsværdien i fri handel, som udgør den skat, som overdrager frigøres for ved successionen. Ved en skattepligtig overdragelse af kapitalandele vil den lavest mulige latente skat, som overdrager frigøres for, være 27 % af aktieindkomst op til progressionsgrænsen, som udgør DKK 55.300 (2020-niveau), og 42 % af aktieindkomst som overstiger progressionsgrænsen jf. PSL § 8a.

Af SKM2008.876.LSR har Landsskatteretten udtalt, at latent skat er udtryk for en eventualforpligtelse fremfor en faktisk betalingsforpligtelse. Eventualforpligtelsen skal kursfastsættes således, at overdragelsessummen svarer til handelsværdien i fri handel, som må antages at ligge under kurs 100. Kursværdien skal fastsættes efter en konkret vurdering. I vurderingen kan indgå en række faktorer som aktivets art, den faktiske værdiforringelse, den forventede levetid/ejertid, markedrenten på overdragelsestidspunktet og udsigten til hvorvidt den latente skat realiseres⁵¹.

Af gældende retspraksis på kursfastsættelsen kan henvises til, at SKAT og Skatterådet lægger vægt på følgende faktorer:

Beregning af kursfastsættelsen: I SKM2018.552.LSR anvender SKAT en nutidsværdiformel til at fastlægge kursen, som var 80. Ved en nutidsværdiformel skal markedrenten og ejertiden fastlægges. Beregning af kursen er illustreret i følgende formel:

$$\left(1 / \left(1 + \frac{\text{markedrente}}{100}\right)\right)^{\text{ejertid}} * 100$$

Nutidsværdiformlen er yderligere anvendt i flere sager såsom LSR af 20.09.2019 Journal nr. 15-0468899 og LSR af 20.06.2019 Journal nr. 15-2067862, hvorfor anvendelse af nutidsformel, hvor der tages højde for ejertid og en efter skat markedrente, må anses for at være gældende praksis.

Ejertid: Den forventede ejertid er behæftet med så stor usikkerhed, at der i kursfastsættelsen ikke blot kan anvendes en tilbagediskonteringsfaktor, uden at der samtidig indgår et vist skøn over ejertiden af aktivet, som overdrages⁵². I Landsskatterettens afgørelse af 20. september 2019 (15-0468899) blev det forudsat, at erhverver som var 44 år, vil beholde den overtagne landbrugsejendom indtil han opnår folkepensionsalderen, som var 68 år. Ejertiden blev derfor fastsat til 24 år, idet erhverver ikke oplyste, at han ønskede at afhænde ejendommen indenfor en kortere årrække. I SKM2016.627.LSR lagde SKAT vægt på at kursfastsættelsen skal fastsættes ud fra en uafhængig tredjemands forventninger til levetid samt indtjeningspotentialer i det overtagne aktiv. Der var i den konkrete sag tale om en landbrugsejendom i et dødsbo, hvor arvingerne forventede at sælge ejendommen indenfor 10 år med en efter skat rente på 2 %, hvorfor kurs 80 blev anvendt. SKAT var af den holdning, at indtjeningspotentialer og de ikke ubetydelige råstofreserver på ejendommen resulterer i en længere levetid på 20 år. Landsskatteretten fastsatte kursen til 60 som et rent skøn efter en samlet vurdering uden at komme nærmere ind på hvilke omstændigheder, der påvirkede deres skønsmæssige beslutning. I LSR af 20.06.2019 Journal nr. 15-2067862 fastsatte Landsskatteretten ejertiden til 20 år, selvom erhverver var 31, og dermed havde 34 år indtil pensionsalderen.

⁵¹ Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C

⁵² Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C

Markedsrenten: For markedsrenten kan der anvendes en efter-skat rente i beregningen jf. SKM2015.131.LSR. I LSR 20.09.2019 Journal nr. 15-0468899 udgjorde den gennemsnitlige før-skat rente 3,4 %. Skat udgjorde 42 %, hvorfor efter-skat rente kunne fastsættes til 2 % (58 % af 3,4 %). I SKM2018.552.LSR fik klager medhold i at en før-skat rente på 1 %, ejertid på 30 år, resulterede i en kursfastsættelse på 80 %. I den konkrete sag lagde SKAT vægt på, at kursen kunne fastsættes til 50, grundet den manglende praksis på området og henviste til afgørelser indenfor familieretten i relation til værdiansættelse af virksomheder. Klager lagde vægt på de faktiske forhold som, at erhverver forventes at eje landbrugsejendommen i 30 år, og renter på realkreditlån i ejendommen udgjorde en før-skat rente afrundet til 1%. Landsskatteretten henviste til SKM2014.751.SR, hvor det blev konstateret, at renten skønnes på finansieringstidspunktet, hvilket var en før-skat rente på 1 %. I LSR af 20.06.2019 Journal nr. 15-2067862 fastsatte Landsskatteretten en før-skat rente på 1 % med henvisning til, at de overtagne realkreditlån på finansieringstidspunktet havde en før-skat rente på 1 %. Efter skat renten blev fastsat til 0,58 %, hvorfor kursen blev beregnet til 89 ud fra en levetid på 20 år⁵³.

Fordelen ved at anvende KSL § 33C og beregne en latent skatteforpligtelse er, at denne model tager højde for den faktiske skatteforpligtelse på de overtagne aktiver, som alt andet lige giver et større nedslag i overdragelsessummen, end ved anvendelse af passivpost til modregning i gavebeløbet. Ulempen er til gengæld, at den latente skat anses for at være en eventualforpligtelse, der skal kursfastsættes, hvorved der er risiko for at den kursfastsatte latente skat bliver lavere end ved anvendelse af passivpost. En yderligere ulempe er, at det er besværligt at fastsætte den korrekte kurs, ligesom SKAT har mulighed for at korrigere i denne, hvilket giver en usikkerhed vedmindre der opnås bindende svar på kursfastsættelsen.

6.4 Konsekvens for overdrager og erhverver ved succession

Konsekvensen for overdrager ved at anvende skattemæssig succession, er at fortjenesten ikke beskattes på afståelsestidspunktet, hvilket giver en likviditetsmæssig fordel. Overdrageren fritages for at betale den latente skatteforpligtelse, som ville komme til betaling, såfremt kapitalandelene sælges til handelsværdien i handel og vandel uden succession, og hæfter ikke for den skatteforpligtelse som erhverver overtager og som forfalder ved erhververs senere afståelse. Dermed slipper overdrager for at betale skat af aktieindkomst jf. ABL § 30 og PSL § 8 a.

Hvis overdrageren kun overdrager en del af kapitalandelene i selskabet, hvor overdrageren har erhvervet kapitalandelene på forskellige tidspunkter og til forskellige anskaffelsessummer, opgøres den resterende kapitalandels portefølje efter ABL § 26, stk. 6. Overdrageren anskaffelsessummer for hele kapitalandelens beholdning i det pågældende selskab fordeles forholdsmæssigt imellem de afståede kapitalandele og de kapitalandele som beholdes.

Erhverver indtræder i overdragerens skattemæssige stilling ved succession, hvorfor erhverver overtager aktivernes anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og anskaffelseshensigt, herunder de skattemæssige afskrivninger som er foretaget i selskabet, hvorimod erhverver ved et køb i handel og vandel vil opnå sine egne anskaffelsessummer, som kan afskrives skattemæssigt samt anskaffelseshensigt. Var overdragers hensigt ved erhvervelse af et aktiv næring, vil erhverver ikke kunne afkræfte næringsformodningen, uanset hvornår kapitalandelene senere afstås og vil i en sådan situation blive næringsbeskattet⁵⁴.

⁵³ Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C

⁵⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 89

Konsekvensen ved succession er at erhverver overtager overdragets latente skatteforpligtelse, som forfalder ved senere afståelse. Erhverver kan enten opnå et nedslag i overdragelsessummen i form af en kursfastsat latent skatteforpligtelse eller en passivpost til modregning i gavebeløbet, såfremt overdragelsen sker som hel eller delvis gave. Dette er en likviditetsmæssig fordel for erhverver, som skal betale en mindre sum for de overdragne kapitalandele. Om udskydelsen af skatten yderligere er en fordel eller ulempe afhænger af fremtidig lovgivning på beskatningsområdet, herunder om skattesatser øges eller nedbringes i fremtiden, da beskatning af den oprindelige anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkter bliver opgjort efter de gældende skatteregler på afståelsestidspunktet. Forventer erhverver senere at anvende skattemæssig succession til at overdrage selskabet, kan erhverver undgå beskatning af den latente skatteforpligtelse samt den yderligere avance/tab som opstår i erhververs ejertid.

7. Finansieringsmuligheder

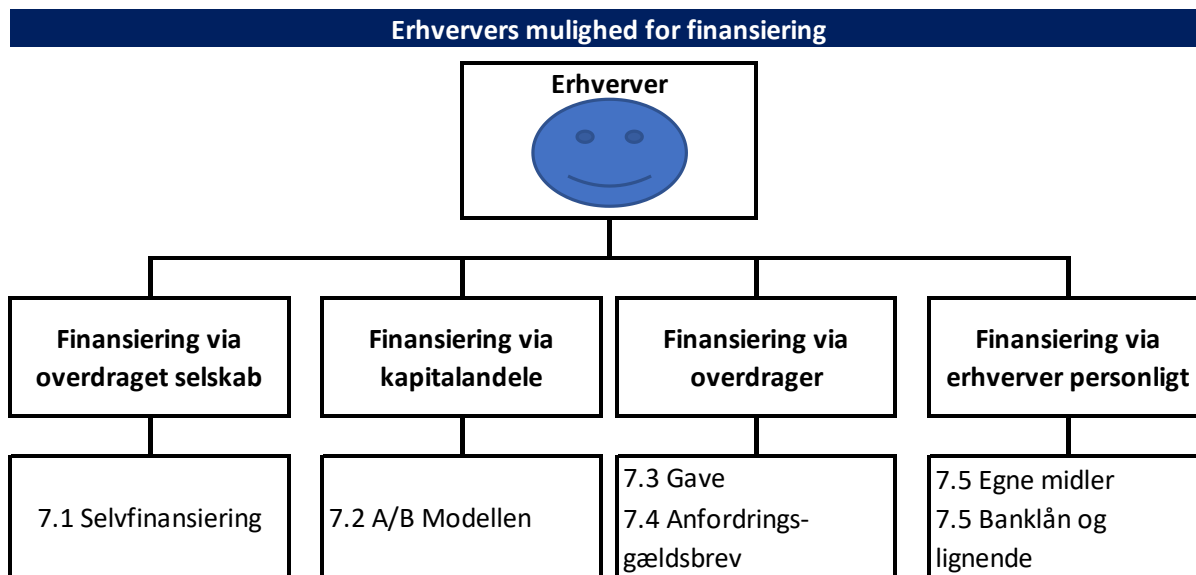
Ved planlægningen af et generationsskifte er det vigtigt at overveje sin finansieringsstrategi i forbindelse med overdragelsen, både i forbindelse med overdrageren og erhververens privatsfære og privatøkonomi, men også i forbindelse med virksomhedens fremtidige likviditetsbehov til den videre drift.

Den yngre generation har sjældent selv midlerne til at købe virksomheden, medmindre hele eller dele af virksomheden kan overdrages som gave. Det skal vurderes, hvordan virksomhedens finansiering skal fordeles på henholdsvis egenkapital og fremmedkapital. Der skal indtænkes en balance heri, da et generationsskifte kan resultere i et behov for ekstern finansiering, der vil koste en højere pris afhængig af risikoen, som den eksterne finansieringskilde finder anvendelig. Det kan i den konkrete situation være nødvendigt at kombinere finansiering fra familien og fremmedfinansiering⁵⁵.

Det skal overvejes, om den yngre generations andel i fremtidig indtjening og værdistigning i den overdragne virksomhed kan opretholde en eventuel optaget gældsbyrde, hvorfor finansiering skal indrettes herefter med tanke på pålagte renter og afdrag. Ligeledes skal den ældre generation sikres økonomisk.

Det skal desuden nævnes, at skattefrihed og succession ikke altid er den bedste løsning, hvorfor hvert generationsskifte skal konkret vurderes for, om det vil være fordelagtigt at beskattes ved overdragelsen fremfor at udskyde denne⁵⁶.

Med ovenstående i mente er der forskellige finansieringsmuligheder som kan anvendes uanset om successionsreglerne finder anvendelse eller ej. Vi har udarbejdet nedenstående skema som viser hvilke muligheder erhverver har for finansiering i forbindelse med generationsskiftet, som gennemgås nedenfor.

Kilde: Egen tilvirkning

⁵⁵ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave s 37

⁵⁶ Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere, Kim Pedersen 2017. 1. udgave s 94-95

7.1 Selvfinansiering

Lovgrundlaget for selvfinansiering findes i SL kapitel 13 §§ 206-209.

Som udgangspunkt må et kapitalselskab ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet jf. SL § 206. Foretages dette vil der være tale om ulovligt aktionærlån, der skattemæssigt anses som maskeret løn eller udbytte, der hæves. Hævningen er uden tilbagebetalingspligt efter LL § 16 E og beskattes med sats for enten udbytte eller løn. Selskabsretligt skal lånet dog tilbagebetales jf. SL § 215 efter de civilretlige regler, hvilket resulterer i, at aktionæren skal betale det fulde beløb før skat tilbage. Aktionæren ender med at blive dobbeltbeskattet, når aktionæren skal have løn eller udbytte igen af det tilbagebetalte lån, samt trippelbeskatning, såfremt der er påløbet renter på lånet, som medgår i selskabets skattepligtige indkomst⁵⁷.

Jf. SL § 206 stk. 2 kan selskabet imidlertid godt direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed til en tredjemand, som erhverver kapitalandele i selskabet, hvilket gør at selvfinansiering kan anvendes som finansieringsmetode i et generationsskifte.

Krav til selvfinansiering ved generationsskifte

Det fremgår jf. SL § 206, stk. 3 og SL §§ 207-209, at:

- Selskabet skal foretage en kreditvurdering af erhververen, før der ydes økonomisk bistand
- Skriftlig redegørelse for den økonomiske bistand skal foreligges og godkendes af det centrale ledelsesorgan på generalforsamlingen med flertal på 2/3 dele af såvel den repræsenterede stemmeandel og den repræsenterede selskabskapital
- Redegørelsen skal offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system eller være modtaget senest to uger efter godkendelse på generalforsamlingen
- Den økonomiske bistand skal ydes på forsvarligt grundlag under hensyn til selskabets egen økonomiske stilling og må ikke overstige selskabets frie reserver
- Den økonomiske bistand skal ske på sædvanlige markedsvilkår

Den skriftlige redegørelse, der skal fremlægges på generalforsamlingen, skal jf. SL § 207, indeholde oplysninger om baggrunden for forslaget og selskabets interesse i at gennemføre dispositionen. Denne oplysning kan som udgangspunkt være generationsskifte og interessen for at få yngre generation i selskabet til at sikre fremtidig eksistens. Herudover skal redegørelsen indeholde betingelserne for gennemførelsen samt en vurdering af de likviditets- og solvensmæssige konsekvenser ved dispositionen. Vurderingen skal underbygge forsvarligheden af at yde den økonomiske bistand. Endeligt skal prisen for kapitalandelene fremgå, som er prisen opgjort efter den valgte værdiansættelsesmodel⁵⁸. Der er tale om minimumskrav ifølge loven. Hvis det centrale ledelsesorgan vurderer, at der er andre væsentlige forhold, som er relevante ved selvfinansieringen, skal disse forhold medtages i redegørelsen og indgå i generalforsamlingens beslutningsgrundlag.

⁵⁷ Juridisk vejledning C.B.3.5.3.3 Aktionærlån

⁵⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/763>

Ifølge formuleringen i SL § 206 skal generalforsamlingens godkendelse af den økonomiske bilstand ske i forbindelse med tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet, hvilket betyder, at det er en forhåndsgodkendelse. I praksis har Erhvervsstyrelsen fortolket dette lempende, således det accepteres, at generalforsamlingen træffer beslutningen om udlånet op til 2 uger efter overdragelsen, såfremt dette var forudsat på overdragelsestidspunktet. Erhververen har derefter selv muligheden for at stemme for selvfinansieringen. Går der længere tid end 2 uger bliver man omfattet af de almindelige regler om udlån og selvfinansiering, hvilket kan være i strid med reglerne om ulovlig selvfinansiering⁵⁹.

Fastsættelsen af sædvanlige markedsvilkår kan i praksis ske ved at sammenholde erhververs kreditværdighed med en anden uafhængig tredjemand med samme vilkår og vurdere størrelsen, renten og løbetiden af det udlån, de vil yde til den uafhængige tredjepart, med vilkårene der foreslås ydet til Erhverver. Ledelsen kan ikke undlade at foretage kreditværdigheden, da de i så fald vil kunne ifalde ansvar.

Der er ikke i loven sat en minimumsrente for udlån foretaget efter reglerne om selvfinansiering. Renten skal fastsættes sammenholdt med den rente, som erhververen ville kunne opnå i et pengeinstitut eller lignende långiver for at være på markedsvilkår. Afviger renten fra dette, skal der argumenteres for, hvorfor renten stadig er på markedsvilkår. I forbindelse med udlånet kan selskabet, ligesom en bank, kræve sikkerhed hos erhververen i fx hans private aktiver som en bolig. Stilles der sikkerhed, kan der opnås en lavere rente, ligesom man kan få mere favorable lånevilkår i en bank afhængig af sikkerhedsstillelsen i aktivet. I SKM2018.191.SR blev der givet lån til ansatte ved selvfinansiering, hvor Skatterådet bekræftede, at lånevilkår svarede til, hvad uafhængige parter vil være villige til at indgå aftale om. I den konkrete sag blev Nationalbankens diskontorente med tillæg af 3 % anvendt som markedsurenten. SKAT var derimod tilhænger af at anvende gennemsnittet af renter for udlån til andet end boligformål på 4,5 % i andet kvartal 2017. I det der i dette gennemsnit var inkluderet rente til forbrugskreditter, som ikke er aflejret i håndgribelige aktiver, var Spørger af den holdning at der kun kunne tages udgangspunkt i gennemsnitsrenten for lån til husholdninger til andet formål end egentlige forbrugskreditter. Denne gennemsnitsrente var i andet kvartal 2017 2,75 %. Spørger lagde til grund at aktiver, selvom de ikke er håndgribelige, er både identificerbare og blivende. SKAT accepterede brugen af Nationalbankens diskontorente med tillæg af 3 % som markedsurente, men afgørelsen lægger også op til at brugen af gennemsnitsrenten for lån til husholdninger til andet formål end egentlige forbrugskreditter kan anses for markedsurente.

Lånets størrelse må ikke overstige selskabets frie reserver, som fremgår af senest aflagte årsrapport. Der skal desuden tages højde for et eventuelt efterfølgende fald i de frie reserver, da det vil medføre en reduktion af det maksimale lånebeløb på lånetidspunktet. Der kan modsat ikke tages højde for en stigning, i den efterfølgende periode frem til lånetidspunktet, da der tages udgangspunkt i de frie reserver efter senest aflagte årsrapport samt forsvarligheden.

Lånet kan løbende nedbringes ved indbetalinger fra erhververen og finansieres løbende gennem udbyttebetalinger af overskud og frie reserver i selskabet i de efterfølgende år. Selskabet skal binde en "Reserve for udlån og sikkerhedsstillelser" på egenkapitalen, der svarer til udlånets størrelse. Reserven er bunden, og kan dermed ikke udloddes som udbytte efter SL § 180⁶⁰.

⁵⁹ PwC Regnskabshåndbogen 2020, s. 1003

⁶⁰ PwC Regnskabshåndbogen 2020, s. 1003 - 1005

Lånoptagelsen og tilbagebetaling af lånet er skattefrit ved anvendelse af reglerne om lovlig selvfinansiering. Renteomkostninger på lånet medgår i selskabets skattepligtige indkomst som i 2020 beskattes med 22 % jf. SEL § 17, stk. 1. og medregnes i de frie reserver, der kan udloddes. Erhverver har fradrag for renteudgifterne i sin personlige selvangivelse som kapitalindkomst jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 1. Har erhverver kun negativ kapitalindkomst, fragår den negative kapitalindkomst i den skattepligtige indkomst, ligesom der beregnes et nedslag for negativ kapitalindkomst på 8 % efter PSL § 11 af negativ kapitalindkomst på op til DKK 50.000.

Ovenstående beskriver, hvordan finansieringen sker via det overtagne selskab, idet erhverver ikke skal trække på sin privatøkonomi ved overdragelsen, men til gengæld skal tilbagebetale den økonomiske bistand inklusiv forrentning på markedsmæssige vilkår over en periode.

7.2 A/B modellen

A/B modellen er en kendt model, som anvendes i forbindelse med generationsskifter. Formålet med A/B-modellen er, at overdragelsen kan ske skattefrit, såfremt selskabet og det forlods udbytte til A-aktionæren værdiansættes korrekt. Modellen er ikke effektueret ved lov, men af retspraksis som en kombination mellem selskabsrettens og skattelovgivningens regler. Modellens anvendelsesområde er løbende blevet formet fra dens første anerkendelse i SKM2003.66.LSR fra 2003 til i dag gennem flere afgørelser behandlet af Skatterådet.

Ved anvendelse af A/B modellen opdeles selskabskapitalen i A- og B-kapitalandele, hvor A-kapitalandelene tillægges retten til forlods udbytte. Således vil indehaveren af A-kapitalandelene være berettiget til udbytte før indehaveren af B-kapitalandelene, indtil der er udbetalt udbytte svarende til den fastsatte forlods udbytterets størrelse. Denne opdeling gør det muligt at overdrage eller nytægge B-kapitalandelene til en fordelagtig værdi, som oftest er kurs 100, end tilfældet er for A-kapitalandelene. Dette er en fordel i et generationsskifte, hvor erhververen får mulighed for at erhverve B-kapitalandelene til en lavere værdi, og opnå en større ejerandel end de ellers ville, mod at fravælge fremtidigt udbytte, indtil størrelsen på forlods udbyttet inkl. forrentning er indfriet.

A/B modellens centrale forhold er at foretage vedtægtsændringen, samt at fastsætte størrelsen af A-kapitalandelenes forlods udbytte, da dette er afgørende for værdien af B-kapitalandelene, som skal overdrages/tegnes.

Der er konsekvenser ved at selskabets værdi, og det beregnede forlods udbytte er forkert værdiansat i forhold til handelsværdien. Er værdiansættelsen for høj, vil overdrageren blive avancebeskattet, hvorimod en for lav værdiansættelse vil udløse gavebeskatning for erhververen.

Det anbefales at overdragelsen af B-kapitalandelene som gave, sker med et skatteforbehold fremfor at anmode om bindende svar, da SKAT skal tage stilling til værdien af gaveoverdragelsen indenfor 6 måneder fra modtagelse af gaveanmeldelsen⁶¹.

⁶¹ <https://www.bdo.dk/da-dk/nyheder/depechen-nyt-om-skat-og-moms/generationsskiftemodel-%E2%80%93-a-b-aktier>

7.2.1 Vedtægtsændring

Det lovmæssige grundlag for vedtægter er behandlet i Selskabsloven. Kapitalandele i et selskab har som udgangspunkt lige ret i selskabet, medmindre det fremgår af vedtægterne, at der er forskelle i de enkelte kapitalklasser jf. SL § 45. Ligeledes har alle kapitalandele stemmeret, medmindre det fremgår af vedtægterne, at visse kapitalandele er uden stemmeret eller afviger fra øvrige kapitalandele jf. SL § 46. Der er med disse henvisninger derfor mulighed for at opdele i A- og B-kapitalandele, at indføre forlods udbyttet og samtidig beholde stemmeretten i selskabet, selvom der overdrages størstedelen af selskabskapitalen til næste generation.

Ved at ændre på kapitalandelens rettigheder er kapitalindehaveren stadig ejer af kapitalandelene, men forandringen i rettighederne kan have en så indgribende betydning, at samtlige kapitalandele betragtes som afstået og generhvervet med de nye rettigheder efter ABL § 30, stk. 1. Dette skyldes, at der ikke længere er identitet mellem kapitalandelene før og efter ændringen. Afståelsen medfører, at der skal opgøres gevinst eller tab i forhold til værdien på ændringstidspunktet. Ændringer vedrørende udbyttet indebærer normalt altid en væsentlig indgriben, hvorimod ændring af stemmeret kun undtagelsesvis gør⁶².

Jf. SKM2010.2.SR lægger SKAT og Skatterådet dog væsentlig vægt på antallet af aktionærer i forhold til, om kapitalandelene skifter skattemæssig status og anses for afstået. I dette bindende svar blev kapitalandelene ved vedtægtsændringen ikke anset for afstået. Der var i sagen tale om en eneaktionær på vedtægtsændringstidspunktet, som opdelte kapitalen i A- og B-kapitalandele med forlods udbyttet i A-kapitalandelene, mens B-kapitalandelene ikke har nogen aktionærer og ingen kapital. SKAT fortolkede, at der ikke var sket formueforskydning på vedtægtsændringstidspunktet, da der kun var eneaktionæren. Efterfølgende foretoges der en kontant kapitalforhøjelse i B-aktierne for at få eneaktionærens 2 sønner ind i selskabet. Denne disposition ændrede ligeledes ikke på SKAT's konklusion, idet kapitalforhøjelsen skete efter vedtægtsændringen. SKAT besvarede dermed bekræftende på, at vedtægtsændringen ikke medførte afståelsesbeskatning. Forlods udbytteretten var i samme sag sat til 7 år. SKAT svarede ligeledes bekræftende på at en vedtægtsændring om at bortfalde aktieopdelingen, når forlods udbytterettens åremålsbegrænsning på 7 år var ophørt, ikke sidestilles med afståelse af kapitalandelene.

I SKM2015.375.SR behandlede problemstillingen omkring opdelingen af stemmerettigheder. SKAT og Skatterådet bekræftede, at en vedtægtsændring, hvor A-kapitalandelene opnåede bestemmende indflydelse i selskabet ikke ville få skattemæssige konsekvenser for spørgeren.

Det vil være en fordel for overdrageren at foretage en opdeling af stemmerettighederne ved en A/B model, da overdrageren ved at have majoriteten af stemmerettighederne på generalforsamlingen kan sikre, at det forlods udbytte bliver udbetalt.

⁶² Juridisk vejledning C.B.2.1.4.8 Vedtægtsændringer

Når overdrageren har modtaget det beregnede forlods udbytte i de efterfølgende år, vil A-kapitalandelens ret til forlods udbytte være afsluttet, hvorefter der ikke længere vil være forskel mellem A- og B-kapitalandelene undtagen fordelingen af stemmerettigheden. Der kan herefter foretages en vedtægtsændring for at sidestille kapitalklassernes rettigheder. Dette er bekræftet af Ligningsrådet i SKM2003.66.LR. Her bekræftede Ligningsrådet, at det ikke vil få skattemæssige konsekvenser at sidestille de 2 aktieklassers rettigheder, når det forlods udbytte er udbetalt, da det ikke vil medføre en formueforskydning mellem aktionærerne.

Ved at foretage en vedtægtsændring kan det på baggrund af ovenstående lægges til grund, at det afgørende for at undgå skattemæssige konsekvenser, er at der ikke sker en formueforskydning mellem aktionærerne på tidspunktet for vedtægtsændringen⁶³.

Når kapitalen opdeles i A- og B-kapitalandele, er det skattemæssigt mest fordelagtigt, at A-kapitalandelene med forlods udbytteretten minimum udgør 10 % af kapitalen. Således vil et holdingselskab, som ejer A-kapitalandelene kunne modtage skattefrie aktieudbytter fra datterselskabet jf. ABL §§ 8, 4A og 4B.

7.2.2 Beregning af forlods udbyttet

Forlods udbytteretten som tildeles A-kapitalandelene, skal værdiansættes til handelsværdien på den overdragne andel af selskabskapitalen. Jf. SKM2015.195.SR er dette blevet bekræftet af SKAT og Skatterådet. Handelsværdien beregnes oftest efter TSS-Cirkulæret 2000-9 og TSS-Cirkulæret 2000-10, som er uddybet under afsnit 4.2 og 4.3.

Herefter anvendes Ligningsrådets beregningsmodel, som blev indført i 2004 ved SKM2004.416.LR, og som stadig anvendes den dag i dag. Formlen for beregningen er følgende:

$$\text{Ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløb)} \div \text{tegningsbeløb}$$

Ejerandelen er den procentmæssige andel af selskabskapitalen, som erhverver tegner i nye kapitalandele. Selskabets værdi svarer til handelsværdi. Tegningsbeløbet er det beløb, som erhverver tegner i nye kapitalandele. Den værdi som beregnes ved ovenstående formel, svarer til erhververs uberettigede andel. Den uberettigede andel skal herefter divideres med ejerandelen, som erhverves ved beregningen af den samlede forlods udbytteret. Der blev i SKM2004.416.LR ligeledes indført regler om, at forlods udbytte skal tillægges en rente- og risikofaktor, da Ligningsrådet (Nu Skatterådet) havde kritikpunkter til den første formel, som blev anvendt i SKM2003.66.LR, da formelen ikke tog højde for rente- og risikofaktoren. Renten udtrykker den årrække der går før forlods udbyttet er betalt, mens risikofaktoren udtrykker den risiko, som overdrager påtager sig, hvor der er risiko for, at selskabet går konkurs eller ikke kan generere nok overskud til at dække de planlagte udbetalinger af forlods udbyttet

Rente- og risikofaktoren beregnes hvert år af det resterende ubetalte forlods udbytte. I SKM2004.416.LR blev rentetillægget fastsat til 6 %. Risikotillægget blev fastsat til 0 %, idet der i den konkrete sag forventedes at udbytteretten kun løb over 2 år, hvilket minimerede risikoen. Det må for risikofaktoren vurderes, at en længere åremålsbegrænsning giver anledning til større risikotillæg.

⁶³ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 1032 – 1033

For rentetillægget har praksis ændret sig igennem årene, hvor den i SKM2004.416.LR udgjorde 6 %, har den i SKM2008.697.SR været 3,75 %, hvor der indførtes en efter-skat betragtning, idet de 3,75 % blev godkendt af SKAT og Skatterådet på baggrund af, at forrentningen svarede til selskabets eksterne finansieringsrente efter skat. Anvendelsen af efter-skat rente blev yderligere godkendt på baggrund af, at der ikke er fradrag for udgifter til forrentning af egenkapitalen. I SKM2011.79.SR bekræftede SKAT og Skatterådet, at rentetillægget kunne sammenholdes med renten på en lang obligation, som dengang blev fastsat til 4 %. Det anbefales derfor at indhente et bindende svar fra SKAT på den anvendte rente- og risikofaktor.

Ovenstående beskriver, hvordan finansieringen sker via kapitalandele, idet erhverver ikke skal trække væsentligt på sin privatøkonomi ved overdragelsen, men kan tegne nye kapitalandele i selskabet til kurs pari eller tæt på kurs pari. Til gengæld giver erhverver afkald på det fremtidige udbytte, hvorfor erhverver i en årrække oftest kun skal forvente at få dækket sin privatøkonomi med løn fra selskabet. For overdrager sker betalingen skattefrit, idet forlods udbyttet udloddes til overdragerens holdingselskab skattefrit. Udbyttet beskattes når holdingselskabet udlodder udbytte til overdrager. Overdrager får desuden forrentet sit forlods udbytte, men påtager sig en risiko.

7.3 Gave

Et generationsskifte kan helt eller delvist finansieres ved en gaveoverdragelse fra overdrager til erhverver af selskabet.

Hovedreglen for beskatning af gaver findes i SSL § 4, litra c, idet gaver indgår som skattepligtig indkomst, som medregnes i den personlige indkomst efter PSL § 3. Undtagelsen hertil er SSL § 5, litra b, der henviser til at gaver, som falder ind under afsnit 2 i lov om afgift af dødsboer og gaver (Boafgiftsloven), ikke henregnes til den skattepligtige indkomst. Reglerne om afgift af gaver i afsnit 2 findes i BAL §§22-30.

I Skatteretlig henseende karakteriseres en gave som en vederlagsfri formuefordel, der giver en berigelse hos modtageren.⁶⁴

Der kan afgiftsfrit gives gaver indenfor gavekredsen med op til en samlet værdi over et kalenderår på DKK 67.100 (2020 niveau) jf. BAL § 22. Gavekredsen omfatter følgende personer som beskrevet i loven:

- a) *"afkom, stedbørn og deres afkom,*
- b) *afdødt barns eller stedbarns længstlevende ægtefælle,*
- c) *forældre,*
- d) *personer, der har haft fælles bopæl med gavegiver i de sidste 2 år før modtagelsen af gaven, og personer, der tidligere har haft fælles bopæl med gavegiver i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig,*
- e) *plejebørn, der har haft bopæl hos gavegiver i en sammenhængende periode på mindst 5 år, når opholdet er begyndt, inden plejebarnet fyldte 15 år, og højst en af plejebarnets forældre har haft bopæl hos gavegiver sammen med plejebarnet, og*
- f) *stedforældre og bedsteforældre."*

⁶⁴ Michelsen et. Al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 393

Efter BAL § 23 betales der 15 % gaveafgift af gavebeløbet, som overstiger det afgiftsfrie grundbeløb, såfremt erhverver er indenfor gavekredsens punkt a-e som angivet ovenfor.

Der er i BAL § 24, stk. 5 mulighed for, at gavegiver betaler gaveafgiften for gavemodtager, uden at dette udløser yderligere gaveafgiftsbeskatning, da en sådan betaling er afgiftsfri for gavemodtager.

Reglerne for gaveafgift er gældende, såfremt enten gavegiver eller gavemodtager har hjemting i Danmark jf. BAL § 25. Har gavegiver eller gavemodtager ikke hjemting i Danmark, medregnes afgift for fast ejendom og tilhører hertil samt formue tilknyttet faste driftssteder i Danmark jf. BAL § 25 og BAL § 9, stk. 2.⁶⁵

Afgiftspligten af gaven indtræder ved modtagelsen af gaven. Gavegiver og gavemodtager skal indgive anmeldelse af gaven og gavens værdi senest den 1. maj i det efterfølgende år til told- og skatteforvaltningen jf. BAL § 26. Foretages denne anmeldelse ikke rettidigt, kan told- og skatteforvaltningen foretage en skønsmæssig værdiansættelse af gaven.

Gavens værdi fastsættes til handelsværdien på tidspunktet for modtagelsen, hvor TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 kan anvendes. Værdiansættelsen er bindende for gavegiver og gavemodtager jf. BAL § 27. Jf. BAL § 27, stk. 2, har Told- og skatteforvaltningen 6 måneder efter modtagelse af anmeldelsen til at ændre værdiansættelsen. De 6 måneder løber først fra det tidspunkt alle oplysninger, der er nødvendige for at tage stilling til værdiansættelsen, er modtaget. Er der ikke fremsat krav om yderligere oplysninger eller ændring af værdiansættelsen indenfor de 6 måneder, er værdiansættelsen af gaven endelig.

Som beskrevet i afsnit 6.3 har erhverver ved modtagelse af en hel eller delvis gave mulighed for at beregne et nedslag i gavebeløbet med en passivpost efter KSL § 33D eller alternativt få nedslag i overdragelsessummen af handelsværdien af den latente skatteforpligtelse efter KSL § 33C.

Efter BAL § 29 forfalder gaveafgiften til betaling ved indgivelse af gaveanmeldelsen. Det er modtageren som skal betale afgiften, men gavegiver og gavemodtager hæfter solidarisk for betalingen.

Ovenstående beskriver, hvordan finansieringen sker via overdrager, idet erhverver helt eller delvist får finansieret overdragelsen ved gave fra overdrager. Om erhverver skal trække på likviditeten, afhænger af om overdrager betaler den opgjorte gaveafgift, eller erhverver selv skal betale denne. Overdrager giver til gengæld afkald på sin virksomhed uden nogen form for betaling, såfremt overdragelsen sker helt ved gave, ligesom overdragers likviditet bliver forringet, hvis overdrager betaler gaveafgiften for erhverver.

7.4 Anfordringsgældsbev

Finansieringen af et generationsskifte kan ske ved udstedelse af anfordringsgældsbev fra erhverver til overdrager. Anfordringsgældsbevret kan opsiges helt eller delvist af begge parter med en frist på højst 14 dage. Såfremt der ikke er aftalt en betalingsfrist, kan långiver forlange betaling ved anfordring, som låntager er forpligtet til at betale. Derudover har låntager også mulighed for at betale lånet tilbage til enhver tid.

Såfremt gældsbevret udstedes indenfor gaveafgiftskredsen, er fordelene herved, at gældsbevret kan udstedes rentefrit og til kurs pari (kurs 100). At det kan udstedes til kurs pari skyldes, at gældsbevret til en hver tid kan tilbagekaldes⁶⁶.

⁶⁵ Juridisk vejledning: C.A.6.2 Afgiftspligtige gaver

⁶⁶ Juridisk vejledning: C.A.6.1.7 Rentefri eller lavt forrentede lån

Ved anvendelse af anfordringsgældsbrief kan dette kombineres med det afgiftsfrie gavebeløb i BAL § 22, stk. 1, på DKK 67.100 årligt (2020 niveau). Det er således muligt at nedskrive gælden på anfordringsgældsbriefet med det årlige gaveafgiftsfrie beløb, uden der sker beskatning heraf, så længe gavegiver holder sig til grundbeløbsgrænsen. Der må ikke på tidspunktet for udstedelsen af anfordringsgældsbriefet ske aftale om at anvende det afgiftsfrie gavebeløb til at nedskrive på gælden. Såfremt dette er aftalt, vil det blive klassificeret som en gave på udstedelsestidspunktet, hvorefter der skal svares 15 % gaveafgift af det aftalte beløb, som overstiger grundbeløbet for det pågældende år⁶⁷. Dette var tilfældet i LSR af 23.02.2017 Journal nr. 15-1996140, hvor klager i gældsbriefet har afgivet et gaveløfte svarende til hovedstolen.

At gældsbriefet kan udstedes rentefrit er betinget af, at der ikke er anført en afdragsordning. I Tfs.1997.791.LSR havde to brødre indgået et lån uden rentetilskrivning, hvor der ikke var anført en afdragsordning. Der blev ikke foretaget beskatning af en rentefiksering. Modsat i afgørelsen for Tfs.2000.369.LSR, var der udstedt et gældsbrief med faste afdrag. Af afgørelsen skulle gældsbriefet rentefikseres, og den manglende rente kom til beskatning som en yderligere gave.

Der skal i forbindelse med udstedelse af et gældsbrief gøres opmærksom på, at gældsbriefes forældelsesfrist er 10 år jf. FL § 5. Forældelsesfristen regnes fra dagen for udstedelsen af gældsbriefet. Såfremt gælden ikke er betalt indenfor 10 år, gøres der opmærksom på at en forlængelse af gældsbriefet skal ske skriftligt og anerkendes af låntageren.

Ovenstående beskriver, hvordan finansieringen sker via overdrager, idet erhverver ikke i første omgang skal erlægge likvider for overdragelsen. Herefter afhænger den videre behandling af overdrager og erhververs situation. Mangler overdrager likviditet til sin pensionstilværelse, vil afdrag på gældsbriefet bidrage til dette, mens erhverver har mulighed for at skaffe likvider fra den fortsatte drift af selskabet, som generationsskiftes. Har overdrager opnået et godt fundament for sin pension, kan overdrager årligt nedskrive gælden på gældsbriefet med det gældende grundbeløb for gaveafgift, uden der sker beskatning for erhververen, såfremt erhverver er indenfor gavekredsen. Der kan også ske en kombination mellem gave til erhverver og betaling af gæld til overdrager.

7.5 Egne midler og Bankfinansiering

Bankfinansiering kan være et alternativ til den lovlige selvfinansiering gennemgået ovenfor under afsnit 7.1. Fremfor at selskabet selv stiller økonomisk bistand til erhververen af kapitalandele, kan erhververen optage et banklån og stille sine kapitalandele som sikkerhed til banken som en kautionsforpligtelse. I modsætning til selvfinansiering, der skal være forsvarlig i forhold til selskabets egen økonomiske situation, er der ingen lovmæssige begrænsninger på lånestørrelse i banken, hvorfor lånets størrelse afhænger af bankens villighed til at låne penge til erhververen.

Finansiering via egne midler eller bankfinansiering kræver at erhverver har privatøkonomien til at betale overdragelsessummen eller har mulighed for at optage et banklån privat. Det ses sjældent at denne finansieringsmetode anvendes i praksis, idet erhverver sjældent har mulighed for at finansiere hele overdragelsessummen, men i nogle tilfælde ses det at en del af overdragelsessummen sker ved kontant betaling.

⁶⁷ Hansen et al., 2016, Erhvervsbeskatning: Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 526

8. Case

I første halvdel af afhandlingen har vi givet læseren en forståelse af de bløde og hårde værdier, som der er vigtige at tage stilling til. Vi har i teorien belyst den relevante lovgivning og litteratur vedrørende omstruktureringsmetoder, som anvendes til at planlægge det forestående generationsskifte, værdiansættelsen af en virksomhed samt eksisterende finansieringsmetoder, som kan anvendes til betaling af overdragelsessummen ved overdragelse med skattemæssig succession. Vi har yderligere suppleret med gennemgang af relevant retspraksis på væsentlige områder, hvor Skattemyndighederne har en tendens til at foretage korrektioner, for at belyse de krav, som Skattemyndighederne og domstolene lægger vægt på.

Vi vil i anden halvdel af afhandlingen give læseren en forståelse af, hvordan teorien kan blive anvendt i praksis. Vi har til dette formål opsat en fiktiv casevirksomhed, som skal gennemgå en omstruktureringsproces, værdiansættelse, hvorefter overdragelsessummen skal finansieres mellem overdrager og erhverver.

8.1 Præsentation af casevirksomhed

Den praktiske casevirksomhed tager udgangspunkt i Jørgen Larsen, hans selskaber og familieforhold.

Jørgen har erfaring fra flere års arbejde i tømrervirksomheder og stiftede i 1990 selskabet "Larsens Erhvervsservice ApS", hvor formålet var tømrervirksomhed. Siden stiftelsen har Jørgen udvidet forretningen til at omfatte ydelser som el og anlægsgartner og har erhvervet en ejendom i Rødovre, der både har værksted, lager og kontor.

Larsens Erhvervsservice ApS kundekreds består af såvel erhverv som private. Selskabet har over dets levetid vist, at det leverer et tilfredsstillende resultat til sine kunder, ved at arbejdet der udføres er af god kvalitet og overholder gældende lovgivning indenfor branchen. Således er der mange kunder, som vil benytte Larsens Erhvervsservice ApS igen. Af erhvervskunder har Larsens Erhvervsservice ApS opnået omkring 40-50 faste andelsforeninger og ejerforeninger, hvor Larsens Erhvervsservice ApS er den foretrukne leverandør af el, anlægsgartner og tømrer ydelser. De private kunder består af både tilbagevendende kunder, som anvender Larsens Erhvervsservice ApS som følge af, at deres forening har dem som foretrukne leverandør, men tæller også øvrige private i Rødovre og omegn. Kundekartotek for private udgør ca. 1.000, hvoraf halvdelen af dem anvender Larsens Erhvervsservice ApS mindst 1 gang om året. Omsætningens fordeling svinger mellem 25-35 % vedrørende erhvervskunder og 65-75 % private kunder.

Op til 2010 havde Jørgen kun udbetalt årligt udbytte op til progressionsgrænsen på 27 %. Idet Larsens Erhvervsservice ApS i en årrække var begyndt at give større overskud, var der behov for at minimere likviditeten i selskabet. Der blev i 2010 foretaget en skattefri aktieombytning bl.a. med det formål at etablere et holdingselskab, som kunne modtage skattefrie udbytter. Herefter blev driftsselskabet grenspaltet til 2 selvstændige selskaber, hvor ejendomsaktiviteten blev placeret i sit eget ejendomsselskab "Larsens Ejendom ApS", mens den resterende aktivitet blev beholdt i Larsens Erhvervsservice ApS. Dette gennemgås i afsnit 8.4.

Larsens Ejendom ApS formål er at eje og vedligeholde ejendommen i Rødovre, som udlejes til Larsens Erhvervsservice ApS. Selskabet har siden 2010 genereret fornuftigt overskud og har udloddet udbytte hvert år til Jørgens holdingselskab.

Larsens Erhvervsservice ApS har især efter finanskrisen haft en positiv udvikling med vækst og forbedret positive resultater. Larsens Erhvervsservice ApS har i dag 25 ansatte, der er udlært indenfor brancherne, som der opereres indenfor.

Jørgen har bygget virksomheden op fra ingenting, hvor han ved opstarten selv udførte det meste tømrerarbejde og administration. Jørgen er direktør i Larsens Erhvervsservice ApS og selskabet har ingen bestyrelse, da Jørgen selv tager alle vigtige beslutninger i selskabet. Jørgen er meget involveret i den daglige drift af selskabet, hvor han står for kontakten med leverandører, forhandling af priser med leverandører, kontakten med erhvervskunder, samt godkendelse af kundetilbud og slutfakturaer. Jørgen står ligeledes også for planlægning af de 25 medarbejders opgaver, oplæring og kurser mv. Med de mange opgaver som Jørgen står for, har han de seneste år haft færre og færre timer om ugen til selv at udføre tømrerarbejde for kunderne. Administration i form af bogføring, lønudbetaling, ferieplan mv. håndteres af en ekstern bogholder. Jørgen er medlem i respekterede brancheforeninger indenfor el, anlægsgartner og tømrer professionen, hvorved han holder sig opdateret på nye lov- og byggekrav samt deltager på relevante kurser, som udbydes.

Jørgen har sønnen Tobias, der har arbejdet i Larsens Erhvervsservice ApS siden 2005, først som svend og efter uddannelsen som fagudlært tømrer. Jørgen har de seneste 10 år involveret Tobias mere og mere i den daglige drift. Jørgen har altid været af den opfattelse, at gode ting kommer til dem, som arbejder hårdt for det. Jørgen har derfor altid været mere hård mod Tobias end de andre ansatte, hvilket har gavnet Tobias i forhold til at sikre kvaliteten af arbejdet, som udføres. Tobias er opfostret med de samme ideer og værdier, som sin far Jørgen, og har tidligt i processen vist interesse for ledelsesansvar og driften af selskabet. Tobias blev i 2015 indsat som direktør sammen med sin far, så han kunne få flere års erfaring samt medansvar, blive sat ind i alt fra regnskaber, endelige driftsbeslutninger og væsentlige interessenter i forhold til Larsens Erhvervsservice ApS. Tobias blev også involveret mere og mere i medarbejderforhold, var med til MUS-samtaler, og alle møder vedrørende ansættelse af nye medarbejdere. I Tobias arbejdsdag udfører han halvdelen af tiden arbejdsopgaver ude hos kunderne, mens den anden halvdel går på overtagelse af Jørgens arbejdsopgaver. Herudover har Tobias medansvaret for kundekontakten, samt planlægning og fordeling af opgaver, som kommer ind løbende, når kunderne ringer.

I de seneste år har Jørgen kunne mærke, at de mange år som tømrer har sat sig i kroppen. Jørgen nærmer sig pensionsalderen og vil for alvor gøre brug af forarbejdet med at klargøre selskabet til et generationsskifte. Tobias føler sig både klar til ansvaret og kompetent i forhold til håndarbejdet, tilbudsgivning, forhandling og generelt driften af selskabet. Tobias føler at de seneste års mere ansvar, og hans indsættelse som direktør har sikret ham respekt fra de øvrige ansatte, kunder og leverandører, idet han er fremtrådt mere i driften og ledelsen.

8.1.1 Overdrager

Jørgen er født i 1960 og gift med hustruen Jette Larsen. Jørgen og Jette har været gift siden 1980 og har sønnen Tobias sammen. Jørgen har altid været den hårdtarbejdende mand, som har lagt mange timer i opstart og drift af hans virksomhed, ligesom han har lært sine færdigheder videre til Tobias. Jette er uddannet kontorelev og har haft et almindeligt 8-16 job hos borgerservice i Rødovre kommune. Jettes månedsløn ligger på omkring DKK 28.000 før skat i 2020 og er primært øget over årene i takt med inflationsniveauet. Jette har, grundet de faste arbejdstider, været den som primært har stået for det huslige, med daglige indkøb, pasning af Tobias mv. i hans opvækst. Jørgen har hjulpet til i weekenderne, når han har haft fri. Denne opgavefordeling har fungeret fint for familien Larsen. Jette har som følge af arbejde i det offentlige, fået indbetalt løbende til sin pension igennem det offentlige pensionsordning og har på baggrund heraf en fornuftig pensionsopsparing, som kan sikre en vis levestandard. Isoleret set rækker opsparingen ikke til en aktiv pensionstilværelse med diverse krydstogtsrejser og jordomrejse, som Jette drømmer om. Jørgen har i sin oplæringsperiode samt ansættelse som tømrer ikke haft fokus på pensionsindbetaling, da han dengang havde behov for udbetaling af så mange penge som muligt til hans hobbyer samt opsparing til stiftelse af Larsens Erhvervsservice ApS.

Ved opstart af Larsens Erhvervsservice ApS skød Jørgen det meste af hans opsparing ind i selskabet. Opstartsfasen var hård for Jørgen, da der var konkurrence på markedet, og Jørgen ikke havde noget omdømme endnu. Jørgen udførte meget arbejde for hans omgangskreds, og levede på deres anbefalinger til andre personer. I de første 5 år var indtjeningen ikke særlig god, og Jørgen måtte i perioder holde løn til sig selv tilbage og spise af opsparingen. Jørgen troede på sin virksomhed og efter de 5 år, begyndte Jørgen at få opbygget et vist omdømme i Rødovre lokalområdet. Larsens Erhvervsservice ApS begyndte at lave break-even resultater, hvor Jørgen kunne udbetale en månedlig løn på DKK 25.000, men stadig uden fokus på pension. I løbet af år 2000 og frem, blev kundekartoteket mere stabilt, ligesom der blev indgået de første aftaler med de første foreninger. Dette resulterede i, at Jørgen gik fra at være 3 ansatte i 2000 til 15 ansatte i 2009, samt at resultat blev forbedret fra at være break-even til at give overskud på mellem DKK 600.000-800.000. Jørgen fik mellem år 2000 og 2009 udbetalt en fast månedsløn på mellem DKK 40.000-50.000, hvoraf han begyndte at indbetale en mindre del til pension. I 2020 udgør Jørgens månedsløn DKK 55.000. Jørgen betalte derfor først stabilt til pensionen som 40-årig, hvilket har resulteret i, at hans pensionsopsparing ikke har kunne forrentes i nok år til, at Jørgen kan opretholde sin levestandard, når han går på pension. Både Jette og Jørgens udbetalte løn bliver anvendt i deres privatøkonomi til betaling af realkreditlån på deres hus, og leveomkostninger.

Jette og Jørgen har en privat likvid beholdning på DKK 750.000. Ud over den private pensionsopsparing anser Jette og Jørgen selskaberne som en del af deres pensionsopsparing.

Jørgen og Jette har i forbindelse med forberedelsen af generationsskiftet været til samtale med deres pensionsrådgiver. Tages der højde for Jørgen og Jettes nuværende pensionsopsparing, privatøkonomi, forventede levestandard samt fremtidsønsker, er det pensionsrådgiveren vurdering, at der er behov for at få udbetalt et samlet beløb på DKK 5.000.000 efter skat, som supplement til den pension som Jette og Jørgen får udbetalt som rate- og folkepension.

8.1.2 Erhverver

Tobias er født i 1980 og har arbejdet i Larsens Erhvervsservice ApS lige siden han afsluttede folkeskolen og 10-klasse i 1997, hvorefter han begyndte at læse til tømrer. Tobias har gennem sine 23 år i selskabet, og siden udnævnelsen til direktør i 2015, et godt kendskab til alt personale, forretningsgangene, regnskaber, interessenter for selskabet og til de forskellige brancher, som selskabet opererer i.

Tobias er gift med Ida på 38 år, og de har sammen børnene Eva og Rasmus på henholdsvis 6 og 8 år. Familien bor i en villa i Albertslund, som de købte i 2015. I forbindelse med købet blev der optaget et 30-årigt realkreditlån på 4 millioner med en effektiv rente på 2,5 %, hvor der betales en årlig ydelse på DKK 191.111. I 2020 anvendte de konverteringsbølgen til at omlægge lånet. Lånet på 2,5 % blev indfriet, og der blev tegnet et nyt 30-årigt realkreditlån på 3,75 millioner med en effektiv rente på 1,5 %, hvor der betales en årlig ydelse på DKK 156.147, eller DKK 13.012 om måneden.

Tobias kører desuden rundt i firmabil til daglig, mens Ida har en Toyota Aygo, som de har betalt kontant. Udover en månedlig betaling af ydelse til realkreditlån på DKK 13.012, bruger familien i gennemsnit DKK 35.000 på børnene, mad, forsikringer, abonnementer, fritidsinteresser, rejser, skole og diverse. Samlet set en månedlig udgift på omkring DKK 48.000. Tobias har ved ansættelsen i Larsens Erhvervsservice ApS fået en månedsløn på omkring DKK 15.000 før skat, fra han startede i 1997 til DKK 40.000 i 2015. Efter Tobias blev udnævnt til direktør i 2015, udgør månedslønnen DKK 50.000 før skat, som efter skat udgør ca. DKK 33.000.

Ida arbejder i forsikringsbranchen i servicetelefonen og tjener månedligt DKK 28.000 før skat, som efter skat udgør ca. DKK 20.000. Sammenlagt har Tobias og Ida en månedlig indtægt på omkring DKK 53.000. Dette giver Tobias og Ida mulighed for at spare omkring DKK 5.000 op om måneden fra 2015 af, og har på overdragelsestidspunktet en likvid beholdning på DKK 400.000 privat.

Herudover har Tobias og Ida en friværdi i boligen på omkring 1,5 million som følge af afdrag på lån og generelle stigninger i boligpriserne fra 2015 til 2020. Tobias og Ida har derfor ikke den store formue eller opsparing, så der vil i forbindelse med det forestående generationsskifte skulle rejses kapital til helt eller delvist at erhverve anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS eller til betaling af afgifter ved overdragelsen.

8.2 Planlægning af et generationsskifte

Jørgen henvendte sig primo 2010 for at minimere driftsrisikoen i Larsens Erhvervsservice ApS samt optimere koncernstrukturen forud for et generationsskifte. I daværende drøftelser blev der lagt vægt på ønsket om senere at overdrage selskabet til Tobias, således at selskabet går i arv i familien Larsen. Vi rådgav Jørgen om at det var hensigtsmæssigt alene at overdrage driftsaktiviteten, mens Jørgen selv skulle beholde erhvervsejendommen til brug for sin pensionstilværelse, samt at formindske størrelsen på overdragelsessummen, når Tobias skulle overtage selskabet.

8.2.1 De bløde værdier

Jørgen skulle være indstillet på at overdrage dele eller hele selskabet til Tobias. Jørgen ville gerne have, at overdragelsen af ledelsen skulle ske med en glidende overgang for at skabe det bedste grundlag for selskabets videre eksistens. Jørgen følte sig ikke klar til at overdrage selskabet i 2010 og mente desuden ikke, at Tobias havde de korrekte forudsætninger for at overtage driftsselskabet. Tobias havde på daværende tidspunkt 8 års erfaring, efter han blev udlært som tømrersvend, men manglede stadig den ledelsesmæssige erfaring.

Vi assisterede Jørgen, i samråd med ægtefællen Jette, med en plan for generationsskiftet, ved at de fik udarbejdet en skriftlig rammeaftale sammen med Tobias. Her blev aftalt, at Tobias i 2015 skulle indsættes som direktør, hvorfor han i samråd med Jørgen kunne blive mere aktiv i ledelsesarbejdet og beslutningstagen i forhold til aktiviteten i Larsens Erhvervsservice ApS. I generationsskifteplanen blev der derudover fastsat, at generationsskiftet skulle påbegyndes omkring 2020-2025 i forbindelse med at Jørgen vil trække sig tilbage og nyde pensionstilværelsen.

Både Jørgen, Jette og Tobias følte, dette var en fornuftig plan, hvor Tobias kunne køres stille og roligt ind i ledelsesrollen og driften af selskabet. Tobias følte med denne plan, at han udover at have dygtiggjort sig tilstrækkeligt i forhold til håndarbejdet ude hos kunderne, samtidig fik tilegnet sig kvalificerede driftsmæssige og ledelsesmæssige kompetencer til at drive Larsens Erhvervsservice ApS videre. Tobias ville som direktør kunne komme tæt på de ansatte og opnå deres respekt for ham som leder, samt blive sat i forbindelse med interessenterne for virksomheden.

Vi forklarede Jørgen, Jette og Tobias, at det var vigtigt for selskabet, at Tobias blev anset for direktør ved generationsskiftet, da selskabet ellers ville lide nød på baggrund heraf. Undersøgelser viser, at effekten af direktørers hospitalsindlæggelse på ordinært resultat over afkast falder med 11,4 % efter 10 dage og med 18 % efter 30 dage⁶⁸. Vi forklarede at denne undersøgelse ikke direkte, men formodentligt kunne sammenlignes med et for tidligt generationsskifte, hvorfor timingen skulle være korrekt.

⁶⁸ Hastrup & Jensen, De bløde problemstillinger i generationsskifter, side 22-23

8.2.2 De hårde værdier

Der er flere hårde værdier, som skal gennemgås, tilrettelægges og optimeres forud for et generationsskifte.

Selskabsstrukturen var i 2009 ikke optimal i forhold til det forestående generationsskifte. Ejendommen var ejet af Larsens Erhvervsservice ApS, og der var ikke et holdingselskab mellem Jørgen og Larsens Erhvervsservice ApS. Selskabsstrukturen blev i 2010 ændret med en skattefri aktieombytning og grenspaltning, hvilket er yderligere gennemgået i afsnit 8.4.

Jørgen skal beslutte sig for, hvor stor del af koncernen, der skal overdrages til Tobias, om Tobias skal erhverve hele eller dele af holdingselskabet og dermed hele koncernen, eller erhverve hele eller dele af Larsens Erhvervsservice ApS og/eller Larsens Ejendom ApS. Derudover skal det besluttes, hvor lang en årrække hele eller dele af koncernen skal overdrages over.

Tobias har ikke på nuværende tidspunkt den store interesse i at erhverve Larsens Ejendom ApS, da en overdragelse heraf vil betyde en øget overdragelsessum, som Tobias skal finansiere. Tobias er ikke interesseret i en højere overdragelsessum, da hans primære interesse er driftsaktiviteten i Larsens Erhvervsservice ApS, som Tobias gerne vil erhverve og drive videre i familien. Tobias interesse for ejendommen og vedligeholdelsen heraf var ikke i fokus, hvorfor Tobias ønskede at Jørgen beholdte ejendommen. Den eksisterende huslejekontrakt mellem selskaberne ønsker Tobias skal fortsætte, så han kun skal afregne kvartalsvis husleje, som indregnes i den årlige budgettering. Dette stemte overens med Jørgen og ægtefællen Jettes tanker, der gerne vil beholde Erhvervsservice Holding ApS til investeringer samt Larsens Ejendom ApS til en løbende passiv indkomst til pensionstilværelsen ved fortsat udlejning til Larsens Erhvervsservice ApS. Jørgen tænker ligeledes at når han endelig går på pensions omkring år 2025-2030, skal bruge noget af sin tid på selv at stå for vedligeholdelsen af ejendommen, således han ikke er trappet 100 % ned fra arbejdet som tømrer. Det blev på baggrund heraf besluttet og lagt plan for, at Tobias udelukkende skulle erhverve dele eller hele anpartskapitalen i Larsens Erhvervsservice ApS.

Til sidst skulle de økonomiske overvejelser gennemgås, overdragelsessum og finansieringen heraf. Skulle overdragelsessummen gives som gave, hvilke konsekvenser skulle en overdragelse have for Jørgen og Tobias. Vi kommer ind på værdiansættelse af selskabet som overdrages, finansieringsmuligheder og konsekvenser for Jørgen, Tobias og selskabet herfor senere i casen.

Vi har nedenfor illustreret en tidslinje for de foretagne dispositioner fra stiftelsen, frem til generationsskiftet:

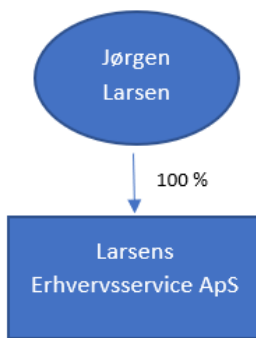
Kilde: Egen tilvirkning

8.3 Tidligere struktur

Vi har været revisor for Jørgen siden stiftelsen af Larsens Erhvervsservice ApS i 1990 og har assisteret Jørgen med regnskabsmæssig- og skattemæssig behandling af Larsens Erhvervsservice ApS.

Vi har fra 2005 af løbende i forbindelse med årlig revision, taget en snak med Jørgen omkring hans fremtidsplaner for Larsens Erhvervsservice ApS. Tobias havde dengang arbejdet i Larsens Erhvervsservice ApS i 8 år, ligesom selskabet var begyndt at vækste med kundekreds og medarbejderantal. På møderne fremhævede vi overfor Jørgen vigtigheden af at have en fremtidsplan for sit selskab, således at Jørgen begyndte overvejelserne omkring generationsskifte/frasal, inden han nåede pensionstilværelsen. Til at starte med kunne Jørgen ikke se ideen i at tænke på fremtidsplanerne, men havde fokus på den fortsatte drift. I 2009 var Larsens Erhvervsservice ApS blevet godt etableret i lokalområdet med øget aktivitet og udvidelse af forretningsområder til el og anlægsgartner. Jørgen begyndte at overveje fremtidsplanerne mere seriøst og på et møde op til udarbejdelsen af årsrapport for 2009, kom Jørgen med spørgsmål om optimering af selskabsstrukturen og mulighederne for et fremtidigt generationsskifte til sønnen Tobias.

Da Jørgen kontaktede os i 2009, ejede han selskabet 100 % privat, som han har gjort siden stiftelsen. Strukturen kan illustreres således:

Kilde: Egen tilvirkning

8.4 Aktieombytning og spaltning

For at optimere selskabsstrukturen gennemgik vi de forskellige omstrukturingsmetoder med Jørgen på mødet i november 2009. Vi gennemgik fordele og ulemper ved at have et holdingselskab og særskilte drifts- og ejendomsselskab, der på daværende tidspunkt, begge blev drevet i Larsens Erhvervsservice ApS.

Jørgen havde udover generationsskiftet i tankerne også risikoen for forsikringsager ved især tømrevirksomheden, hvor han i løbet af årene har oplevet nogle småsager, ligesom aktiviteten er blevet så stor, at Jørgen ikke selv kan kvalitetssikre al arbejdet, der udføres for kunderne længere. Vi forstod på Jørgen, at han ønskede at minimere den driftsmæssige risiko i Larsens Erhvervsservice ApS, herunder hvilke aktiver der indgår i den begrænsede hæftelse ved erstatningsager. Vi anbefalede Jørgen at etablere en holdingstruktur ved anvendelse af reglerne for skattefri aktieombytning i ABL, således at Jørgen kunne udbetale sin overskudslikviditet i Larsens Erhvervsservice ApS til et nyoprettet Erhvervsservice Holding ApS skattefrit, og dermed begrænse hæftelsen i Larsens Erhvervsservice ApS. Yderligere anbefalede vi, at ejendommen i Larsens Erhvervsservice ApS blev spaltet ud i et særskilt ejendomsselskab ved anvendelse af reglerne for skattefri spaltning i FUL, således at ejendommen blev beskyttet for eventuelle erstatningskrav mv. Jørgen kunne efter mødet godt se fordelene ved den foreslåede koncernstruktur og var tilfreds med vores rådgivning, hvorefter han accepterede omstrukturingsforslagene.

8.4.1 Aktieombytning med tilladelse fra SKAT

Vi påbegyndte arbejdet vedr. aktieombytningen og efterfølgende grenspaltningen ultimo februar 2010, for at overholde den lovbestemte 6-måneders frist for at kunne anvende regnskabet for 2009.

Ved aktieombytningen ombytter Jørgen sine anparter i Larsens Erhvervsservice ApS med anparter i Erhvervsservice Holding ApS. Jørgen bliver dermed 100 % reel og legal ejer af Erhvervsservice Holding ApS, som bliver legal ejer af Larsens Erhvervsservice ApS.

Jørgen havde mulighed for at foretage den skattefrie aktieombytning med og uden tilladelse fra SKAT. Jørgen forventede ikke at sælge anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS indenfor de næste 3 år, hvorfor aktieombytningen kunne foretages uden tilladelse fra SKAT, eftersom den objektive betingelse om ejertidskrav på 3 år var opfyldt. Den efterfølgende spaltning af Larsens Erhvervsservice ApS skulle foretages med tilladelse fra SKAT, grundet balancetilpasningskravet, foretoges der en skattefri aktieombytning med tilladelse fra SKAT. De subjektive betingelser for de 2 omstrukturingsmetoder var ens, og kunne dermed kombineres i en samlet forespørgsel til SKAT. Der henvises til samlet begrundelse for tilladelse i afsnit 8.4.2.

Larsens Erhvervsservice ApS var et selskab med hjemsted i Danmark, og Erhvervsservice Holding ApS opnåede ved den skattefrie aktieombytning bestemmende indflydelse i Larsens Erhvervsservice ApS, ved at opnå 100 % af anparterne/stemmeandelene. Jørgen er fuldt skattepligtig til Danmark efter KSL § 1, og vederlaget for aktieombytningen skete i form af anparter i Erhvervsservice Holding ApS. Ombytningsdagen var pr. 1. januar 2010 og blev udført indenfor den 6 måneders periode, da tilladelsen fra SKAT blev modtaget i april 2010. Erhvervsservice Holding ApS erhvervede anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS til anskaffelsessummerne på ombytningstidspunktet.

Betingelserne for en skattefri aktieombytning med tilladelse fra SKAT jf. ABL § 36 og FUL §§9 og 11 var opfyldt. Jørgen ansås dermed ikke for at have afstået de ombyttede anparter og skulle derfor ikke afståelsesbeskattes af gevinsten i forbindelse med ombytningen. Jørgen vil blive beskattet ved afståelsen af anparterne i Erhvervsservice Holding ApS, medmindre dette i fremtiden overdrages med succession, mens et efterfølgende salg af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS vil være skattefrit for Erhvervsservice Holding ApS, da det vil være salg af koncernselskabsaktier efter ABL §§ 8 og 4B. I forbindelse med aktieombytningen og etableringen af holdingstrukturen bliver selskaberne omfattet af national sambeskatning jf. SEL § 31, hvorved underskud kan modregnes i overskud imellem selskaberne.

Åbningsbalance for Erhvervsservice Holding ApS i forbindelse med aktieombytningen er vedlagt i bilag 1.

8.4.2 Grenspaltning med tilladelse fra SKAT

I forlængelse af aktieombytningen, hvor Jørgens anparter i Larsens Erhvervsservice ApS blev ombyttet med anparter i Erhvervsservice Holding ApS, assisterede vi med grenspaltning af Larsens Erhvervsservice ApS. Ejendommen med tilhørende gældsposter blev spaltet ud til sit eget selskab Larsens Ejendom ApS, som ligeledes ejes 100 % af Erhvervsservice Holding ApS.

Spaltningsplanen blev fravalgt jf. SEL § 255, stk. 2., da selskabet er et anpartsselskab. Der blev af os udarbejdet en positiv kreditorerklæring forud for spaltningen.

Både Larsens Erhvervsservice ApS og Erhvervsservice Holding ApS regnskabsår følger kalenderåret. Grenspaltningen blev på baggrund heraf udarbejdet med regnskabsmæssig virkningsdato 1. januar 2010, idet skæringsdagen skal være sammenfaldende med det modtagende selskabs regnskabsår jf. FUL § 15d, stk. 2 med henvisning til FUL § 5, stk. 1. Grenspaltningen blev udarbejdet indenfor 6 måneders fristen med tilbagevirkende skattemæssig og regnskabsmæssig kraft.

En grenspaltning adskiller sig fra en ophørsspaltning ved, at det indskydende selskab skal tilføre en samlet virksomhedsgren, altså at alle aktiver og passiver vedrørende ejendommen bliver spaltet til et nyt selskab, og at denne udgør en selvstændig gren af virksomheden.

Det noteres, at Jørgen overholder de objektive- og subjektive betingelser for en skattefri grenspaltning⁶⁹.

Vederlæggelsen sker i anparter, hvorfor FUL § 15 a er opfyldt. Vederlæggelsen sker i samme forhold som hidtil, hvor Erhvervsservice Holding ApS ejer 100 % af anparterne før og efter spaltningen.

Den skattefrie grenspaltning blev anmeldt til SKAT senest 1 måned efter gennemførelsen jf. FUL § 6.

Grenspaltningen kunne foretages med og uden tilladelse fra SKAT. Vi anbefalede Jørgen at foretage grenspaltningen med tilladelse fra SKAT, således at værnsreglerne ved en grenspaltning uden tilladelse ikke skulle opfyldes. Dermed kunne det undlades at opgøre handelsværdien af aktiverne og passiverne vedrørende ejendommen samt at opfylde balancetilpasningskravet. I forhold til de øvrige værnsregler ved skattefri spaltning uden tilladelse, blev disse vurderet at være overholdt på spaltningstidspunktet.

Kriterierne i forhold til forretningsmæssig begrundelse gælder ligeledes for grenspaltning som for aktieombytning ved anvendelse af tilladelse fra SKAT. Der blev ved forespørgslen til SKAT lagt vægt på, at formålet med aktieombytningen og den efterfølgende spaltning ikke var undgåelse eller udskydelse af beskatningen. Aktieombytningsdispositionen havde til formål at opnå en holdingstruktur, at formindske den økonomiske risiko i Larsens Erhvervsservice ApS i forhold til hæftelse ved forsikrings- og erstatningssager, tilpasse likviditeten til driften, samt lette udbyttepolitikken. Spaltningens dispositionen formål var at udskille ejendommen og balanceposter hertil fra et selskab med væsentlig driftsrisiko til et særskilt selskab, hvor risikoen blev begrænset til aktiviteter vedrørende ejendommen. Derudover blev der lagt vægt på, at ejendomsselskabet ikke skulle indgå i et senere påtænkt generationsskifte. Der blev til sidst lagt vægt på, at Jørgen ikke havde til hensigt at afhænde anparterne i de nyoprettede selskaber indenfor de næste 3 år.

⁶⁹ Juridisk vejledning C.D.6.1 Skattefri spaltning med tilladelse

SKAT gav efterfølgende tilladelse til, at Jørgen kunne foretage de nævnte dispositioner, men indførte et ejertidskrav og anmeldelseskrav på 3 år i forbindelse med tilladelsen. Der blev ikke behov for senere anmeldelse til SKAT, idet de nævnte dispositioner i tilladelsen blev foretaget, og der ikke blev foretaget yderligere dispositioner, som medførte krav om anmeldelse.

I forbindelse med den skattefrie grenspaltning vil aktiverne og passiverne for ejendomsselskabet, der ved spaltningen blev overført, blive behandlet skattemæssigt som om, at de var anskaffet af det nye selskab på de tidspunkter og anskaffelsessummer, de var erhvervet til af det indskydende selskab.

Da det indskydende selskab ikke ophører i forbindelse med spaltningen, vil eventuel gevinst eller tab på de overførte aktiver og passiver, som led i spaltningen, ikke indgå i det indskydende selskabs skattepligtige indkomst jf. FUL § 15 b.

Larsens Ejendom ApS

Larsens Ejendom ApS består af en ejendom i selskabet samt tilhørende småaktiver og gæld.

Grenkravet jf. FUL §15 C gælder for det nystiftede selskab Larsens Ejendom ApS. Ved spaltningen blev alle balanceposter gennemgået, og hver balancepost blev opdelt efter grenen, der vedrørte ejendomsdriften. Det blev vurderet at ejendommen kunne anses for en selvstændig gren, der kan fungere ved hjælp af egne midler. Der var ingen ansatte med relation til ejendommens drift, og det begrænsede bogholderi blev varetaget af en ekstern bogholder. Ejendomsaktiviteten og tømrer, el og anlægsgartner aktiviteten er ikke driftsmæssigt afhængige af hinanden, hvorfor det også organisatorisk var muligt at adskille ejendomsdriften fra de andre grene af virksomheden. Til sidst bemærkes at en ejendom, ifølge retspraksis, anses for at udgøre en selvstændig virksomhed. For ikke definerbare grene er dette blevet i det eksisterende selskab, da grenkravet ikke gælder for det eksisterende selskab.

I spaltningsbalancen fremgår det, at ejendommen er blevet medtaget. Ejendommen får en ny regnskabsmæssig anskaffelsessum, hvoraf det nye selskab succederer i de skattemæssige anskaffelsessummer og afskrivninger.

Andre tilgodehavender/ periodeafgrænsningsposter vedr. forsikringer og andre forudbetalte poster som vedrører ejendommen, er medtaget i ejendommens åbningsbalance.

Den likvide beholdning på DKK 100.000 er deponeret til det nye ejendomsselskab for at kunne betale løbende ydelser på realkreditlån og banklån, derudover løbende vedligeholdelse af ejendommen.

Udskudt skat er reguleret i åbningsbalancen således, at udskudt skat vedrørende ejendommen er vist særskilt. Der er i udskudt skat for ejendommen ikke taget højde for tillæg på DKK 10.000 pr. år jf. EBL § 5' vedligeholdelse tillæg. Da vores afhandling ikke omhandler beskatning af ejendommen, har vi ikke gennemgået dette, da udskudt skat herpå ikke vil være væsentlig for casen.

Realkreditlån og banklån vedrørte ejendommen, hvorfor disse balanceposter blev medtaget i ejendomsselskabet.

Ejendommen blev i forbindelse med spaltningen værdiansat, hvor værdiansættelsen svarede til den nedskrevne værdi. Ejendomsværdien var steget forud for finanskrisen, hvoraf finanskrisen effekt resulterede i, at den nedskrevne værdi var udtryk for dagsværdien.

Larsens Erhvervsservice ApS

Larsens Erhvervsservice ApS er det eksisterende selskab, som beholder Tømrer, el og anlægsgartner aktiviteten, samt inventar mv. Selskabet havde forud for spaltningen 15 ansatte, hvoraf alle de ansatte og lønforpligtelserne hertil blev beholdt i Larsens Erhvervsservice ApS.

Som omtalt ovenfor er de dele af virksomheden, som ikke vedrører ejendommen, blevet i det eksisterende selskab.

Spaltningsåbningsbalancen fra 2010 så således ud som følger:

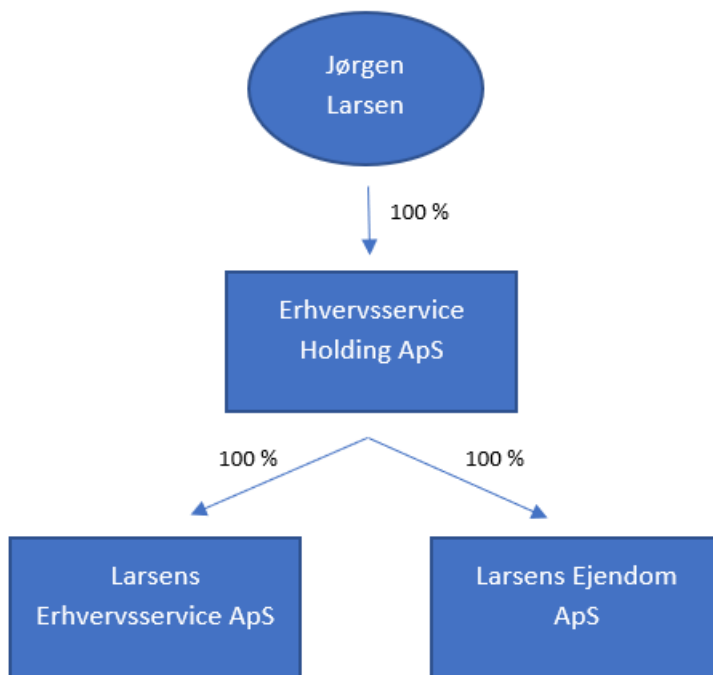
Grenspaltningsbalance for Larsens Erhvervsservice ApS					
Aktiver	Åbningsbalance 1/1 2010	Reguleringer	Balance til fordeling efter reguleringer	Larsens Erhvervsservice ApS (Erhvervende)	Larsens Ejendom ApS (Erhvervede)
Grunde og bygninger	1.670.400	-	1.670.400	-	1.670.400
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	450.500	-	450.500	450.500	-
Materielle anlægsaktiver	2.120.900	-	2.120.900	450.500	1.670.400
Anlægsaktiver	2.120.900	-	2.120.900	450.500	1.670.400
Råvarer og hjælpematerialer	670.000	-	670.000	670.000	-
Varebeholdninger	670.000	-	670.000	670.000	-
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	730.000	-	730.000	730.000	-
Udskudt skatteaktiv	-	7.492	7.492	7.492	-
Andre tilgodehavender	35.000	-	35.000	33.000	2.000
Tilgodehavender	765.000	7.492	772.492	770.492	2.000
Likvide beholdninger	680.000	-	680.000	580.000	100.000
Omsætningsaktiver	2.115.000	7.492	2.122.492	2.020.492	102.000
Aktiver	4.235.900	7.492	4.243.392	2.470.992	1.772.400
Passiver					
Virksomhedskapital	80.000	80.000	160.000	80.000	80.000
Overkurs	-	220.000	220.000	-	220.000
Overført resultat	1.782.093	-300.000	1.482.093	1.482.093	-
Egenkapital	1.862.093	-	1.862.093	1.562.093	300.000
Hensættelse til udskudt skat	24.908	7.492	32.400	-	32.400
Hensatte forpligtelser	24.908	7.492	32.400	-	32.400
Gæld til banker og kreditinstitutter	810.000	-	810.000	-	810.000
Langfristede gældsforpligtelser	810.000	-	810.000	-	810.000
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	54.000	-	54.000	-	54.000
Gæld til banker	576.000	-	576.000	-	576.000
Leverandører af varer og tjenesteydelser	85.000	-	85.000	85.000	-
Selskabsskat	234.500	-	234.500	234.500	-
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring	489.399	-	489.399	489.399	-
Udbytte for regnskabsåret	100.000	-	100.000	100.000	-
Kortfristede gældsforpligtelser	1.538.899	-	1.538.899	908.899	630.000
Gældsforpligtelser	2.348.899	-	2.348.899	908.899	1.440.000
Passiver	4.235.900	7.492	4.243.392	2.470.992	1.772.400

Kilde: Egen tilvirkning

Det skal bemærkes at grenspaltningen blev udarbejdet efter daværende gældende lovgivning for spaltningen, hvorfor skatteprocenten var 25 %, og udbytte var klassificeret og præsenteret under gældsforpligtelser fremfor en særskilt post under egenkapitalen.

Efter FUL § 15 a, stk. 2 er det en betingelse, at forholdet mellem aktiver og passiver, der ved spaltningen overdrages til det nye selskab, sker efter balancetilpasningskravet. Da spaltningen bliver foretaget med tilladelse fra SKAT er dette dog ikke et krav, da dette udelukkende er en betingelse ved spaltning uden tilladelse.

Koncernstrukturen var efter aktieombytningen og spaltningen således:

Kilde: Egen tilvirkning

8.5 Værdiansættelse af Larsens Erhvervsservice ApS

Vi skal på baggrund af Jørgen og Tobias familiers privatøkonomi, såvel som Larsens Erhvervsservice ApS økonomi, som er gennemgået ovenfor, finde frem til den mest optimale finansieringsmodel, som tilgodeser alle 3 parter. Afhængig af hvilken finansieringsmetode der alene eller i kombination med hinanden skal anvendes, kan der være behov for at foretage yderligere omstrukturering af nuværende koncernstruktur. Vi vil derfor foretage en værdiansættelse af Larsens Erhvervsservice ApS med udgangspunkt i værdien i regnskabsåret 2019 jf. bilag 3. Når handelsværdien på anparterne er værdiansat, vil vi efterfølgende anvende værdiansættelsen i de forskellige finansieringsmodeller for at beregne de skattemæssige konsekvenser for de 3 parter ved hver enkelt model. Vi gennemgår fordele og ulemper, som præsenteres for Jørgen og Tobias.

I planlægningen af et generationsskifte kan værdiansættelsen foretages ud fra et budget, såfremt parterne ønsker nogenlunde at kende handelsværdien og dermed overdragelseessummen, som skal finansieres, samt evt. søge om bindende svar fra SKAT på værdiansættelsen. Når generationsskiftet endeligt skal foretages, udarbejdes en genberegning på baggrund af de faktisk aflagte årsregnskaber. I vores case er der blot taget udgangspunkt i de aktuelle årsregnskaber for at illustrere, hvordan værdiansættelsen foretages.

Værdiansættelse af kapitalandele

Overdragelse af kapitalandele skal ske til handelsværdi. Er overdragelsen mellem interesseforbundne parter, skal værdiansættelsen foretages efter TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10. Larsens Erhvervsservice ApS regnskabstal for regnskabsårene 2019, 2018 og 2017 fremgår af bilag 3.

Anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS er unoterede anparter, hvorfor værdien Jf. TSS-Cirkulære 2000-9 for Larsens Erhvervsservice ApS udgøres af egenkapitalen fra årsrapporten for 2019 tillagt goodwill beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10, samt fradrag for udskudt skat heraf, hvis overdragelsen sker uden et gaveelement⁷⁰.

8.5.1 Beregning af goodwill efter TSS-Cirkulære 2000-10

Goodwill for Larsens Erhvervsservice ApS er beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10, og der henvises til bilag 4 for beregning.

Goodwillberegningen reguleres ikke for driftsherreløn eller udgiftsført løn til medarbejdende ægtefælle, da Jørgen modtager løn, og Jette ikke udfører arbejde for selskabet, ligesom virksomheden ikke har erhvervet goodwill eller ekstraordinære poster, som der skal reguleres for. Det regulerede resultat udgør dermed det regnskabsmæssige resultat reguleret for finansielle poster. Efter vægtningen af det regulerede resultat udgør værdien DKK 2.031.667 i beregningen.

Selskabet har en positiv udviklingstendens over de seneste 3 regnskabsår, hvorfor halvdelen af udviklingen fra 2017 til 2019 tillægges i beregningen. Udviklingstendensen udgør DKK 85.000, hvorefter værdien før forrentning af aktiver er DKK 2.116.667.

⁷⁰ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=82336>

Aktiver i alt udgør pr. 31.12.2019 DKK 6.394.756. Likvider på DKK 1.894.752 fratrækkes, hvorefter aktiver til forrentning udgør DKK 4.500.003. Idet kapitalafkastsatsen for 2019 er 0 %, forrentes aktiverne med samlet 3 % svarende til DKK 135.000, som fratrækkes i beregningen. Forrentning før kapitalisering udgør herefter DKK 1.981.667.

For kapitaliseringsfaktoren udgør renten for 2020 8 %, idet kapitalafkastsatsen udgør 0 %, og tillæg skal være 8 % efter cirkulæret. Levetiden antages ofte at være 7 år, hvilket svarer til den skattemæssige afskrivningsværdi af goodwill. Vi har vurderet, at levetiden på 7 år er retvisende for vores case. Vi anvender derfor en kapitaliseringsfaktor på 2,83 ved anvendelse af SKAT's tabel⁷¹. Baggrunden herfor er, at der er tale om en virksomhed af en vis størrelse, idet selskabet i 2019 har 25 ansatte. Således vurderes goodwill at være bundet op på virksomheden, og ikke Jørgen som ejer. Det er vores vurdering, at virksomheden vil kunne drives videre uden væsentlig kundefølg, hvis Jørgen ikke længere deltager i virksomheden. Virksomhedens aktivitet er ikke kompleks, men kræver en vis færdighed og kendskab til gældende branchelovgivning for at kunne udføres, hvorfor det ikke er hvem som helst, som kan starte samme type firma. Der er tale om almindeligt kendte tjenesteydelser i form af tømrer, el og anlægsgartner ydelser. Virksomheden har over en lang årrække opbygget et lokalt kendt brand i Rødovre og omegn, som har givet virksomheden en fornuftig størrelse kundefølg af private og erhvervs kunder. Som det fremgår af beskrivelsen tidligere, tog det Jørgen 5 år at få etableret sig på markedet og opnå et positivt indkomstgrundlag.

Vi har vurderet, at der ikke er indikationer på, at efterspørgslen efter Larsens Erhvervsservice ApS ydelser vil falde væsentligt, idet det generelt går godt for branchen, også efter Covid-19 har haft sit indtog i Danmark. Derudover anses selskabet for at være stabilt, har ingen patentmærke eller andre forhold som forventes at have en påvirkning på selskabet, som skal reguleres i den endelige goodwill beregning.

Skattemæssig værdi af goodwill udgør DKK 5.608.116 jf. bilag 4. Hvis levetiden vurderes til 5 år, vil kapitaliseringsfaktor være 2,12 og goodwill vil udgøre DKK 4.201.133. Kapitaliseringsfaktoren har dermed væsentlig indflydelse på størrelsen af goodwillberegningen, hvorfor det anbefales at forespørge SKAT om et bindende svar på værdiansættelsen eller, at der er et gaveelement i overdragelsen. Opnås der ikke bindende svar kan SKAT, såfremt de ikke er enige i værdiansættelsen, foretage korrektionsadgang jf. LL § 2. Det anbefales i situationer, hvor der ikke opnås bindende svar, at indsætte et skatteforbehold i overdragelsesaftalen efter SFL § 28. Det er vores vurdering at en levetid på 7 år vil afspejle markedsværdien med henvisning til argumenterne ovenfor, herunder at det tog Jørgen 5 år at etablere sin virksomhed, før han nåede et break-even resultat, og at det dermed vil tage mere end 5 år for en uafhængig tredjepart at opbygge samme virksomhed. Ligeledes er der ikke vurderet, at være forhold som indikerer, at levetiden på goodwill er længere end 7 år, da virksomheden ikke er kompleks, har patenter eller lignende.

⁷¹ Juridisk vejledning C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill

8.5.2 Beregnet handelsværdi af anparter efter TSS-Cirkulære 2000-09

Egenkapitalen udgør Pr. 31.12.2019 DKK 3.736.628. Goodwill er jf. afsnit 8.5.1 beregnet til DKK 5.608.116 som tillægges i beregningen. Heraf afsættes udskudt skat på 22 % svarende til DKK 1.233.786, som fratrækkes i beregningen. Handelsværdien af anparterne opgjort efter TSS-Cirkulære 2000-09 og 2000-10 udgør DKK 8.119.958 og udgør overdragelsessummen, som skal finansieres af Tobias. Dette er en væsentlig sum penge, som Tobias skal betale, hvilket Tobias ikke har råd til med hans nuværende privatøkonomi.

Værdiansættelse af Larsens Erhvervsservice ApS efter TSS-Cirkulære 2000-09	
Beregning handelsværdi af anparter	
Egenkapital i Larsens Erhvervsservice ApS	3.736.628
Goodwill beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10	5.608.116
Udskudt skat (note 1)	-1.233.786
Anparternes handelsværdi i Larsens Erhvervsservice ApS	8.110.959
Note 1	
Skattemæssig værdi af goodwill	5.608.116
22% i udskudt skat heraf	1.233.786

Kilde: Egen tilvirkning

8.6 Finansiering af generationsskiftet i Larsens Erhvervsservice ApS

I nedenstående afsnit vil vi belyse, hvorledes generationsskiftet kan finansieres ved anvendelse af de forskellige finansieringsmodeller. Vi vil først illustrere den skattemæssige konsekvens ved hver enkelt finansieringsmodel, såfremt hele handelsværdien i Larsens Erhvervsservice ApS anvendes fuldt ud i den enkelte finansieringsmodel. Ved at foretage denne handling får vi belyst såvel de skattemæssige konsekvenser, som de finansieringsmæssige og økonomiske konsekvenser for henholdsvis Tobias, Jørgen og selskabet. Der beregnes ligeledes konsekvensen ved et skattepligtigt salg mellem uafhængige parter for at illustrere forskellen fra at foretage generationsskifte med skattemæssig succession.

Forudsætninger for beregninger i afsnit 8.6

Tobias kan grundet holdingstrukturen ikke erhverve anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS ved anvendelse af skattemæssig succession, da dette ikke vil være indenfor personkredsen i ABL § 34 og KSL § 33C, men vi har valgt at foretage nedenstående beregninger i afsnit 8.6.1 til 8.6.5 alene ud fra værdierne i Larsens Erhvervsservice ApS, hvorfor det skal forudsættes, at overdragelse med succession kan foretages for disse eksempler alene. Dette gøres, idet Tobias kun er interesseret i at overtage aktiviteten i Larsens Erhvervsservice ApS, og ejendommen derfor holdes udenfor beregningen. Beregningerne vil desuden indeholde størstedelen af værdien som skal overdrages i forbindelse med generationsskiftet, hvorfor der ikke forventes nogen nævneværdig korrektion til de beregnede værdier. Ved kun at anvende værdien i Larsens Erhvervsservice ApS, opnås der yderligere et sammenligneligt grundlag for de skattemæssige konsekvenser, som afhandlingen skal illustrere, inden vi kommer med løsningsforslag til udførelsen af det faktiske generationsskifte. I alle eksempler er det forudsat, at hverken Jørgen eller Jette har nogen anden aktieindkomst, hvorfor aktieavance af første DKK 110.600 sker til 27 % beskatning.

Der forudsættes yderligere ved beregningerne, at Jørgen har en skattemæssig anskaffelsessum for Larsens Erhvervsservice ApS på DKK 80.000.

8.6.1 Skattepligtigt salg af Larsens Erhvervsservice ApS

Salg til uafhængig tredjemand uden holdingstruktur

Hvis Jørgen sælger sine anparter i Larsens Erhvervsservice ApS til en uafhængig tredjemand, skal der svares skat af handelsværdien på DKK 9.344.744. Da salget sker mellem uafhængige parter, som ikke succederer i virksomhedens skattemæssige stilling, skal udskudt skat på DKK 1.233.786, som beregnet i afsnit 8.5.2, ikke fratrækkes anparternes handelsværdi. Den skattepligtige avance ved salg af anparterne udgør DKK 9.264.744.

Tages der udgangspunkt i den første struktur, hvor Jørgen ejede Larsens Erhvervsservice ApS direkte, vil et sådant salg betyde, at Jørgen skal realisationsbeskattes efter ABL § 23, og avancen medregnes til Jørgens skattepligtige indkomst efter ABL § 12. Efter PSL § 8a, stk. 1 og 2 vil beskatning være på 27 % af avancen som aktieindkomst op til DKK 110.600 (2020 niveau for ægtepar), svarende til DKK 29.862. Resterende avance på DKK 9.154.144 beskattes med 42 %, svarende til DKK 3.844.740.

Dette er en samlet beskatning på DKK 3.874.602, som Jørgen skal betale, hvorefter Jørgen kan beholde DKK 5.470.142 privat til sin og Jettes pensionstilværelse. Den uafhængige tredjemand skal betale DKK 9.344.744 for anparterne, hvilket bliver tredjemands anskaffelsessum for anparterne.

Skattepligtig salg af Larsens Erhvervsservice ApS			
	Progressionsgrænse (2020 for ægtepar)	Skattesats	Beløb
Anskaffelsessum			80.000
Handelsværdi			9.344.744
Skattepligtig avance			9.264.744
Aktieindkomstskat lav	< 110.600	27%	29.862
Aktieindkomstskat høj	> 110.600	42%	3.844.740
Aktieindkomstskat i alt			3.874.602
Likvid ændring for Jørgen			5.470.142

Kilde: Egen Tilvirkning

Salg til uafhængig tredjemand med holdingstruktur

Tages der udgangspunkt i den tilpassede koncernstruktur, etableret i forbindelse med omstruktureringen, vil salg til tredjemand ske indirekte gennem Jørgens 100 % ejede holdingselskab Erhvervsservice Holding ApS. Dette salg vil være omfattet af ABL § 8, idet Larsens Erhvervsservice ApS vil være en koncernselskabsaktie efter ABL § 4 B' forstand. Således medregnes gevinsten af salget ikke til opgørelse af den skattepligtige indkomst for hverken Erhvervsservice Holding ApS eller Jørgen privat. Gevinsten bliver derimod beskattet, såfremt anparterne i Erhvervsservice Holding ApS afstås, eller der udbetales udbytte til Jørgen privat. Jørgen kan dermed udskyde beskatningen af gevinsten, således at han kan udbetale udbytte til lav beskatning på 27 % i en årrække eller udbetale et højere beløb, som beskattes med 42 %, af den saldo som overstiger progressionsgrænsen. Tages der udgangspunkt i at Jørgen, som følge af at være gift med Jette, kan udbetale DKK 110.600 hvert år til 27 % udbytteskat, vil der gå 84 år før avancen på DKK 9.264.744 er udbetalt, hvorfor størstedelen af salgssummen vil blive beskattet med 42 %. Der er i beregning ikke taget højde for stigning/fald i progressionsgrænsestørrelsen, da dette er en ukendt faktor.

Besparelsen i forhold til det skattepligtige salg uden holdingstruktur vil være de antal år som udbytteudlodningerne kan strækkes over til 27 %, inden selskabet likvideres og provenuget bliver beskattet med 42 %.

8.6.2 A/B model og finansiering ved forlods udbytteret

90/10 med nytegning af B-anparter

Forlods udbytteret ved en A/B model kan anvendes som finansiering i generationsskiftet. For at A/B modellen er fordelagtig for Jørgen, skal Jørgen beholde mindst 10 % af kapitalandelene for at modtage skattefrie udbytter fra Larsens Erhvervsservice ApS.

Vores eksempel opstillet til Jørgen og Tobias tager udgangspunkt i en 90/10 fordeling af kapitalandelene i Larsens Erhvervsservice ApS. Forlods udbytteretten skal svare til handelsværdien. For at opnå 90 % af kapitalen i selskabet, skal Tobias tegne B-anparter for DKK 720.000. B-anparterne kan tegnes til kurs 100 som følge af forlods udbytteretten på A-anparterne, der gives afkald på. Jørgen beholder DKK 80.000 i kapital, som er A-anparterne med forlods udbytteret. Handelsværdien kan opgøres efter TSS-Cirkulære 2000-10 og 2000-09, hvilket er beregnet til DKK 8.110.958 jf. afsnit 8.5.2.

Ved anvendelse af formlen for beregning af den uberettigede andel af fremtidigt udbytte fås DKK 7.227.862, som der gives afkald på. Divideret med ejerandelen på 90 %, skal der fra Larsens Erhvervsservice ApS udloddes udbytte til ejerne/anpartshaverne for samlet DKK 8.030.958, før Tobias vil få andel i udbyttet. Dertil skal tillægges rente- og risikotillæg, som forlods udbytteretten skal forrentes med hvert år.

For rentetillægget kan denne jf. retspraksis fastsættes efter fx renten på en lang obligation eller den eksterne finansieringsrente. Vi har slået rentesatsen op på forskellige obligationer på Danmarks Statistik, som fremgår af bilag 6⁷². Obligationsrenterne spænder fra en positiv rente på 0,45 % til en negativ rente på -0,63 % i perioden januar til juni 2020. Ligeledes er Nationalbankens rente også negativ i 2020, hvilket til dels skyldes en svækket økonomi som følge af Covid-19 krisen. Dette har resulteret i større opsparing og mindre investeringslyst⁷³. Idet vi befinder os i en usædvanlig situation med lave til negative renter, vurderes det ikke, at SKAT vil acceptere anvendelsen af danske obligationer som grundlag for forrentning af forlods udbytteretten. I forhold til den eksterne finansieringsrente, har virksomheden ved forespørgsel til banken mulighed for at optage et lån på 2 % i rente, som anses for at være markedsrenten. Hertil kommer at et selskab opnår skatterabat på renterne på 22 %, som er selskabsskatteprocenten. På baggrund heraf vurderes et rentetillæg på 1,5 % for passende i forhold til at opnå SKAT's godkendelse.

Værdier på overdragelsestidspunkt	Beløb
Anpartskapital før nyttegning	80.000
Egenkapital i selskab	3.736.628
Nytegning af anparter	720.000
Kurs på nyttegning	100
Tegningsbeløb	720.000
Ejerandel af anparter efter nyttegning	90%
Beregnet goodwill	5.608.116
Udskudt skat	- 1.233.786
Handelsværdi	8.110.958
Rente- og risikotillæg	5,5%

Beregning af forlods udbytteret	Beløb
Ejerandel af anparter	90%
Handelsværdi	8.110.958
Tegningsbeløb	720.000
Uberettiget andel af fremtidigt udbytte	7.227.862
Samlet forlodsudbytteret før forrentning	8.030.958

Kilde: Egen tilvirkning

⁷² <https://www.statbank.dk/statbank5a/SelectVarVal/saveselections.asp>

⁷³ <https://finans.dk/okonomi/ECE12051765/nationalbanken-venter-ogsaa-lave-renter-fremover-trods-coronakrise/?ctxref=ext>

I forhold til risikotillægget har vi modtaget 2 forskellige 5 års budgetter fra Jørgen og Tobias. Det ene budget fremgår af bilag 7, og viser forventede resultater, hvis selskabet oplever en stabil øget aktivitet, som er set i tidligere år. I budgettet genereres positive resultater i efterfølgende år, og der forventes udbetaling af udbytte på DKK 1.500.000 årligt. Det andet budget er vedlagt i bilag 8 og er et worst case budget. Der budgetteres med en nedgang i omsætning på 10 % i 2020, og herefter en stabil genopretning over de næste 4 år. Branchen, som Larsens Erhvervsservice ApS opererer i, er ikke hårdt ramt af Covid-19, idet der fortsat er efterspørgsel efter tømrer, El og anlægsgartner ydelser. Der forventes en mindre omsætningsnedgang primært hos de private kunder, som har fået mere tid til at lave projekter selv derhjemme. Vi har som følge af Covid-19 udbruddet og generelle diskussioner i erhvervslivet foreslået, at Larsens Erhvervsservice ApS ikke udbetaler udbytte i 2020, men polstrer deres kapital. Således forventes der ingen udbytte i 2020, men herefter et stigende udbytte fra 2021 på DKK 800.000 til DKK 1.500.000 i 2024. Det estimeres, at forlods udbytteretten på baggrund heraf vil være tilbagebetalt indenfor 6 år ved det positive budget og 8 år ved worst case budgettet. Der vil altid være en risiko for at selskabet vil klare sig dårligere end budgetteret, hvorfor Jørgen skal kompenseres for denne risiko. Virksomheden opererer indenfor et område med meget konkurrence, som også påvirkes løbende af konjunkturudsving. Vi estimerer at et risikotillæg på 4 % vil være tilpas på baggrund af ovenstående.

Sammenlagt forrenter vi forlods udbytteretten med et rente- og risikotillæg på 5,5 % hvert år, hvilket anses for passende, sammenholdt med retspraksis.

Vi har beregnet tidshorisonten for tilbagebetaling af det forlods udbytte til Jørgens holdingselskab efter de 2 budgetter. Ifølge beregningen med positivt budget og stabilt udbytte på DKK 1.500.000 er det forlods udbytte betalt færdigt i år 2026, hvorefter A og B-anparterne vil have lige ret til udbytte.

Tages der udgangspunkt i beregningen i bilag 9, vil Jørgen få en samlet forrentning på DKK 1.751.168 over perioden, hvorfor den samlede gevinst for Jørgens holdingselskab vil være DKK 8.979.031 (uberettiget andel af fremtidigt udbytte på DKK 7.227.862 + forrentning på DKK 1.751.168), som udloddes over finansieringsperioden fra Larsens Erhvervsservice ApS til Erhvervsservice Holding ApS. Idet Erhvervsservice Holding ApS ejer mindst 10 % af anpartskapitalen er udbyttet skattefrit som datterselskabsaktier efter ABL § 8 og § 4 A. Jørgen vil derfor have DKK 7.019.992 i Erhvervsservice Holding ApS, som kan udloddes til hans privatsfære og pensionstilværelse. Der skal af beløbet, som udloddes privat svares 27 % udbytteskat af beløb op til progressionsgrænsen, og 42 % af beløb som overstiger progressionsgrænsen jf. PSL § 8 a.

Ifølge beregningen med worst case budget og svingende udbytte, er det forlods udbytte betalt færdigt i år 2029 jf. bilag 10. Samlet forrentning vil udgøre DKK 3.017.962 og samlet gevinst for Jørgen DKK 10.245.824.

Tobias skal i forbindelse med nytegning af anparter indbetale DKK 720.000 i kapital for at få 90 % af anpartskapitalen. Dette er en betydeligt mindre sum, end hvis han skulle erhverve selskabet skattepligtigt. Herefter giver Tobias afkald på fremtidigt udbytte mellem DKK 8.979.031 – 10.245.824, som er inklusiv den løbende forrentning, såfremt det fremtidige resultat og udbyttestørrelse ligger indenfor et af de 2 budgetter. Tobias må i perioden nøjes med at modtage løn fra virksomheden, og modtager først udbytte, når forlods udbyttet er betalt fuldt ud.

90/10 med gaveanmeldelse

Alternativt til nytegning af anparter på DKK 720.000 er, at Jørgen overdrager B-anparterne svarende til 90 % af kapitalandelene i Larsens Erhvervsservice ApS som gave til Tobias. Idet A-anparterne har forlods udbyttet, svarende til handelsværdien, kan B-anparterne overdrages til Tobias for DKK 1. Anparterne kan også overdrages som gave til nominel værdi på DKK 72.000, hvorefter beløbet fratrækkes i handelsværdien for forlods udbyttet. Ved gave på DKK 72.000 er DKK 67.100 (2020 niveau) afgiftsfri jf. BAL § 22. Resterende gavebeløb på DKK 4.900 svares der 15 % gaveafgift, som udgør DKK 735. Tobias opnår dermed egne anskaffelsessummer på anparterne, som fratrækkes ved eventuel senere afståelse af anparterne.

Fordele og ulemper

Fordelen ved anvendelsen af A/B modellen med finansiering gennem forlods udbyttet er, at Tobias' likviditetsbehov på overdragelsestidspunktet formindskes betydeligt, set i forhold til det skattepligtige salg. Således skal Tobias kun betale DKK 720.000 for nytegning af 90 % af B-anparterne, hvilket er til en betydeligt lavere pris end for A-anparterne, der indeholder forlods udbyttet svarende til handelsværdien. Alternativt kan Tobias få overdraget anparterne til en værdi på DKK 1 eller som gave på DKK 72.000 som fratrækkes forlods udbyttestørrelsen. Her svares kun DKK 735 i gaveafgift af de DKK 72.000.

Finansieringen af generationsskiftet sker via virksomhedens fremtidige indtjening, hvilket stiller krav til, at det fremtidige resultat forventes at kunne dække forlods udbyttet. Modellen er derfor ikke særlig anvendelig i situationer, hvor virksomheden der overdrages, laver underskud og ikke forventes at lave overskud i en årrække. Fordelen er desuden at Jørgen løbende forventes at modtage udbytte i virksomheden, som kan sikre hans pensionstilværelse løbende.

Skattemæssigt er det en fordel at anvende A/B modellen, idet der ikke udløses straksbeskatning af hverken selskabet, Jørgen eller Tobias (undtagen gaveafgift på DKK 735 ved gaveoverdragelse på DKK 72.000) på overdragelsestidspunktet eller over finansieringsperioden. Der er kun tale om udbyttebeskatning, når der udloddes udbytte fra Jørgen og Tobias' holdingselskaber, men dette vil altid være tilfældet, hvorfor der ikke er tale om en yderligere konsekvens. A/B modellen kan ligeledes anvendes i de tilfælde, hvor virksomheden der overdrages, er en pengetank som ikke kan overdrages med skattemæssig succession.

Ulempen ved at anvende A/B modellen er, at Jørgen bærer en risiko for ikke at modtage sit forlods udbytte, da dette er afhængig af virksomhedens fremtidige regnskabsmæssige resultater, men dette kompenseres Jørgen også for ved årlig forrentning af forlods udbyttet. Modsat er fordelen for Jørgen, at han grundet stemmedifferentieringen på A- og B-anparterne, bibeholder sin bestemmende indflydelse i virksomheden, idet A-anparterne har størst stemmeret. Dette sikrer at Jørgen har beføjelserne på generalforsamlingen til at foreslå udlodning af udbytte samt størrelsen heraf, hvis dette anses som forsvarligt.

Ulempen for Tobias er, at han først får ret til at modtage udbytte, når Jørgen har modtaget hele sit forlods udbytte inklusiv forrentning heraf, hvorfor Tobias kun vil modtage løn i selskabet til dækning af sin privatøkonomi. En yderligere ulempe for Tobias er desuden, at forrentningen af forlods udbytte gør, at Tobias over hele finansieringsperioden betaler en større sum for virksomheden, end hvis han købte den til handelsværdien på overdragelsestidspunktet.

Det er yderligere en ulempe, at SKAT kan gå 3 år tilbage og ændre i værdiansættelsen med skattemæssig korrektion til følge. Såfremt korrektionsadgang skal undgås, kan der søges om bindende svar på værdiansættelsen af forlods udbyttet hos Skattemyndighederne. Alternativt kan B-anparterne overdrages som gave, hvorved Skattemyndighederne har 6 måneder til at ændre værdiansættelsen fra gaven anmeldes, hvorefter værdiansættelsen er sikret efter de 6 måneders udløb.

En af de større ulemper ved anvendelse af A/B modellen er, at modellen ikke resulterer i et 100 % generationsskifte, idet Jørgen mindst skal beholde 10 % af anparterne for at modtage skattefrie udbytter. Når det forlods udbytte er betalt, skal der herefter findes en løsning for at overdrage den resterende kapitalandel til næste generation.

8.6.3 Gaveoverdragelse

Anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS kan overdrages 100 % som gave til Tobias efter ABL § 34. Ved anvendelse af successionsreglerne kan der beregnes en passivpost til nedsættelse af gaveafgiftsgrundlaget efter KSL § 33D eller en latent skatteforpligtelse til nedbringelse af overdragelsessummen efter KSL § 33C, såfremt den udskudte skat ikke allerede er fratrukket anparternes værdi. Tobias kan frit vælge hvilken af de to modeller, han vil anvende, hvorfor vi vil beregne gaveafgiften efter begge modeller. Dette vil belyse hvilken metode der er mest fordelagtig skattemæssigt.

Ved anvendelse af reglerne i KSL § 33D skal passivposten beregnes som 22 % af avancen på de overdragne anparter. Handelsværdien af anparterne ved gaveoverdragelse er opgjort til DKK 9.344.744, da udskudt skat på goodwill som er beregnet i afsnit 8.5.2, ikke må fratrækkes handelsværdien, da dette vil resultere i et dobbeltnedslag for passivposten. Anparterne har en anskaffelsessum på DKK 80.000, hvor avancen på anparterne udgør DKK 9.264.744. Passivposten beregnes som 22 % af avancen og udgør DKK 2.038.244, hvorefter værdien af gaven udgør DKK 7.306.500. Af denne saldo kan DKK 67.100 gives i gave uden beskatning som følge af grundbeløb efter BAL § 22. Der beregnes 15 % gaveafgift af gaveafgiftsgrundlaget på DKK 7.239.400, hvilket resulterer i en gaveafgift på DKK 1.085.910.

Ved anvendelse af reglerne i KSL § 33C kan vi beregne et nedslag i overdragelsessummen, som modsvar til den latente skatteforpligtelse. Ved et skattepligtigt salg af anparterne som gennemgået i afsnit 8.6.1, vil den lavest mulige latente skat, som skal betales ved et salg, udgøre DKK 3.874.602. Den latente skat skal herefter kursfastsættes, hvilket kan foretages ud fra nutidsværdi formlen efter gældende retspraksis.

Vi har lagt til grund, at Tobias har til hensigt at drive virksomheden videre, indtil han selv når pensionsalderen og eventuelt skal overdrage virksomheden videre til næste generation. I forhold til retspraksis gennemgået i afsnit 6.3.2, lægger vi os op af en ejertid fastsat efter Tobias alder sammenholdt med folkepensionsalderen, som blev godkendt i LSR af 20.09.2019 Journal nr. 15-0468899. Tobias er født i 1980, og er dermed 40 år. Senest vedtagne lov om folkepensionsalder viser, at Tobias kan gå på folkepension som 68-årig. Et estimat fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering viser, at personer født efter 1. januar 1979 forventes at gå på folkepension som 72-årig⁷⁴. Dermed ligger ejertiden i et spænd på 28-31 år. Vi tager udgangspunkt i en ejertid på 28 år, da det er folkepensionsalderen på overdragelsestidspunktet og retspraksis ikke har taget stilling til estimeret pensionsalder i de nævnte afgørelser i afsnit 6.3.2.

⁷⁴ <https://star.dk/ydelser/pension-og-efterloen/folkepension-og-foertidspension/folkepension/folkepensionsalderen-nu-og-fremover/>

Larsens Erhvervsservice ApS har ingen rentebærende gæld i 2019, hvorfor vi ikke kan tillægge dette vægt i vurderingen af før-skat renten, som der er gjort i retspraksissen. I retspraksissen kan vi udlede, at der tages udgangspunkt i finansieringsrenter på finansieringstidspunktet, hvilket vi antager er den finansiering Tobias kan opnå på det frie marked. Idet Tobias kan stille sikkerhed med anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS, vurderes det at Tobias kan opnå et lån hertil. Det vurderes at Tobias kan opnå et lån på 1,5% på finansieringstidspunktet. Efter-skat renten beregnes med 42 % skat ifølge gældende retspraksis, hvilket giver en efter-skat rente på 0,87 %. I SKM2018.552.LSR, SKM2014.751.SR og LSR af 20.06.2019 Journal nr. 15-2067862 blev før-skat renten i alle tilfælde fastsat til 1 %. En efter-skat rente på 0,87 % vurderer vi er retvisende sammenholdt med disse afgørelser og den nuværende situation på rentemarkedet taget i betragtning. Ved at indsætte en ejertid på 28 år og en efter-skat rente på 0,87 % i nutidsværdiformlen, har vi beregnet kurs 78 (afrundet), hvorefter vi kan beregne en nutidsværdi af den latente skat på DKK 3.022.190 for den latente skatteforpligtelse. Kursværdien fratrækkes i overdragelsessummen på DKK 9.344.744, hvorefter værdien af gaven udgør DKK 6.322.554. Af denne saldo kan DKK 67.100 gives i gave uden beskatning som følge af grundbeløb efter BAL § 22. Der beregnes derfor 15 % gaveafgift af gaveafgiftsgrundlaget på DKK 6.255.454, hvilket resulterer i en gaveafgift på DKK 938.318.

Under ovenstående forudsætninger, kan det konstateres, at Tobias opnår det største nedslag i gaveafgiften ved anvendelse af KSL § 33C, hvor overdragelsessummen bliver nedsat med den latente skatteforpligtelse, idet der svares DKK 147.592 mindre i gaveafgift. Det vil ikke altid være anvendelse af KSL § 33C, som giver det største nedslag, hvorfor beregning skal foretages igen, såfremt forudsætningerne ændrer sig. Hvis passivposten skal give det største nedslag i gaveafgiften i dette tilfælde, skal kursen være mindre end eller lig med 52. I beregningen vil kursen blive 52 eller mindre, hvis enten efter-skat renten sættes til 2,35 % eller ejertiden sættes til 76 år eller mere. En ejertid over 30 år vurderes ikke at være sandsynlig som følge af nuværende retspraksis, men en efter-skat rente kan meget vel komme over 2,35 %, såfremt det nuværende rentemarked ændrer sig.

Kursfastsættelsen af nutidsværdien på den latente skatteforpligtelse kan illustreres således:

Kursfastsættelse ved nutidsværdiformlen	
Ejertid	28
Før-skat rente	1,5%
Skattesats rente	42%
Efter-skat rente	0,87%
Ydelse	-
Latent skatteforpligtelse	3.874.602
Type	1
Kurs	78%
Nutidsværdi	3.022.190

Kilde: Egen tilvirkning

Beregning af gaveafgift efter KSL § 33C og 33D kan illustreres således:

Beregning af gaveafgift efter KSL § 33C og 33D		
	Gaveafgift med nedslag af latent skat i overdragelsessum efter KSL § 33C	Gaveafgift med fradrag af 22% passivpost efter KSL § 33D
Handelsværdi af anparterne	9.344.744	9.344.744
Anskaffelsessum	80.000	80.000
Avance	9.264.744	9.264.744
27 % skat af af DKK 110.600 (2020-niveau for ægtepar)	29.862	
42 % skat af overskydende del	3.844.740	
Opgjort latent skatteforpligtelse	3.874.602	
Kurs på latent skat	78%	
Nutidsværdi af latent skatteforpligtelse	3.022.190	
Passivpost beregnet		2.038.244
Gavebeløb efter fradrag af latent skat eller passivpost	6.322.554	7.306.500
Grundbeløb for gaveafgift (2020-niveau)	67.100	67.100
Gaveafgiftsgrundlag	6.255.454	7.239.400
Gaveafgift (15%)	938.318	1.085.910

Kilde: Egen tilvirkning

Fordele og ulemper

Fordelen ved anvendelse af overdragelse ved gave er for Tobias, at der ikke skal trækkes væsentligt på likviditeten, såfremt der ydes en hel gave. Jf. ovenstående beregning skal Tobias højst betale DKK 938.318 i gaveafgift for at betale handelsværdien på DKK 9.344.744. Sammenholdt med udskudt skat på DKK 1.233.786 beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-09, opnås der ved anvendelse af KSL § 33 C et fradrag på latent skatteforpligtelse på DKK 3.022.190. Dette er en skattebesparelse på DKK 1.788.404 og efter gaveafgift på DKK 938.318 er betalt, er det en samlet besparelse på DKK 850.086.

Det er muligt for Tobias at betale en mindre gaveafgift for overdragelsen eller ingenting, såfremt Jørgen vælger at betale hele eller dele af gaveafgiften, uden dette medfører yderligere gaveafgiftsbeskatning, hvilket ligeledes er en fordel for Tobias.

For selskabet der overdrages, har finansiering via gaveoverdragelse ingen effekt på selskabets værdi eller likviditet. Eneste ændring for selskabet er, at anparterne vil blive ejet af Tobias fremfor Jørgen, hvorved Tobias succederer i den skattemæssige stilling for selskabet.

En ulempe ved gaveoverdragelsen er, at Jørgen ved en hel gaveoverdragelse på intet tidspunkt modtager nogen form for likviditet, ligesom hans likviditet forværres, såfremt han betaler en del eller hele gaveafgiftsbeløbet for Tobias. Vælges gaveoverdragelse, kan dette have betydning for Jørgens fremtidige økonomiske situation, idet hans formue til pensionstilværelsen formindskes.

Fordelen er derimod, at der kan anvendes en delvis gave, hvorved finansieringen sker i kombination med en af de andre finansieringsmodeller. Hertil skal bemærkes, at nedslag i gaveafgiften med anvendelse af KSL § 33C beregnes af den samlede skattepligtige avance på anparterne fremfor gavebeløbet. Det er derfor muligt, at give en gave svarende til nutidsværdien af den latente skatteforpligtelse på DKK 3.022.190 tillagt grundbeløb for gaveafgift på DKK 67.100 uden dette vil udløse gaveafgift.

En administrativ fordel ved hel gaveoverdragelse er, at der kun skal foretages anmeldelse af gaven og betaling af gaveafgiftsbeløbet en gang, hvilket skal foretages senest den 1. maj i det efterfølgende indkomstår, hvor gaven gives, samt registrering af Tobias som ny ejer af anparterne. Herefter skal der ikke foretages yderligere administrativt, og parterne slipper dermed for at holde styr på forrentning, afdrag mv.

8.6.4 Selvfinansiering

Finansieringen af overdragelsen kan ske via finansiering fra den overdragne virksomhed ved anvendelse af lovlig selvfinansiering efter SL §§ 206-209, hvor virksomheden yder et lån eller sikkerhedsstillelse til Tobias. Sikkerhedsstillelsen kan gives til Tobias bankforbindelse i forbindelse med, at han optager bankfinansiering privat. I denne situation behandles lån ydet direkte af virksomheden.

Størrelsen på lånet, som kan ydes til Tobias, må ikke overstige Larsens Erhvervsservice ApS frie reserver for seneste regnskabsår, ligesom det skal være forsvarligt. Ifølge årsregnskabet for 2019 udgør overført resultat DKK 3.656.628. I den efterfølgende periode har selskabet en positiv udvikling af de frie reserver, ved at resultatet op til tidspunktet for finansieringen er positivt. Der skal således ikke ske en reduktion af de frie reserver, og det maksimale lån som kan opnås ved selvfinansiering, er DKK 3.656.628, såfremt generalforsamlingen finder dette forsvarligt.

Lånet skal fastsættes på markedsmæssige vilkår, som var det til en uafhængig tredjemand. Det foreslås at lånet skal tilbagebetales over de næste 10 år. Renten skal afspejle den rente som erhverver kan opnå på det frie marked. Vi har lagt os op af afgørelsen i SKM2018.191.SR og anvender en rente på 3 % som markedsrente. Gennemsnitsrenten for lån til husholdninger til andet formål end egentlige forbrugerkreditter udgør i 1. kvartal 2020 3,06 % jf. bilag 6. Ligeledes har Nationalbankens diskontorente siden 2012 været 0 %⁷⁵, hvorfor diskontorente med tillæg af 3 % giver 3 % i markedsrente. Vi vurderer, at dette afspejler den rente, der kan opnås i markedet og anvender denne til forrentning af lånet.

Ved anvendelse af et annuitetslån med rente på 3 % og en løbetid på 10 år med årlige afdrag, udgør ydelsen DKK 428.668 årligt. Den samlede rentetilskrivning over de 10 år udgør DKK 630.056, hvorfor den samlede ydelse udgør DKK 4.286.684 for afdrag på lån af DKK 3.656.628. Herefter har vi beregnet de skattemæssige konsekvenser for henholdsvis selskabet og Tobias privat. Selskabet opnår over perioden på 10 år en renteindtægt på DKK 630.056, hvoraf der skal svares 22 % i selskabsskat, hvilket svarer til DKK 138.612. Efter skat bliver der overført samlet DKK 491.443 til de frie reserver under egenkapitalen. Herefter er der ingen yderligere skattemæssige konsekvenser for selskabet.

De positive resultater fra renteindtægten kan Tobias enten udbetale som løn til sig selv, eller udlodde som udbytte. I denne beregning tager vi udgangspunkt i udlodning af udbytte hele vejen til Tobias privat. Ved en udbytteudlodning på samlet DKK 491.443 til 27 % udbytteskat, skal der svares DKK 132.690 i skat.

⁷⁵ <https://www.nationalbanken.dk/da/markedsinfo/officialerentesatser/Sider/default.aspx>

At der anvendes 27 % skyldes at der forventes årlig udlodning af udbytte, og de positive renter efter skat, der overføres til frie reserver individuelt hvert enkelt år, er under progressionsgrænsen på DKK 110.600 (2020-niveau for ægtepar). Tobias opnår til gengæld fradrag for renteudgiften på DKK 630.056, som han betaler til selskabet. Renter medregnes som kapitalindkomst på hans selvangivelse. Her spares der kommuneskat på 25,7 % og kirkeskat på 0,72 % (2020-niveau)⁷⁶, hvilket svarer til et fradrag på DKK 166.460 i den skattepligtige indkomst. Hertil opnår Tobias yderligere 8 % nedslag i negativ kapitalindkomst af renteudgiften, der ikke overstiger DKK 100.000 i de enkelte år (2020 niveau ved ægtepar). Tobias og Ida udnytter allerede nedslag for negativ kapitalindkomst på deres lån i den private bolig. Overskydende beløb som kan anvendes til nedslag, er beregnet efter renten på selvfinansiering i bilag 11 og udgør samlet DKK 406.702 over de 10 år. Nedslaget på 8 % for negativ kapitalindkomst udgør herefter DKK 32.536. Samlet set et fradrag på DKK 190.996 Konsekvensen for Tobias er således, at han opnår et skattefradrag på DKK 66.306 privat.

Den samlede skatteeffekt for selskabet og Tobias viser, at der samlet set skal svares skat på DKK 72.306 ved den skattemæssige behandling af renteindtægterne. Såfremt Tobias allerede havde anvendt hele progressionsgrænsen for aktieindkomst, vil den samlede skat være højere, i og med der skal betales 42 % skat af udloddet udbytte vedrørende renterne. Beregningen er under forudsætning af, at Tobias ikke har anden aktieindkomst, som medvirker til, at udbytteskattesatsen ændres til 42 %, samt at Tobias og Ida ikke har nogen anden kapitalindkomst til modregning i negativ kapitalindkomst. Samlet skatteeffekt ved beregningen er DKK 72.306, som er en skattemæssig udgift for erhververen og selskabet set som helhed ved den valgte transaktion.

Beregninger af annuitetslån og beskatning ved selvfinansiering kan illustreres således:

Annuitetslån ved selvfinansiering beregning					
Lån	3.656.628		Ydelse i alt	4.286.684	
Ydelse	428.668		Afdrag i alt	3.656.628	
Rente	3%		Renter i alt	630.056	
Løbetid i år	10				
Terminer	Restgæld primo	Rente	Ydelse	Afdrag	Restgæld ultimo
1	3.656.628	109.699	428.668	318.970	3.337.658
2	3.337.658	100.130	428.668	328.539	3.009.120
3	3.009.120	90.274	428.668	338.395	2.670.725
4	2.670.725	80.122	428.668	348.547	2.322.179
5	2.322.179	69.665	428.668	359.003	1.963.176
6	1.963.176	58.895	428.668	369.773	1.593.402
7	1.593.402	47.802	428.668	380.866	1.212.536
8	1.212.536	36.376	428.668	392.292	820.244
9	820.244	24.607	428.668	404.061	416.183
10	416.183	12.485	428.668	416.183	0

Kilde: Egen tilvirkning

⁷⁶ <https://www.skm.dk/skattetel/satser/danmarkskort-over-kommuneskatter/#/kommune/roedovre>

Beskatning ved selvfinansiering		
	beløb	sats
Positive renteindtægter	630.056	
Betalbar selskabsskat af renteindtægter	138.612	22%
Overført til frie reserver	491.443	
Betalbar Udbytteskat af aktieindkomst	132.690	27%
Samlet betalbar skat	271.302	
Renteudgifter til modregning i skattepligtig indkomst	630.056	
Besparet kommuneskat	161.924	25,70%
Besparet kirkeskat	4.536	0,72%
Samlet besparing	166.460	
Beregnet nedslag i negativ kapitalindkomst	32.536	8%
Samlet fradrag i skat	198.996	
Samlet skatteeffekt (positiv er lig med skattegevinst)	-	72.306

Kilde: Egen tilvirkning

Fordelen ved at anvende lovlige selvfinansiering er, at Tobias har mulighed for at afvikle på lånet fra selskabet med fremtidige udbyttebetalinger fra den forventede positive drift.

Fordelen for Jørgen er, at han ikke bærer nogen risiko for ikke at modtage sine likvide midler, idet selskabet udbetaler summen til Jørgen. Dermed bærer selskabet risikoen vedrørende lånet, som skal inddrives fra Tobias. Dette kan vise sig vanskeligt, såfremt selskabet mod forventning kommer i økonomiske problemer, og Tobias ikke kan få udbetalt udbytte til betaling af lånet, og hans normale løn heller ikke rækker hertil.

En ulempe er, at der er strenge selskabsretlige krav til den lovlige selvfinansiering. Overholdes disse krav ikke, er der en risiko for at selvfinansieringen bliver kategoriseret som et ulovligt aktionærlån, der anses som maskeret løn eller udbytte, og dermed skal beskattes.

En ulempe i forhold til vores case er, at finansiering af overdragessummen ikke alene kan ske med selvfinansiering, hvorfor valg heraf kræver kombination med en af de øvrige finansieringsmetoder som fx gave eller anfordringsgældsbrief.

8.6.5 Anfordringsgældsbrief

Overdragelsen af 100 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS med handelsværdi på DKK 8.110.958 efter TSS-Cirkulære 2000-09 kan ske ved udstedelse af et anfordringsgældsbrief mellem Tobias og Jørgen. Det kan både aftales, at anfordringsgældsbriefet skal være med eller uden afdrag, hvilket afhænger af Jørgen og Tobias' økonomiske situation i forhold til, hvor meget likviditet Tobias har til betaling af afdrag og Jørgens likviditetsbehov til sin pensionstilværelse. Tobias har mulighed for at afdrage på anfordringsgældsbriefet ved udlodning af udbytte fra de forventede positive resultater i Larsens Erhvervsservice ApS i de efterfølgende år. Udbyttet vil blive beskattet med 27 % af udbytte op til DKK 110.600 (2020 niveau for ægtepar) og herefter 42 %.

Fordele og ulemper

Fordelen ved anfordringsgældsbriefet er, at det kan udstedes til kurs 100, samt det er rentefrit i modsætning til A/B modellen, hvor forlods udbyttet forrentes, eller et lån som optages i banken. Ligeledes udløser anfordringsgældsbriefet ikke nogen beskatning for Tobias, Jørgen eller selskabet.

Fordelen for Tobias er, at overdragelsen ikke kræver likviditet fra Tobias på overdragelsestidspunktet, ligesom den samlede pris for overdragelsen ikke påvirkes i fremtiden, da gældsbriefet ikke forrentes. En anden fordel er, at Jørgen kan vælge at nedskrive gælden på gældsbriefet årligt ved at give en gave op til grundbeløbet for gaveafgift, uden dette udløser gaveafgift. Jørgen kan også nedskrive gælden med en gave større end gaveafgiftsbeløbet, men dette vil udløse gaveafgiftsbetaling af beløb, der overstiger gaveafgiftsbeløbet. Det er vigtigt, at det ikke aftales, at gældsbriefet skal nedskrives ved gave, da SKAT derfor vil anse overdragelsen som en gave på overdragelsestidspunktet.

Ulempen for Tobias hvis der aftales løbende afdrag på gældsbriefet er, at hans økonomiske situation vil stille krav til, at han udbetaler udbytte til betaling af løbende afdrag til en høj beskatning. Ligeledes er det en ulempe at gældsbriefet kan kræves betalt på anfordring, hvilket er en risiko fx ved at Tobias og Jørgens familieforhold eskaleres i en dårlig retning, eller Jørgen kommer i økonomiske vanskeligheder i fremtiden, og ikke har andet valg end at indløse gældsbriefet.

Fordelen for Jørgen er, at gældsbriefet kan kræves indløst på anfordring, men ulempen ved dette er, at Tobias ikke skal stille nogen garanti for at kunne betale gældsbriefet ved anfordring. Fordelen er, at Jørgen og Tobias enten kan vælge en afdragsordning, der passer deres behov eller lade gældsbriefet være afdragsfrit og løbende aftale størrelse af afdrag. Jørgen får derved mulighed for at få betaling til hans pensionstilværelse og samtidig mulighed for at give løbende gave til Tobias i form af nedskrivning af gælden.

Det skal bemærkes, at hvis Jørgen vælger at eftergive gældsbriefet, hvilket fx sker naturligt når Jørgen engang afgår ved døden, vil værdien af gældsbriefet indgå i dødsboet, hvor Tobias skal indbetale gælden til dødsboet, hvorefter Tobias, under forudsætning af at han arver Jørgen 100 %, vil få udbetalt værdien af gældsbriefet igen, men skal betale gaveafgift af beløbet, der overstiger grundbeløbet.

8.7 Løsningsforslag

Vi har ovenfor illustreret, hvorledes en overdragelse ved skattemæssig succession kan finansieres ved at anvende de forskellige finansieringsmodeller, herunder hvilke skattemæssige og- likviditetsmæssige konsekvenser det vil få for Jørgen, Tobias og Larsens Erhvervsservice ApS. Disse er blevet fremlagt for Jørgen og Tobias, således de kan tage stilling til, hvilken model eller kombination heraf de vil anvende. Vi holder et møde med Jørgen og Tobias for at forstå deres forventninger og ønsker til finansieringsmodel, hvorefter vi ud fra disse forventninger og ønsker vil udarbejde løsningsforslag.

Vi har på mødet fremlagt vores beregning af handelsværdien af Larsens Erhvervsservice ApS og finansieringsmetoderne. Vi oplyser, at en finansiering med gave kræver, at selskabet som overdrages, er indenfor personkredsen jf. ABL § 34 og KSL § 33C. I nuværende struktur er Larsens Erhvervsservice ApS ikke indenfor personkredsen med Tobias, og idet Tobias ikke vil overtage Larsens Ejendom ApS og værdien af Erhvervsservice Holding ApS vil være for høj, grundet likvidbeholdning, skal anparterne i Erhvervsservice Holding ApS ikke overdrages til Tobias.

Vælger Jørgen at give en gave, er der behov for at foretage en skattefri ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS til 2 nye holdingselskaber, hvor hele eller dele af ejerandelen i Larsens Erhvervsservice ApS vil blive overdraget til det ene selskab, mens Larsens Ejendom overdrages til det andet holdingselskab samt eventuel restejerandel af Larsens Erhvervsservice ApS.

Ved denne omstrukturering vil det nye holdingselskab med ejerskab i Larsens Erhvervsservice ApS ikke have frie reserver til at anvende selvfinansiering som finansieringsmodel, ligesom det af ovenstående også fremgår, at selvfinansiering skal kombineres med en anden finansieringsmetode, for at kunne anvendes.

Gives der en delvis gave, skal dette derfor kombineres med enten A/B modellen eller anfordringsgældsbrev, vedmindre det kan finansieres af Tobias privat.

Erhverver

Tobias har ikke ved erhvervelse af Larsens Erhvervsservice ApS likviditet til at betale handelsværdien på DKK 8.110.958 til Jørgen. Tobias har som omtalt i afsnit 8.1.2 en opsparing på DKK 400.000. Tobias har mulighed for at låne op i boligens friværdi for DKK 1,5 mio., men Tobias og Ida er ikke interesseret i denne mulighed, da det vil øge den månedlige ydelse på lånet med omkring DKK 5.000. Idet familien i dag kan spare DKK 5.000 op om måneden, vil det ekstra lån betyde, at familien ikke har mulighed for at spare op til uforudsete udgifter. Herudover vil de undgå at sidde i en situation, hvor boligmarkedet vender, og de ikke kan komme af med deres bolig til en pris, som kan indfri lånet. Hertil bemærkes at lånoptagelsen medfører diverse engangsomkostninger, samt at det stadig ikke rækker til at betale overdragelsessummen. Ifølge budgettet for Larsens Erhvervsservice ApS vedlagt i bilag 7 og 8, vil selskabet generere overskud, som efterfølgende kan udloddes som udbytte til Tobias, men Tobias har planer om at anvende størstedelen af overskuddet i Larsens Erhvervsservice ApS til vækstinitiativer og investering fra det nyoprettede holdingselskab, ligesom det skal fungere som Tobias pensionsopsparing. Tobias og Ida ønsker, at deres privatliv kun finansieres ved deres løbende lønudbetalinger.

Tobias mener vores forslag om et anfordringsgældsbevis, som kan udstedes rentefrit til kurs 100, og en gaveanmeldelse er en god løsning, da han får mulighed for at betale Jørgen løbende uden den væsentlige likviditetspåvirkning ved erhvervelsen. Tobias mener derudover, at hvis hele erhvervelsen skal finansieres ved et anfordringsgældsbevis, vil han blive nødt til at udvande selskabet ved for væsentlige udbytteudlodninger, som beskattes med op til 42 %. Dette vil ikke være fordelagtigt for selskabet, da Tobias planlægger, at videreføre hans og Jørgens igangsatte planer for selskabet, samt vil have mulighed for at investere i selskabets yderligere vækst og andre investeringer. Tobias mener han er klar til at overtage familieforetagendet fra sin far Jørgen, og er derfor ikke tilhænger af A/B modellen, idet Jørgen vil beholde stemmemajoriteten i Larsens Erhvervsservice ApS.

Overdrager

Jørgen vil gerne give Tobias den mest optimale mulighed for at videreføre hans livsværk og samtidig have råd til pensionisttilværelsen. Jørgen er tilhænger af, at intet skal komme for let, og der skal arbejdes for at kunne nyde livets goder, hvilket Jørgen selv har gjort i hans liv. Jørgen synes nu alligevel at handelsværdien er høj, hvorfor han er villig til at give Tobias en delvis gave i forbindelse med overdragelsen. Jørgen er 60 år og er ikke parat til at overdrage hele virksomheden til Tobias endnu. Jørgen vil derfor gerne beholde 20 % af Larsens Erhvervsservice ApS til han endelig går på pension som 65-70 årig, således han stadig kan sikre at Larsens Erhvervsservice fortsætter ad samme vej og de planer Jørgen og Tobias har aftalt.

Idet Jørgens pensionsopsparing ligger i hans selskaber, har vi givet et anslag på, hvor meget indkomst Jørgen kan opnå over de næste 5-10 år. Der forventes på baggrund af årets resultat for 2017, 2018 og 2019, at Jørgen opnår en passiv indkomst fra Larsens Ejendom ApS på DKK 150.000 årligt jf. bilag 2. Værdien af Larsens Ejendom ApS er en anslået værdi på DKK 4.000.000, hvor gevinsten vil blive beregnet efter EBL og vi estimerer en gevinst på DKK 3.000.000 før udbytteskat. Jørgen beholder de likvide midler i Erhvervsservice Holding ApS ved ophørsspaltningen, hvilket kan udloddes til pensionisttilværelsen. Ud fra det positive budget for Larsens Erhvervsservice ApS i bilag 7, vil Jørgen opnå 20 % af DKK 1.500.000 i årligt udbytte over den resterende ejerperiode. Samlet set jf. nedenfor har Jørgen efter en udbytteskat sat til 42 % rent, en forventet opsparing i hans koncern på DKK 6.512.246 – 7.817.246.

Oversigt over forventet indkomst til Jørgen over 5-10 år				
	5 år før skat	5 år efter skat (42%)	10 år før skat	10 år efter skat (42%)
Forventet indkomst fra Larsens Ejendom ApS	750.000	435.000	1.500.000	870.000
Anslået gevinst på salg af Larsens Ejendom ApS	3.000.000	1.740.000	3.000.000	1.740.000
Likvide midler pr. 1.1.2020 Erhvervs-service Holding	5.978.010	3.467.246	5.978.010	3.467.246
Anslået andel af 20% fremtidigt udbytte i Larsens Erhvervs-service ApS (budget positivt)	1.500.000	870.000	3.000.000	1.740.000
Total	11.228.010	6.512.246	13.478.010	7.817.246

Kilde: Egen tilvirkning

Jørgen har dermed tilstrækkeligt med frie midler over de næste år til hans og Jettes pensionstilværelse. Ved møde med pensionsrådgiveren blev Jørgen og Jette oplyst, at de har behov for DKK 5.000.000, hvorfor den forventede opsparing er tilstrækkelig. Jørgen synes stadig det vil være passende at Tobias skal betale netto DKK 2.000.000 i forbindelse med overdragelsen, mens restværdien overdrages ved gave.

Jørgen er velvidende om, at Tobias og Ida muligvis ikke har likviditeten til at betale gaveafgiften, hvorfor han gerne vil lægge ud herfor, hvis gaveafgiften kan betales af deres opsparing på DKK 750.000, mod at få gaveafgiften tillagt finansieringsbeløbet for overdragelsen.

Jørgen hælder mest til at anvende A/B modellen med forlods udbytte, således Jørgen fortsat har stemmemajoriteten i selskabet, indtil han endeligt skal på pension. Når Jørgen går på pension og de resterende 20 % anparter skal overdrages til Tobias, vil Jørgen igen tage stilling til om dette skal ske ved hel gave eller Tobias skal betale for denne andel. Larsens Ejendom ApS vil være omfattet af pengetanksreglen og kan til den tid ikke overdrages til Tobias med skattemæssig succession. Idet fremtiden ikke kan spås, er det usikkert, om aktiviteten i Larsens Erhvervs-service ApS kræver flytning til større lokaler, hvorfor Jørgen på et senere tidspunkt vil tage stilling til, om ejendommen skal sælges skattepligtigt til Tobias' koncern eller til en uafhængig tredjemand.

På baggrund af ovenstående ønsker fra Tobias og Jørgen vil vi komme med 2 løsningsforslag, som præsenteres for Tobias og Jørgen:

1. A/B model med forlods udbytteret og gave
2. Anfordringsgælds-brev og gave

8.7.1 A/B modellen, forlods udbytteret og gave

Som omtalt i afsnit 7.2 er A/B modellen meget anvendt i forbindelse med generationsskifte. Foretages et generationsskifte ved A/B modellen, kan generationsskiftet foretages skattefrit, såfremt selskabet og forlods udbytteret til A-anparterne er værdiansat korrekt.

Det er mellem Jørgen og Tobias aftalt, at Tobias skal erhverve 80 % af kapitalen i Larsens Erhvervsservice ApS. Jørgen kræver likvide midler på netto DKK 2.000.000 fra overdragelsen af Larsens Erhvervsservice ApS, hvorfor Jørgen vil give resterende værdi af selskabet som gave til Tobias. Overdragelsessummen ved A/B modellen sker ved at Erhvervsservice 2020 Holding ApS modtager udbytte skattefrit, hvorefter udbytte fra Erhvervsservice 2020 Holding ApS til Jørgen privat beskattes med 27 % af DKK 110.600 (2020 niveau som ægtepar) og 42 % af udbytte derover. Vi har omregnet nettobeløb på DKK 2.000.000 om til værdi før udbytteskat, som beregnes med 42 % af hele beløbet for simplificering. Dermed skal forlods udbytteret udgøre $\text{DKK } 2.000.000 / 0,58 = 3.448.276$. Vi afrunder op til DKK 3.500.000, som Jørgen og Tobias herefter er enige om. Hertil bemærkes at forrentning på forlods udbytte vil give Jørgen mere end DKK 2.000.000 netto over finansieringsperioden, men dette beløb anvendes til, at Jørgen kan betale den forventede gaveafgift på vegne af Tobias.

For at anvende A/B modellen skal Larsens Erhvervsservice ApS have foretaget en vedtægtsændring, således at A-anparterne er berettiget til udbytte fastsat til forlods udbyttestørrelsen. Jørgen vil i samme forbindelse ændre stemmeandelen på anparterne, så A-anparterne opnår 100 % stemmeandele, således han fortsat har stemmemajoriteten til at udlodde udbytte, indtil forlods udbytte er betalt. Der skal herefter foretages en vedtægtsændring, således stemmeandele ligestilles, og Tobias opnår stemmemajoriteten.

Tobias vil ved denne model have mulighed for at erhverve B-anparterne til en fordelagtig værdiansættelse. Idet forlods udbytteret skal kombineres med en gave, skal det sikres, at Larsens Erhvervsservice ApS er indenfor gavekredsen. Dette er ikke tilfældet, såfremt Erhvervsservice Holding ApS overdrager B-anparterne til Tobias. Vi foreslår at foretage en skattefri ophørsspaltning med tilladelse fra SKAT, for ikke at skulle opfylde balancetilpasningskravet. I ophørsspaltningen stiftes 2 nye holdingselskaber.

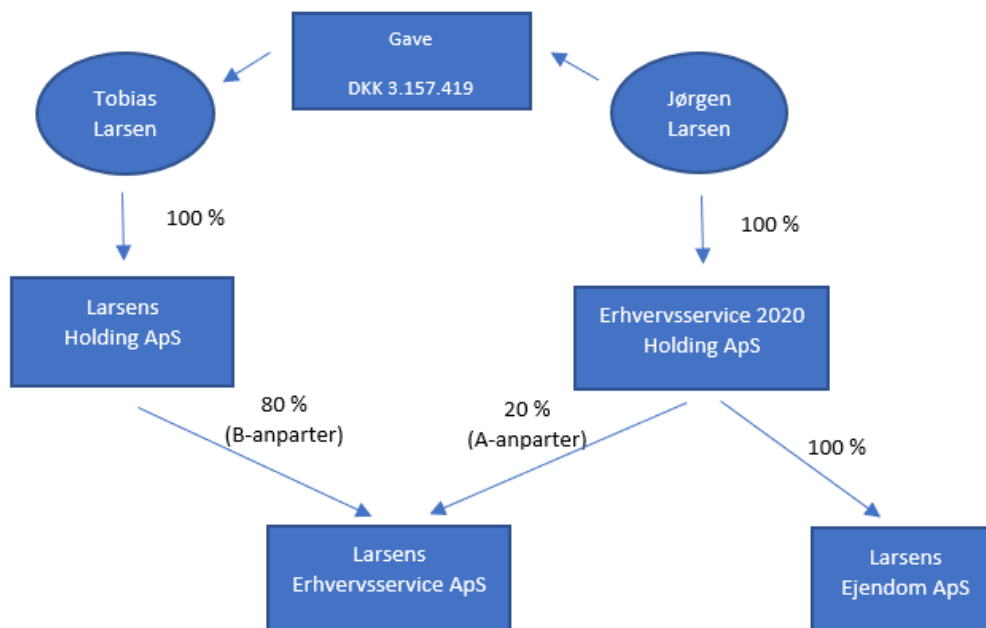
Det ene selskab bliver navngives Erhvervsservice 2020 Holding ApS, og ejer alle A-anparterne med stemme- og forlods udbytteret, som udgør 20 % af kapitalen i Larsens Erhvervsservice ApS og 100 % af kapitalen i Larsens Ejendom ApS, som Jørgen skal beholde til sin pensionstilværelse.

Det andet holdingselskab navngives Larsens Holding ApS og ejer alle B-anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS.

Begge holdingselskaber ejes direkte af Jørgen Larsen, og det vil herefter være muligt at overdrage Larsens Holding ApS til Tobias ved anvendelse af skattemæssig succession og gaveanmeldelse, da det er indenfor personkredsen jf. afsnit 6.1 og gaveafgiftskredsen jf. afsnit 7.3. Der foretages herefter en værdiansættelse af Larsens Holding ApS, samt gaveafgiftsberegning ved overdragelsen til Tobias. Vi har nedenfor illustreret et resume af køreplanen i dens naturlige steps og koncernoversigten, når dispositionerne er foretaget:

Resume af køreplan:

1. Anpartskapitalen i Larsens Erhvervsservice ApS opdeles i vedtægtsmæssige A og B anparter
 - a. 20 % A-anparter tillægges vedtægtsmæssigt stemme- og forlods udbytteret
 - b. 80 % B-anparter uden stemme- og forlods udbytteret
2. Ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS
 - a. Erhvervsservice 2020 Holding ApS med 20 % ejerandel af Larsens Erhvervsservice ApS og 100 % ejerandel af Larsens Ejendom ApS
 - b. Larsens Holding ApS med 80 % ejerandel af Larsens Erhvervsservice ApS
3. Værdiansættelse af Larsens Holding ApS
4. Beregning af gaveafgift på baggrund af handelsværdi og forlods udbytteret
5. Overdragelse af Larsens Holding ApS til Tobias Larsen med skattemæssig succession
6. Betaling af gaveafgift og forlods udbytteret

Koncernoversigt efter punkt 1-6

Kilde: Egen tilvirkning

8.7.1.1 Vedtægtsændring og værdiansættelse af forlods udbytteret

Vedtægtsændring

En vedtægtsændring, der medfører en ændring i udbytteudlodning til kapitalklasser vil som udgangspunkt være en så væsentlig ændring, at det skattemæssigt vil sidestilles med en afståelse⁷⁷. Efter praksis og gennemgang af skattesager i teori afsnit 7.2.1, vil dette dog ikke være tilfældet, da Jørgen ultimativt er eneanpartshaver af Larsens Erhvervsservice ApS ved tidspunktet for vedtægtsændringen, og dette ikke vil resultere i en formueforskydning hos den eksisterende ejer, at ændre hverken stemme- eller udbytterettighederne på A- og B-anparterne.

A/B modellen kan anvendes i generationsskifter, når selskabet og forlods udbytteret er værdiansat korrekt. Idet vi kun fastsætter forlods udbytte til DKK 3.500.000 på A-anparterne, svarer forlods udbytteret ikke til handelsværdien, men vi lægger vægt på, at det er selskabet som helhed, der værdiansættes korrekt. Vi vurderer det selskabsretligt er valgfrit, hvilken størrelse der tillægges forlods udbyttet, så længe det ikke rykker på formueforholdet for eksisterende aktionærer. Skatteretligt er resultatet af, at A-anparternes forlods udbytteret ikke svarer til handelsværdien, at B-anparternes handelsværdi bliver tilsvarende højere.

Hertil bemærkes fra teorien, at konsekvensen ved en for lav værdiansættelse af B-anparterne vil udløse gavebeskatning, hvilket er den model, vi allerede søger at foretage. Der vil jf. praksis og vores vurdering ikke være tale om en afståelse af anparter, der skal afståelsesbeskattes. Såfremt SKAT mod forventning anser vedtægtsændringen for en afståelse, vil beskatning udgøre DKK 0, idet anparterne ejes af Erhvervsservice Holding ApS, og en gevinst dermed er skattefri som følge af klassificering som koncernselskabsaktier jf. ABL § 8 og § 4B.

Vedtægtsændringerne skal besluttes på en ekstraordinær generalforsamling i Larsens Erhvervsservice ApS. Tobias og Jørgen, kan som det centrale ledelsesorgan indkalde til ekstraordinær generalforsamling, men Jørgen kan også som anpartshaver ved indirekte ejerskab gennem Erhvervsservice Holding ApS forlange afholdelse af ekstraordinær generalforsamling jf. SL § 89, hvor forslag til vedtægtsændring kan stemmes igennem af Jørgen. Efter den ekstraordinære generalforsamling har Jørgen og Tobias to uger til at indberette ændringerne på virk.dk og vedhæfte ajourførte vedtægter, referat på ekstraordinær generalforsamling med vedtagelse af vedtægtsændringerne samt opdatere ejerfortegnelsen med opdeling af A- og B-anparter.

⁷⁷ Den juridiske vejledning afsnit C.B.2.1.4.8

Værdiansættelse af forlods udbyttet

Forlods udbyttet, som tilskrives A-anparterne, skal værdiansættes til handelsværdien på den overdragne andel af selskabskapitalen. Egenkapitalen udgør pr. 31.12.2019 DKK 3.736.628, og goodwill er jf. bilag 4 beregnet til DKK 5.608.116, som tillægges i beregningen for anparternes handelsværdi.

Eftersom Tobias udelukkende skal erhverve 80 % af selskabet, bliver handelsværdien tilrettet hertil. Handelsværdien af 80 % af anparterne opgjort efter TSS-Cirkulære 2000-09 og 2000-10 udgør DKK 7.475.796 og udgør overdragelsessummen, som skal finansieres af Tobias.

Handelsværdien kan illustreres således:

Værdiansættelse af Larsens Erhvervsservice ApS efter TSS-Cirkulære 2000-09	
Beregning handelsværdi af anparter	
Egenkapital i Larsens Erhvervsservice ApS	3.736.628
Goodwill beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10	5.608.116
Anparternes handelsværdi i Larsens Erhvervsservice ApS	9.344.744
Handelsværdi på 80 % af Larsens Erhvervsservice ApS	7.475.796

Kilde: Egen tilvirkning

Forlods udbyttet udgør DKK 3.500.000. Den del af handelsværdien der ikke bliver tillagt A-anparterne som forlods udbyttet, medgår istedet som en merværdi af B-anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS, og vil dermed forhøje handelsværdien på den efterfølgende overdragelse til Tobias, som bliver gaveanmeldt.

8.7.1.2 Ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS

For at kunne overdrage B-anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS med familiesuccession, skal der gennemføres omstrukturering ved skattefri ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS. Ved en ophørsspaltning ophører Erhvervsservice Holding ApS uden likvidation. Der er ved en ophørsspaltning ikke krav om opdeling af aktiviteten, så Jørgen kan frit opdele aktiver og passiver i de nye selskaber, så længe det er forretningsmæssigt begrundet.

Jørgen har ligesom ved spaltningen i 2010, omtalt i afsnit 8.4.2, mulighed for at foretage den skattefrie ophørsspaltning med og uden tilladelse fra SKAT. Vi anbefaler Jørgen at foretage den skattefrie ophørsspaltning med tilladelse fra SKAT for ikke at skulle opfylde balancetilpasningskravet i FUL § 15a, stk. 2, 3. pkt. Således vil det blive muligt kun at overdrage B-anparterne til Larsens Holding ApS uden at skulle overdrage likvider, som blot vil forhøje handelsværdien på Larsens Holding ApS.

Ved forespørgsel til SKAT har vi indsendt resume af køreplan, samt billeder af koncernstruktur før og efter dispositionerne er foretaget, som fremgår af afsnit 8.7.1, for at illustrere formålet med omstruktureringen, samt hvordan formålet opnås. Hertil lægger vi vægt på, at formålet med ophørsspaltningen ikke er skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Formålet er at lette et generationsskifte, hvor omstrukturering er nødvendig, da Tobias ikke ønsker at erhverve Larsens Ejendom ApS, hvilket ikke kan lade sig gøre i nuværende struktur, lette udbyttepolitikken når forlods udbyttet er betalt, og anparternes ret til udbytte ligestillet, tilpasning af ejerstrukturen og sikring af selskabets fremtidige drift. Specifikt i forhold til LL § 3, vurderes vores resume at afspejle reelle arrangementer, der afspejler den økonomiske virkelighed.

Spaltningsplanen kan fravælges jf. SEL § 255, stk. 2., da selskabet er et anpartsselskab, hvorved der er tale om en straksspaltning. For at kunne udarbejde en straksspaltning er det et krav, at der udarbejdes en kreditorerklæring forud for spaltningen. Kreditorerklæringen skal være positiv, da det ellers ikke er muligt at udføre en straksspaltning.

Ved ophørsspaltningen vil Erhvervsservice Holding ApS som indskydende selskab ophøre ved en fuldstændig spaltning. Erhvervsservice Holding ApS overdrager aktiver og forpligtelser som helhed til to nystiftede anpartsselskaber.

Til brug for spaltning og stiftelse af nye selskaber (de selskabsretlige krav) vil der blive udarbejdet generalforsamlingsbeslutning om spaltning med:

- Valg af dirigent
- Beslutning om fravalg af spaltningsplan, spaltningsredegørelse, mellembalance og vurderingsmandsudtalelse om spaltningsplan
- Forslag fra det centrale ledelsesorgan om, at Erhvervsservice Holding ApS overfører samtlige aktiver og passiver til de modtagende selskaber, der etableres i forbindelse med spaltningen

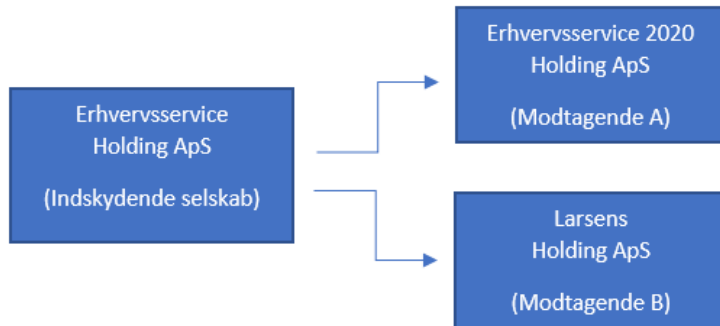
Samt vedhæftet spaltningsregnskab, ejerbøger, vedtægter og uafhængig revisors erklæring om kreditorernes stilling efter spaltning til Erhvervsstyrelsen til godkendelse og udførelse af ophørsspaltning og stiftelse af de nye selskaber.

I forbindelse med ansøgningen for tilladelse til SKAT skal der udover begrundelsen for spaltningen vedlægges:

- Udkast til regnskabsopstilling
- Åbningsbalance pr. spaltningsdato
- Oplysninger om kautioner og sikkerhedsstillelser for det modtagende selskab
- Indskydende selskabs balance før spaltningen
- Overtagne aktiver og passiver
- Eventuelle reguleringer
- Åbningsbalance for de modtagende selskaber og
- Balancen for det indskydende selskab efter spaltningen⁷⁸

⁷⁸ Juridisk vejledning C.D.6.1.11 Ansøgning og klageadgang

Erhvervsservice Holding ApS vil herefter blive spaltet i to nystiftede selskaber, hvilket illustreres således:

Kilde: Egen tilvirkning

Erhvervsservice 2020 Holding ApS vil efter spaltningen eje 100 % af anparterne i Larsens Ejendom ApS og 20 % af anparterne (100 % af A-anparterne) i Larsens Erhvervsservice ApS.

Larsens Holding ApS vil eje 80 % af anparterne (100 % af B-anparterne) i Larsens Erhvervsservice ApS.

Værdiansættelse af anpartsclasser

Anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS bliver ved vedtægtsændringen ændret med A-anparter og B-anparter. A-anparterne bliver tildelt stemmeret og forlods udbyttet på DKK 3.500.000, mens B-anparterne ikke har stemmeret og får først ret til udbytte, når forlods udbytte på A-anparterne med forrentning er udloddet. Forlods udbytteretten resulterer i en differentieret værdiansættelse af A-anparterne og B-anparterne, hvorfor der i spaltningens værdifordeling skal tilrettes A-anparternes merværdi af forlods udbyttet.

Værdiansættelsen af A-anparterne og B-anparterne kan illustreres således:

Værdiansættelse af anparter med tilretning efter forlods udbyttet

Anpartskapitalen består af	Erhvervsservice Holding 2020 ApS	Larsens Holding ApS	I alt			
A-anparter	16.000	0	16.000	20%		
B-anparter	0	64.000	64.000	80%		
	16.000	64.000	80.000			
Værdiansættelse af A-anparter og B-anparter						
A-anparterne har en forlodsudbyttet på 3.500.000 som forrentes med 5,5 % p.a. regnet fra spaltningen jf. vedtægterne.						
Egenkapital Larsens Erhvervsservice ApS pr. 31.12.2019			3.736.628			
Forlodsudbyttet ved vedtægtsændring			3.500.000			
Forrentning XX.XX.2020 - 31.12.2020			0			
			3.500.000			
Værdifordeling	Nom	Egenkapital	Forlodsudbyttet	Omfordeling	Ny udbyttet	Værdi
A-anparter	16.000	747.326	700.000	2.800.000	3.500.000	3.547.326
B-anparter	64.000	2.989.302	2.800.000	-2.800.000	0	189.302
	80.000	3.736.628	3.500.000	0	3.500.000	3.736.628

Kilde: Egen tilvirkning

Spaltningsåbningsbalancen med tilhørende noter illustreres således:

Ophørsspaltningensbalance for Erhvervsservice Holding ApS ved løsningsforslag 1					
	Åbningsbalance 1/1 2020	Reguleringer	Balance til fordeling efter reguleringer	Erhvervsservice 2020 Holding ApS (Erhvervende A)	Larsens Holding ApS (Erhvervende B)
Aktiver					
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	4.509.237	-189.302	4.319.935	4.319.935	-
Kapitalandele i associerede virksomheder	-	189.302	189.302	-	189.302
Finansielle anlægsaktiver	4.509.237	-	4.509.237	4.319.935	189.302
Anlægsaktiver	4.509.237	-	4.509.237	4.319.935	189.302
Tilgodehavende selskabsskat hos tilknyttede virksomheder	504.664	-	504.664	504.664	-
Tilgodehavender	504.664	-	504.664	504.664	-
Likvide beholdninger	5.978.010	-	5.978.010	5.978.010	-
Omsætningsaktiver	6.482.674	-	6.482.674	6.482.674	-
Aktiver	10.991.911	-	10.991.911	10.802.609	189.302
Passiver					
Virksomhedskapital	80.000	-	80.000	40.000	40.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	2.647.145	-2.647.145	-	-	-
Overkurs	-	10.292.803	10.292.803	10.143.500	149.302
Overført resultat	7.645.658	-7.645.658	-	-	-
Udbytte for regnskabsåret	110.600	-	110.600	110.600	-
Egenkapital	10.483.403	-	10.483.403	10.294.100	189.302
Selskabsskat	503.509	-	503.509	503.509	-
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring	5.000	-	5.000	5.000	-
Kortfristede gældsforpligtigelser	508.509	-	508.509	508.509	-
Gældsforpligtelser	508.509	-	508.509	508.509	-
Passiver	10.991.911	-	10.991.911	10.802.609	189.302

Kilde: Egen tilvirkning

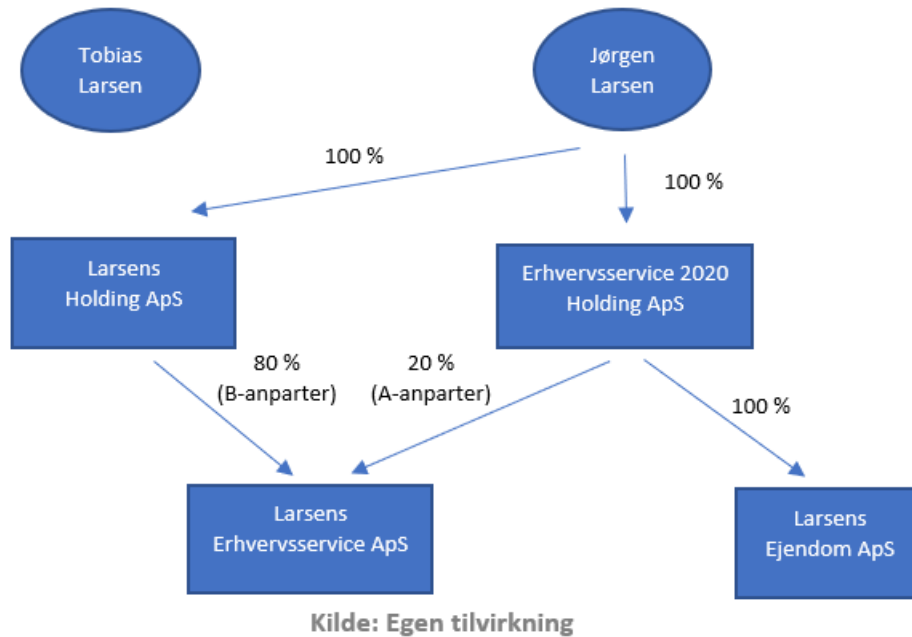
Noteoplysninger om kapitalandele for Erhvervsservice 2020 Holding ApS efter ophørsspaltning						
Noter	2020	2. Oplysninger om kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder				
1. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		<i>Tilknyttede virksomheder</i>				
Kostpris, Larsens Ejendom ApS	772.609	Navn	Hjemsted	Ejerandel i %	Egenkapital	Resultat
Kostpris, Larsens Erhvervsservice ApS	3.547.326	Larsens Ejendom ApS	Rødovre	100	772.609	158.877
Kostpris ultimo	4.319.935	Larsens Erhvervsservice ApS	Rødovre	20	3.736.628	1.647.215
Regnskabsmæssig værdi ultimo	4.319.935				4.509.237	1.806.092

Kilde: Egen tilvirkning

Noteoplysninger om kapitalandele for Larsens Holding ApS efter ophørsspaltning						
Noter	2020	2. Oplysninger om kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder				
1. Kapitalandele i Associerede virksomheder		<i>Associerede virksomheder</i>				
Kostpris, Larsens Erhvervsservice ApS	189.302	Navn	Hjemsted	Ejerandel i %	Egenkapital	Resultat
Kostpris ultimo	189.302	Larsens Erhvervsservice ApS	Rødovre	80	3.736.628	1.647.215
Regnskabsmæssig værdi ultimo	189.302				3.736.628	1.647.215

Kilde: Egen tilvirkning

Ejerstrukturen vil efter ophørsspaltningen være således:

Larsens Erhvervsservice ApS vil efter ophørsspaltningen indgå i sambeskatningen med Erhvervsservice 2020 Holding ApS og Larsens Ejendom ApS, idet Erhvervsservice 2020 Holding ApS har stemmemajoriteten, og dermed opfylder betingelsen i SEL § 31C for at indgå i national sambeskatning.

Ejertid- og anmeldelseskrav

Vi forventer ved den skattefrie ophørsspaltning med tilladelse fra SKAT, at SKAT vil kræve et ejertidskrav på 3 år med anmeldelsespligt for både Erhvervsservice 2020 Holding ApS og Larsens Holding ApS. Det er muligt at overdrage anparterne i Larsens Holding ApS med skattemæssig succession, idet Tobias succederer sig ind i ejertidskravet på 3 år, hvorfor Tobias efter overdragelsen, ikke må afstå anparterne i de næste 3 år. Dette er heller ikke planen for Tobias, men konsekvensen ved en afståelse indenfor 3 år er, at ophørsspaltningen og overdragelsen til Tobias bliver skattepligtig.

Skattemæssig succession af kapitalandele

Efter ophørsspaltningen har vi vurderet, om Larsens Holding ApS opfylder de særlige regler for succession af kapitalandele efter ABL § 34, således det kan overdrages til Tobias med skattemæssig succession.

Overdragelsen af kapitalandelene sker fra Jørgen privat til hans søn Tobias, hvorfor overdragelsen sker indenfor personkredsen oplyst i ABL § 34 og KSL § 33C.

Overdragelsen omfatter 100 % af anparterne i Larsens Holding ApS, hvorfor minimumskravet på overdragelse af 1 % af kapitalandelene er opfyldt.

Kapitalandelene der overdrages, skal vedrøre en erhvervmæssig virksomhed, hvorfor vi har analyseret, om Larsens Holding ApS er omfattet af pengetanksreglen. Hele koncernen skal medtages i denne opgørelse, hvilket omfatter 100 % af Larsens Holding ApS og 80 % af værdierne i Larsens Erhvervsservice ApS. Idet Larsens Holding ApS ikke har eksisteret i 3 år, tages udgangspunkt i værdierne fra spaltningens balancen.

For indtægtskriteriet har Larsens Holding ApS ingen indtægter eller indtægter fra passiv kapitalanbringelse. Såfremt Larsens Holding ApS havde indregnet indtægter fra kapitalandele i Larsens Erhvervsservice ApS, skal disse ikke medregnes, da ejerskab er over 25 %. Larsens Erhvervsservice ApS indtægter består jf. bilag 3 primært af omsætning fra driften, samt mindre renteindtægter på likvide midler. I beregning nedenfor er indtægtskriteriet ikke opfyldt, da den procentmæssige andel af øvrige indtægter er 0 % i gennemsnit over 3 år.

For aktivkriteriet har vi medtaget 80 % af aktivposten i Larsens Erhvervsservice ApS som aktiver vedrørende driften undtaget likvider, hvor 80 % heraf er medtaget som passiv kapitalanbringelse. I årene 2017-2019 har vi yderligere medregnet 80 % af goodwill på DKK 5.608.116 til aktiver vedrørende driften, idet aktivkriteriet skal vurderes ud fra handelsværdien, hvorved goodwill skal tillægges. For simplificering er der ikke beregnet goodwill for hvert enkelt år. For Larsens Holding ApS jf. spaltningbalancen har selskabet kun aktiver for DKK 189.302, som vedrører kapitalandele i Larsens Erhvervsservice ApS. Kapitalandele skal ikke medregnes, da ejerskabet i Larsens Erhvervsservice ApS er større end 25 %. I beregning nedenfor er den procentmæssige andel af passiv kapitalanbringelse afrundet 16 % både i gennemsnit for de seneste 3 år og på overdragelsestidspunktet. Aktivkriteriet er dermed ikke opfyldt.

Det kan på baggrund heraf konkluderes, at Larsens Holding ApS ikke er omfattet af pengetanksreglen, men anses for at være en erhvervsmæssig virksomhed.

Indtægtskriteriet og aktivkriteriet i pengetanksreglen for Larsens Holding ApS - Løsningsforslag 1				
Indtægtskriteriet	2019	2018	2017	Gennemsnit
Nettoomsætning fra driftsaktiviteten	17.968.000	16.651.200	15.592.800	16.737.333
Øvrige indtægter ved passiv kapitalanbringelse	320	160	120	200
Total	17.968.320	16.651.360	15.592.920	16.737.533
Procentmæssig andel af øvrige indtægter	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Aktivkriteriet	2019	2018	2017	Gennemsnit
Aktiver vedrørende driften	8.086.496	7.982.493	7.734.093	7.934.361
Aktiver vedrørende passiv kapitalanbringelse	1.515.802	1.519.934	1.440.000	1.491.912
Total	9.602.298	9.502.427	9.174.093	9.426.273
Procentmæssig andel af passiv kapitalanbringelse	15,79%	16,00%	15,70%	15,83%

Kilde: Egen tilvirkning

Yderligere må der ikke overdrages kapitalandele med tab eller kapitalandele udstedt af et investeringsselskab efter ABL § 19. Dette er ligeledes ikke tilfældet.

Det kan heraf konkluderes, at Larsens Holding ApS opfylder alle de særlige regler for succession af kapitalandele, hvorfor kapitalandelene kan overdrages med skattemæssig succession.

8.7.1.3 Værdiansættelse af Larsens Holding ApS

Handelsværdien af anparterne i Larsens Holding ApS skal herefter opgøres, ligesom det blev gjort i afsnit 8.5.1 og 8.5.2 for Larsens Erhvervsservice ApS. Ved spaltningen af Erhvervsservice Holding ApS blev handelsværdien beregnet af 80 % af Larsens Erhvervsservice ApS, som blev tildelt Larsens Holding ApS. I forbindelse med spaltningen blev der ikke spaltet andre værdier end B-anparterne til selskabet, hvorfor værdiansættelsen ved spaltningen, tilrettet for forlods udbyttet, angiver værdiansættelsen af Larsens Holding ApS.

Værdiansættelse af B-anparter i Larsens Erhvervsservice ApS efter TSS-Cirkulære 2000-09	
Beregning handelsværdi af anparter	
Egenkapital i Larsens Erhvervsservice ApS	3.736.628
Goodwill beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10	5.608.116
Anparternes handelsværdi i Larsens Erhvervsservice ApS	9.344.744
Forlods udbyttet	-3.500.000
Handelsværdi efter forlods udbyttet	5.844.744
Handelsværdi på B-anparter i Larsens Erhvervsservice ApS	4.675.796

Kilde: Egen tilvirkning

Handelsværdien udgør ved overdragelsen DKK 9.344.744, hvoraf forlods udbyttet udgør DKK 3.500.000, og nettohandelsværdien udgør DKK 5.844.744. Tobias skal erhverve Larsens Holding ApS der har 80 % af andelen af Larsens Erhvervsservice ApS, hvorfor nettohandelsværdien udgør DKK 4.675.796.

Udskudt skat er ikke fratrukket i opgørelsen af anparternes handelsværdi, idet anparterne skal gives ved gave, hvorfor udskudt skat ikke må være fratrukket handelsværdien. I stedet beregnes et nedslag i den latente skat efter KSL § 33C eller et fradrag for passivpost efter KSL § 33D.

8.7.1.4 Beregning af gaveafgift

Skattemæssig anskaffelse

Jørgens anskaffelse for det tidligere Erhvervsservice Holding ApS skal fordeles til Larsens Holding ApS og Erhvervsservice 2020 Holding ApS.

Jørgens vederlag ved ophørsspaltningen er vederlag med anparter. Anparter i det indskydende selskab anses for ombyttet med anparter i de modtagende selskaber efter forholdet i de modtagende selskaber på spaltningstidspunktet jf. FUL § 15 b, stk. 4, 7. pkt.⁷⁹.

Anskaffelsestallet er beregnet således:

Opgørelse af skattemæssig anskaffelse			
Anskaffelsestallet			80.000
Egenkapital			
Erhvervsservice 2020 Holding ApS	10.294.100	98%	78.555
Larsens Holding ApS	189.302	2%	1.445
	10.483.402		80.000

Kilde: Egen tilvirkning

Jørgen har en anskaffelsestallet på DKK 1.445 for Larsens Holding ApS, der skal overdrages til Tobias.

Beregning af gaveafgift ved anvendelse af successionsreglerne

Den latente skat udgør jf. KSL §33C et nedslag i overdragelsestallet, som modsvarer den latente skatteforpligtelse ved et skattepligtigt salg. Avancen for Jørgen ved et skattepligtigt salg vil være DKK 4.674.351. Jørgen kan anvende Jettes progressionsgrænse, hvorfor de første DKK 110.600 vil blive beskattet med 27 %, og de resterende DKK 4.563.751 vil blive beskattet med 42 % svarende til DKK 1.916.775. Den samlede latente skatteforpligtelse heraf udgør DKK 1.946.637. Den latente skat er herefter kursfastsat til 78 %, hvilket er redegjort for i afsnit 8.6.3, hvorfor nutidsværdien af den latente skat udgør DKK 1.518.377. Værdien af gaven fra Jørgen til Tobias udgør DKK 3.157.419, hvoraf Jørgen kan give et grundbeløb på DKK 67.100 (2020 niveau) i gave uden beskatning jf. BAL § 22. Der skal betales 15 % i gaveafgift af gaveafgiftsgrundlaget på DKK 3.090.319, svarende til gaveafgift på DKK 463.548.

Passivposten udgør jf. KSL § 33D 22 % af avancen for de overdragne anparter, som fragår i gavebeløbet. Avancen udgør DKK 4.674.351, hvorfor passivposten udgør 22 % heraf, svarende til DKK 1.028.357. Værdien af gaven fra Jørgen til Tobias udgør herefter DKK 3.647.439, hvoraf Jørgen kan give et grundbeløb på DKK 67.100 (2020 niveau) i gave uden beskatning jf. BAL § 22. Der skal betales 15 % i gaveafgift af gaveafgiftsgrundlaget på DKK 3.580.339, svarende til gaveafgift på DKK 537.051.

⁷⁹ Juridisk vejledning C.D.6.1.7 Selskabsdeltagernes skattemæssige stilling ved ophørsspaltning

Beregning af gaveafgift efter KSL §§ 33C og 33D illustreres således:

Beregning af gaveafgift efter KSL § 33C og 33D		
	Gaveafgift med nedslag af latent skat i overdragelsessum efter KSL § 33C	Gaveafgift med fradrag af 22% passivpost efter KSL § 33D
Handelsværdi af anparterne	4.675.796	4.675.796
Anskaffelsessum	1.445	1.445
Avance	4.674.351	4.674.351
27 % skat af af DKK 110.600 (2020-niveau)	29.862	
42 % skat af overskydende del	1.916.775	
Opgjort latent skatteforpligtelse	1.946.637	
Kurs på latent skat	78%	
Nutidsværdi af latent skatteforpligtelse	1.518.377	
Passivpost beregnet		1.028.357
Gavebeløb efter fradrag af latent skat eller passivpost	3.157.419	3.647.439
Grundbeløb for gaveafgift (2020-niveau)	67.100	67.100
Gaveafgiftsgrundlag	3.090.319	3.580.339
Gaveafgift (15 %)	463.548	537.051

Kilde: Egen tilvirkning

Af SKATs styresignal fremgår det, at parterne har krav på det største af de to nedslag der kan beregnes⁸⁰, hvorfor gaveafgift med nedslag af latent skat i overdragelsessum efter KSL § 33C er at foretrække.

Handelsværdien i Larsens Holding ApS blev beregnet til DKK 7.475.796 inklusiv værdien af forlods udbytteretten og til DKK 4.675.796 uden der medregnes værdien af forlods udbyttet, der blev omfordelt ved ophørsspaltningen og finansieres således:

Finansiering af B-anparternes handelsværdi		
	Vist med forlods udbytte	Vist uden forlodsudbytte
B-anparternes handelsværdi	7.475.796	4.675.796
Finansieres således:		
Omfordeling af forlods udbyttet på B-anparter	2.800.000	
Nedslag for latent skatteforpligtelse	1.518.377	1.518.377
Gave	3.157.419	3.157.419

Kilde: Egen tilvirkning

Gaveafgiften på DKK 463.548 betales af Jørgen ved anmeldelsen af gaven, da Tobias og Ida ikke har opsparing til dette og at Jørgen og Jette ikke har noget imod at betale dette af deres opsparing på DKK 750.000.

⁸⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 94

8.7.1.5 Overdragelse af Larsens Holding ApS til Tobias Larsen

Larsens Holding ApS skal overdrages fra Jørgen til Tobias.

Tobias succederer skattemæssigt i Jørgens skattemæssige stilling, anskaffelsessummer, anskaffelseshensigt og det ejertidskrav på tre år, som SKAT forventes at forudsætte for tilladelsen ved ophørsspaltningen af Erhvervsservice Holding ApS.

For at selskabet kan overdrages, skal der udarbejdes en overdragelsesaftale, hvoraf aftalen for erhvervelsen bliver udfærdiget, og både Jørgen og Tobias underskriver de vilkår, som ligger til grund for overdragelsen. Vi anbefaler at der indarbejdes et skatteforbehold efter SFL § 28, således at Jørgen og Tobias kan træde tilbage fra overdragelsesaftalen eller fastholde denne, såfremt SKAT ændrer i værdiansættelsen af de overdragne anparter. Hertil skal ejerbogen opdateres for selskabet, hvoraf den nominelle virksomhedskapital bliver opdateret, således Tobias står anført som ejer.

Der skal derudover afholdes en ekstraordinær generalforsamling, hvor der skal stilles til forslag, at Jørgen skal fratræde som direktør og Tobias tiltræde som direktør.

Selve overdragelsen skal registreres på virk.dk, hvor Jørgen fragår som reel og legal ejer samt direktør. Tobias bliver indsat som reel og legal ejer samt direktør i stedet.

Efter Tobias er blevet direktør for Larsens Holding ApS, skal der rent administrativt, udover opdatering af direktør, ejerbog for selskabet og tilretning af ejerforhold på VIRK, bestilles NemID til selskabet og Tobias.

Tobias bliver NemID administrator og vil være tegningsberettiget for selskabet. Det er derfor vigtigt, at der bliver bestilt NemID, for at kunne indberette selvangivelse, udbytte og andre forhold til skattestyrelsen.

8.7.1.6 Gaveafgift og forlods udbyttet

Tobias modtager i forbindelse med erhvervelsen af Larsens Holding ApS en gave, der overstiger grundbeløbet på DKK 67.100, hvorfor gaven skal gaveanmeldes⁸¹.

Jørgen og Tobias er bundet af den værdiansættelse, som de anfører i gaveanmeldelsen. SKAT kan herefter efterprøve værdiansættelsen, hvis den af Jørgen og Tobias anførte værdi ikke svarer til den overdragne handelsværdi på gavetidspunktet. SKAT kan både regulere værdiansættelsen, hvis den er for høj, og den er for lav. SKAT har efter anmeldelsens modtagelse 6 måneder til at efterprøve værdiansættelsen, hvorefter værdiansættelsen og gaveanmeldelsen anses for endelig.

Gaveanmeldelsen skal indsendes til Skattestyrelsen på et skema. Gaveanmeldelsen skal senest indgives den 1. maj året efter gaveoverdragelsen. Gaveanmeldelsen i forbindelse med overdragelsen i 2020 skal senest gaveanmeldes 1. maj 2021. Gaveafgiften skal derudover indbetales samtidig med gaveanmeldelsen. Det er vores anbefaling, at gaven anmeldes, og afgiften betales hurtigst muligt efter overdragelsen, så værdiansættelse og overdragelsen kan anses for endelig, når SKAT har haft deres 6 måneder til at foretage eventuelle korrektioner. Såfremt Jørgen og Tobias venter til 1. maj 2021 med gaveanmeldelsen, vil SKAT kunne ændre værdiansættelsen frem til 1. november 2021.

⁸¹ Juridisk vejledning C.A.6.2 Afgiftspligtige gaver

Jørgen kan ikke privat undgå et likviditetstræk ved betaling af gaveafgiften. Det er ikke muligt for Jørgen at modtage et ekstraordinært udbytte i Erhvervsservice 2020 Holding ApS, da der ikke kan udloddes ekstraordinært udbytte før selskabet har aflagt første regnskabsår⁸². Gaveafgiften skal derfor finansieres af Jørgens private opsparing på DKK 750.000.

Ud fra budgetterne i bilag 7 og 8 vil forlods udbytteret med tillæg af løbende forretning være udloddet indenfor 3-5 år. Derefter vil Larsens Holding ApS have udbytteret på lige vilkår som Erhvervsservice 2020 Holding ApS, hvor udbyttet bliver fordelt efter ejerandelene på 80 / 20 %. Vi estimerer, at den samlede forrentning i perioden for Erhvervsservice 2020 Holding ApS vil være mellem DKK 357.807 til DKK 755.942, såfremt udbytteudlodningerne vil være indenfor budgetterne i bilag 7 og 8.

Dette er illustreret i nedenstående beregning:

Tidshorizont for udbetaling af forlodsudbytte inklusiv årlig forrentning		
	Positivt budget	Worst case budget
Overdrager forlodsudbytteret beregnet 2020	3.500.000	3.500.000
Forrentning 2020	192.500	192.500
Forventet udbytteudlodning 2020	- 1.500.000	-
Primo forlodsudbytteret 2021	2.192.500	3.692.500
Forrentning 2021	120.588	203.088
Udbytteudlodning 2021	- 1.500.000	- 800.000
Primo forlodsudbytteret 2022	813.088	3.095.588
Forrentning 2022	44.720	170.257
Udbytteudlodning 2022	- 857.807	- 1.000.000
Primo forlodsudbytteret 2023	-	2.265.845
Forrentning 2023	-	124.621
Udbytteudlodning 2023	-	- 1.200.000
Primo forlodsudbytteret 2024	-	1.190.466
Forrentning 2024	-	65.476
Udbytteudlodning 2024	-	- 1.255.942
Primo forlodsudbytteret 2025	-	-
Samlet forrentning i perioden	357.807	755.942
Samlet gevinst for Jørgen før udbyttebeskatning	3.157.807	3.555.942

Kilde: Egen tilvirkning

⁸² <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-udbytte-i-kapitalselskaber>

8.7.2 Gaveoverdragelse og anfordringsgældsbrief

Generationsskiftet kan foretages ved en kombination af delvis gave og anfordringsgældsbrief, som anført i afsnit 7.3. og 7.4.

Det er mellem Jørgen og Tobias aftalt, at han skal erhverve 80 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS. Jørgen kan give anparterne til Tobias som fuld gave, men kræver at Tobias betaler netto DKK 2.000.000 for overdragelsen af 80 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS. Den resterende værdi af selskabet gives som gave til Tobias. Jørgen har en privat opsparing på DKK 750.000 og vil gerne betale gaveafgiften på vegne af Tobias, mod at gavebeløbet tillægges værdien af anfordringsgældsbriefet.

Ved overdragelse af 100 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS, blev gavebeløbet beregnet til DKK 6.322.554 efter KSL § 33C jf. afsnit 8.6.3. 80 % af denne saldo udgør DKK 5.058.043. Ved et anfordringsgældsbrief på DKK 2.000.000 udgør saldoen herefter DKK 3.058.043. Efter grundbeløb for gaveafgift på DKK 67.100 udgør gaveafgiftsgrundlaget DKK 2.990.943, hvoraf 15% heraf resulterer i en estimeret gaveafgift på DKK 448.641. Tillægges DKK 448.641 til anfordringsgældsbriefet spares der 15% gaveafgift heraf, hvilket svarer til DKK 67.296, hvorfor værdien der skal tillægges anfordringsgældsbriefet kan estimeres til DKK 381.345. For simplificering, har vi afrundet op til DKK 400.000, hvorefter anfordringsgældsbriefet sættes til DKK 2.400.000.

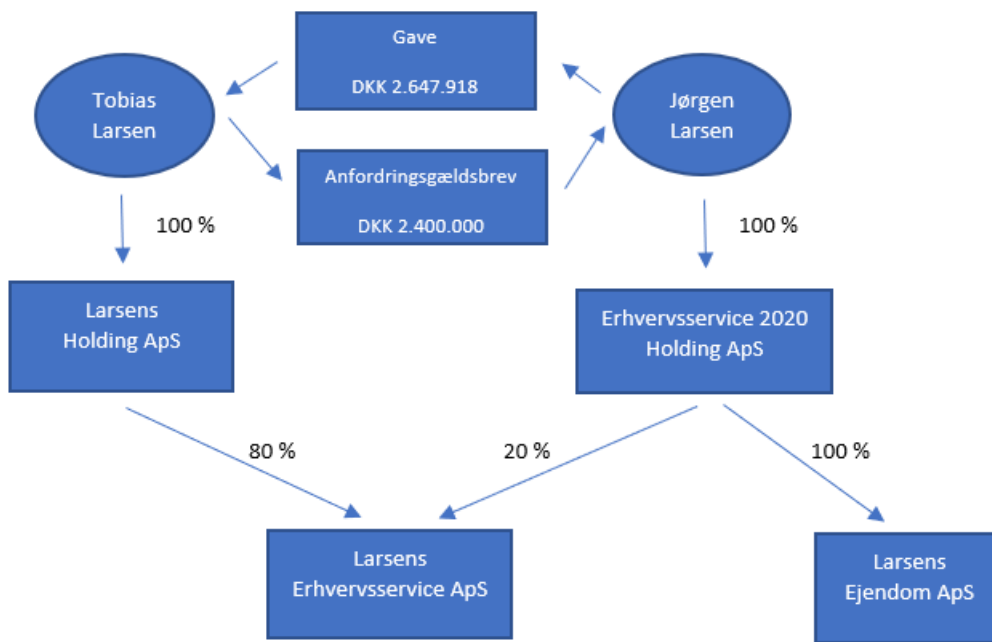
Tobias vil ved denne model have mulighed for at erhverve 80 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS til handelsværdien, mod stiftelse af et anfordringsgældsbrief til faren. Idet anfordringsgældsbriefet skal kombineres med en gave, skal der foretages en skattefri ophørsspaltning med tilladelse fra SKAT, som det er tilfældet i løsningsforslag 1. Forskellen i løsningsforslag 2 bliver primært, at der ikke skal foretages en vedtægtsændring, og der ikke skal tages højde for et forlods udbyttet, som nedsætter handelsværdien på de anparter, som overdrages til Tobias.

Vi vil i løsningsforslag 2, foretage ophørsspaltningen, samt vurdere om Larsens Holding ApS kan overdrages med skattemæssig succession, hvorefter der foretages en værdiansættelse, gaveafgiftsberegning og gennemgang af overdragelse af anparter til Tobias.

Vi har nedenfor illustreret et resume af køreplanen i dens naturlige steps og koncernoversigten, når dispositionerne er foretaget:

Resume af køreplan:

1. Ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS
 - a. Erhvervsservice 2020 Holding ApS med 20 % ejerandel af Larsens Erhvervsservice ApS og 100 % ejerandel af Larsens Ejendom ApS
 - b. Larsens Holding ApS med 80 % ejerandel af Larsens Erhvervsservice ApS
2. Værdiansættelse af Larsens Holding ApS
3. Beregning af gaveafgift og fastsættelse af anfordringsgældsbev
4. Overdragelse af Larsens Holding ApS til Tobias Larsen med skattemæssig succession
5. Betaling af gaveafgift og afdrag på anfordringsgældsbev

Koncernoversigt efter punkt 1-5

Kilde: Egen tilvirkning

8.7.2.1 Ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS

For at kunne overdrage 80 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS med familiesuccession skal der ligesom i løsningsforslag 8.7.1 gennemføres omstrukturering ved skattefri ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS med tilladelse fra SKAT.

For gennemgang af udførelsen og dokumentationskravet af ophørsspaltningen af Erhvervsservice Holding ApS henvises der til teksten i afsnit 8.7.1.2.

De væsentligste forskelle fra løsningsforslaget nævnt i 8.7.1 er, at der ikke skal foretages en vedtægtsændring i Larsens Erhvervsservice ApS med A-og B-anparter samt beregnes forlods udbytteret. Som konsekvens heraf bliver spaltningens balancen ændret, således kostprisen for Larsens Erhvervsservice ApS bliver væsentligt ændret. Larsens Holding ApS vil have 80 % af ejerandelen og 80 % af stemmeretten, hvorfor sambeskatningen er med Larsens Holding ApS som moderselskab, og ikke Erhvervsservice 2020 Holding ApS som i løsningsforslag 8.7.1.

Spaltningens åbningsbalancen med tilhørende noter illustreres således:

Ophørsspaltningens balance for Erhvervsservice Holding ApS ved løsningsforslag 2					
	Åbningsbalance 1/1 2020	Reguleringer	Balance til fordeling efter reguleringer	Erhvervsservice 2020 Holding ApS (Erhvervende A)	Larsens Holding ApS (Erhvervende B)
Aktiver					
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	4.509.237	-747.326	3.761.912	772.609	2.989.302
Kapitalandele i associerede virksomheder	-	747.326	747.326	747.326	-
Finansielle anlægsaktiver	4.509.237	-	4.509.237	1.519.935	2.989.302
Anlægsaktiver	4.509.237	-	4.509.237	1.519.935	2.989.302
Tilgodehavende selskabsskat hos tilknyttede virksomheder	504.664	-	504.664	-	504.664
Tilgodehavender	504.664	-	504.664	-	504.664
Likvide beholdninger	5.978.010	-	5.978.010	5.978.010	-
Omsætningsaktiver	6.482.674	-	6.482.674	5.978.010	504.664
Aktiver	10.991.911	-	10.991.911	7.497.945	3.493.966
Passiver					
Virksomhedskapital	80.000	-	80.000	40.000	40.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	2.647.145	-2.647.145	-	-	-
Overkurs	-	10.292.803	10.292.803	7.342.345	2.950.457
Overført resultat	7.645.658	-7.645.658	0	-	-
Udbytte for regnskabsåret	110.600	-	110.600	110.600	-
Egenkapital	10.483.403	-	10.483.403	7.492.945	2.990.457
Selskabsskat	503.509	-	503.509	-	503.509
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring	5.000	-	5.000	5.000	-
Kortfristede gældsforpligtigelser	508.509	-	508.509	5.000	503.509
Gældsforpligtelser	508.509	-	508.509	5.000	503.509
Passiver	10.991.911	-	10.991.911	7.497.945	3.493.966

Kilde: Egen tilvirkning

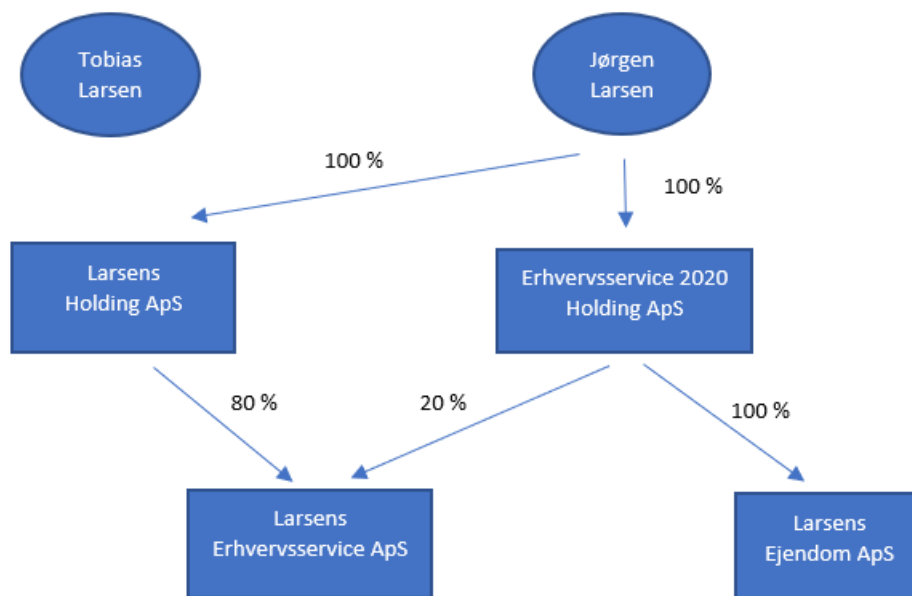
Noteoplysninger om kapitalandele for Erhvervsservice 2020 Holding ApS efter ophørsspaltning						
Noter						
	2020	2. Oplysninger om kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder				
1. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder						
Kostpris, Larsens Ejendom ApS	772.609	<i>Tilknyttede virksomheder</i>				
Kostpris ultimo	772.609					
		Navn	Hjemsted	Ejerandel i %	Egenkapital	Resultat
Regnskabsmæssig værdi ultimo	772.609	Larsens Ejendom ApS	Rødovre	100	772.609	158.877
					772.609	158.877
2. Kapitalandele i associerede virksomheder						
Kostpris, Larsens Erhvervsservice ApS	747.326	<i>Associerede virksomheder</i>				
Kostpris ultimo	747.326					
		Navn	Hjemsted	Ejerandel i %	Egenkapital	Resultat
Regnskabsmæssig værdi ultimo	747.326	Larsens Erhvervsservice ApS	Rødovre	20	3.736.628	1.647.215
					3.736.628	1.647.215

Kilde: Egen tilvirkning

Noteoplysninger om kapitalandele for Larsens Holding ApS efter ophørsspaltning						
Noter						
	2020	2. Oplysninger om kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder				
1. Kapitalandele i Tilknyttede virksomheder						
Kostpris, Larsens Erhvervsservice ApS	2.989.302	<i>Tilknyttede virksomheder</i>				
Kostpris ultimo	2.989.302					
		Navn	Hjemsted	Ejerandel i %	Egenkapital	Resultat
Regnskabsmæssig værdi ultimo	2.989.302	Larsens Erhvervsservice ApS	Rødovre	80	3.736.628	1.647.215
					3.736.628	1.647.215

Kilde: Egen tilvirkning

Ejerstrukturen vil efter ophørsspaltningen være således:

Kilde: Egen tilvirkning

Larsens Holding ApS vil efter omstruktureringen have en egenkapital på DKK 2.990.457, hvor ejerandelen på 80 % af Larsens Erhvervsservice ApS har en kostpris på DKK 2.989.302. Jørgen ejer efter omstruktureringen 100 % af ejerandelen i Larsens Holding ApS, der skal overdrages til Tobias med skattemæssig succession.

Skattemæssig succession af kapitalandele:

Efter overdragelsen har vi vurderet om Larsens Holding ApS opfylder de særlige regler for succession af kapitalandele efter ABL § 34. Den eneste forskel til de særlige regler i forhold til løsningsforslag 1, er at værdierne i spaltningbalancen er ændret. Således er kun værdien i aktivkriteriet for år 2019 ændret, idet vi har tillagt tilgodehavende selskabsskat hos tilknyttede virksomheder på DKK 504.664 til aktiver vedrørende driften for året 2019. Den procentmæssige andel af passiv kapitalanbringelse bliver herefter 15 % for 2019 i dette løsningsforslag, fremfor de 16 % i løsningsforslag 1. Dette er reflekteret i beregningen indsat nedenfor:

Indtægtskriteriet og aktivkriteriet i pengetanksreglen for Larsens Holding ApS - Løsningsforslag 2				
Indtægtskriteriet	2019	2018	2017	Gennemsnit
Nettoomsætning fra driftsaktiviteten	17.968.000	16.651.200	15.592.800	16.737.333
Øvrige indtægter ved passiv kapitalanbringelse	320	160	120	200
Total	17.968.320	16.651.360	15.592.920	16.737.533
Procentmæssig andel af øvrige indtægter	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Aktivkriteriet	2019	2018	2017	Gennemsnit
Aktiver vedrørende driften	8.591.160	7.982.493	7.734.093	8.102.582
Aktiver vedrørende passiv kapitalanbringelse	1.515.802	1.519.934	1.440.000	1.491.912
Total	10.106.962	9.502.427	9.174.093	9.594.494
Procentmæssig andel af passiv kapitalanbringelse	15,00%	16,00%	15,70%	15,55%

Kilde: Egen tilvirkning

Det kan konkluderes at Larsens Holding ApS ligesom i løsningsforslag 1 opfylder alle de særlige regler for succession af kapitalandele, hvorfor anparterne kan overdrages med skattemæssig succession i løsningsforslag 2.

8.7.2.2 Værdiansættelse af Larsens Holding ApS

Handelsværdien af anparterne i Larsens Holding ApS skal herefter opgøres, ligesom det blev gjort i afsnit 8.5.1 og 8.5.2 for Larsens Erhvervsservice ApS. Egenkapitalen udgør ved overdragelsen DKK 2.990.457, hertil skal der tillægges den procentmæssige andel af Goodwill. I styresignalet SKM2011.406.SKAT bliver der præciseret, at der ved værdiansættelse af et aktiv, der overdrages som hel eller delvis gave med skattemæssig succession ikke kan gives dobbeltnedslag, hvorfor der ikke både kan opnås nedslag for den gaverelaterede del af den udskudte skat vedrørende overdragelsen efter KSL § 33C og for den objektivt beregnede passivpost efter KSL § 33D.

Derfor kan der ved beregning af gaveafgiftsgrundlaget ikke medtages en passivpost eller gives nedslag for den latente skat, hvis udskudt skat er fratrukket i beregning af handelsværdien for Larsens Holding ApS. Som resultat heraf, bliver der ikke fratrukket udskudt skat af den procentmæssige tillagte goodwill som det fremgår af TSS-Cirkulære 2000-09.

Goodwill i Larsens Erhvervsservice ApS er jf. bilag 4 beregnet til DKK 5.608.116, da Larsens Holding ApS ejer 80 % af Larsens Erhvervsservice ApS, skal 80 % af Goodwillberegningen medtages i beregningen af handelsværdien på anparterne. Idet Larsens Holding ApS aktivitet er at eje kapitalandele og agere administrationsselskab for sambeskatningen, har vi vurderet at selskabet ikke har nogen selvstændig goodwill værdi som skal medtages ifølge TSS-Cirkulære 2000-09.

Handelsværdien af anparterne opgjort efter TSS-Cirkulære 2000-09 og 2000-10 udgør DKK 7.476.950 og udgør dermed overdragelsessummen, som skal finansieres ved generationsskiftet.

Værdiansættelse af Larsens Holding ApS efter TSS-Cirkulære 2000-09	
Beregning handelsværdi af anparter	
Egenkapital i Larsens Holding ApS	2.990.457
Goodwill i Larsens Erhvervsservice ApS beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10	5.608.116
- 20 % Goodwill beregnet efter TSS-Cirkulære 2000-10	-1.121.623
Anparternes handelsværdi i Larsens Holding ApS	7.476.950

Kilde: Egen tilvirkning

Selskabet skal overdrages med succession, da SKAT forventes at forudsætte et ejertidskrav i forbindelse med tilladelsen til ophørsspaltningen af Erhvervsservice Holding ApS. Tobias skal derfor erhverve anparterne af Jørgen med succession, hvor han også succedere ind i ejertidskravet som SKAT forventes at sætte til 3 år. Tobias har som omtalt tidligere ingen intentioner om at sælge anparterne indenfor de næste 3 år, hvorfor dette ikke vil være et problem efter erhvervelsen af anparterne i Larsens Holding ApS.

8.7.2.3 Beregning af gaveafgift og fastsættelse af anfordringsgældsbev

Anparterne i Larsens Holding ApS skal overdrages til Tobias med succession. Anparterne skal overdrages ved en delvis gave til Tobias efter ABL § 34, hvor der jf. KSL §§ 33C og 33D kan beregnes en latent skatteforpligtelse til nedbringelse af overdragelsessummen eller beregnes en passivpost til nedsættelse af gaveafgiftsgrundlaget samt et anfordringsgældsbev.

Jørgen kræver likvider netto DKK 2.000.000 for overdragelsen af 80 % af Larsens Erhvervsservice ApS, Jørgen er villig til at betale gaveafgiften, men vil have denne tillagt anfordringsgældsbev. Vi har estimeret gaveafgiften til DKK 400.000, hvorfor anfordringsgældsbev bliver på DKK 2.400.000.

Anfordringsgældsbev kan både udarbejdes med og uden afdrag, hvilket afhænger af deres økonomiske situation og likviditetsbehov. Tobias kan for indfrielse af anfordringsgældsbev anvende en andel af overskuddet i selskabet til at udbetale udbytte til ham selv privat, dette kræver positive resultater, udbytteudlodning og en personlig beskatning af udbyttet.

Anfordringsgældsbev kan udstedes til kurs 100 og der kan aftales rentefrihed, i modsætning til et lån i banken eller A/B modellen med forlods udbytte. Anfordringsgældsbev vil derudover ikke blive beskattet ved udstedelse for hverken Tobias, Jørgen eller selskabet.

Tobias vil ved erhvervelsen af selskabet ved anfordringsgældsbev ikke have et likviditetstræk, da betalingen bliver udskudt til afdrag på gældsbev. Tobias vil dog som forklaret ovenfor have behov for udbytteudlodninger til henholdsvis 27- og 42 %, hvis hans opsparing eller løn ikke er væsentlig nok til løbende indfrielse af gældsbev.

Skattemæssig anskaffelsessum

Jørgens anskaffelsessum for det tidligere Erhvervsservice Holding ApS skal fordeles til Larsens Holding ApS og Erhvervsservice 2020 Holding ApS. Jørgens vederlag ved ophørsspaltningen er vederlag med anparter. Anparter i det indskydende selskab anses for ombyttet med anparter i de modtagende selskaber efter forholdet i de modtagende selskaber på spaltningsdatoen jf, FUL § 15 b, stk. 4, 7. pkt.⁸³. Anskaffelsessummen er beregnet således:

Opgørelse af skattemæssig anskaffelsessum			
Anskaffelsessum			80.000
Egenkapital			
Erhvervsservice 2020 Holding ApS	7.492.945	71%	57.179
Larsens Holding ApS	2.990.457	29%	22.821
	10.483.402		80.000

Kilde: Egen tilvirkning

Jørgen har en skattemæssig anskaffelsessum på DKK 22.821 for Larsens Holding ApS, der skal overdrages til Tobias med skattemæssig succession.

Beregning af gaveafgift ved anvendelse af successionsreglerne

Beregning af gaveafgift efter nedslag jf. KSL §§33C og 33D er beskrevet i afsnit 8.6.3 og i løsningsforslag 1 afsnit 8.7.1.4, hvorfor der henvises hertil for uddybende gennemgang af beregningerne, hvor der i dette løsningsforslag ikke beregnes et forlods udbytteret, der nedsætter handelsværdien, men i stedet fratrækkes et anfordringsgældsbrev svarende til DKK 2.000.000 + tillæg af gaveafgift efter beregning af nedslag og passivpost.

Beregning af gaveafgift efter nedslag af latent skat i KSL §33C vil resultere i et anfordringsgældsbrev på DKK 2.400.000 og en gaveafgift på DKK 387.123.

Beregning af gaveafgift efter fradrag for passivpost i KSL §33D vil resultere i et anfordringsgældsbrev på DKK 2.500.000 og en gaveafgift på DKK 490.491.

⁸³ Juridisk vejledning C.D.6.1.7 Selskabsdeltagernes skattemæssige stilling ved ophørsspaltning

Beregning af gaveafgift efter KSL §§ 33C og 33D illustreres således:

Beregning af gaveafgift efter KSL § 33C og 33D		
	Gaveafgift med nedslag af latent skat i overdragelsessum efter KSL § 33C	Gaveafgift med fradrag af 22% passivpost efter KSL § 33D
Handelsværdi af anparterne	7.476.950	7.476.950
Anskaffelsessum	22.821	22.821
Avance	7.454.129	7.454.129
27 % skat af af DKK 110.600 (2020-niveau)	29.862	
42 % skat af overskydende del	3.084.282	
Opgjort latent skatteforpligtelse	3.114.144	
Kurs på latent skat	78%	
Nutidsværdi af latent skatteforpligtelse	2.429.032	
Passivpost beregnet		1.639.908
Anfordringsgældsbev	2.400.000	2.500.000
Gavebeløb efter fradrag af latent skat eller passivpost	2.647.918	3.337.042
Grundbeløb for gaveafgift (2020-niveau)	67.100	67.100
Gaveafgiftsgrundlag	2.580.818	3.269.942
Gaveafgift (15 %)	387.123	490.491

Kilde: Egen tilvirkning

Af SKATs styresignal fremgår det, at parterne har krav på det største af de to nedslag der kan beregnes⁸⁴, hvorfor gaveafgift med nedslag af latent skat i overdragelsessum efter KSL § 33C er at foretrække.

Handelsværdien i Larsens Holding ApS blev beregnet til DKK 7.476.950 og finansieres således:

Finansiering af handelsværdi	
Anparternes handelsværdi	7.476.950
Nedslag for latent skatteforpligtelse	2.429.032
Anfordringsgældsbev	2.400.000
Gave	2.647.918

Kilde: Egen tilvirkning

Gaveafgiften på DKK 387.123 betales af Jørgen ved anmeldelsen af gaven. Det er reelt set Tobias som betaler gaveafgiften, idet beløbet er tillagt anfordringsgældsbev. At Jørgen betaler resulterer blot i, at Jørgen har likviditetspåvirkningen på overdragelsestidspunktet, mens Tobias likviditet påvirkes ved afbetaling på anfordringsgældsbev.

8.7.2.4 Overdragelse af Larsens Holding ApS til Tobias Larsen

Larsens Holdings ApS skal ligesom i løsningsforslag 1 overdrages fra Jørgen til Tobias med skattemæssig succession.

Eftersom der ikke er forskel på dette afsnit og afsnit 8.7.1.5 i løsningsforslag 1, henvises der hertil.

⁸⁴ Olesen, 2017, Generationskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 94

8.7.2.5 Gaveafgift og afdrag på anfordringsgældsbev

Tobias modtager i forbindelse med erhvervelsen af Larsens Holding ApS en gave der overstiger grundbeløbet på DKK 67.100, hvorfor gaven skal gaveanmeldes⁸⁵, ligesom i afsnit 8.7.1.6.

Eftersom der ikke er forskel på dette afsnit og afsnit 8.7.1.6 i løsningsforslag 1, henvises der hertil.

Tobias skal efter erhvervelsen og gaveanmeldelsen afdrage på anfordringsgældsbevet. Anfordringsgældsbevet er udstedt indenfor gaveafgiftskredsen og er udstedt rentefrit til kurs 100.

Der må ved udstedelsen af anfordringsgældsbevet ikke blive aftalt, at gældsbevet skal afdrages ved at anvende det afgiftsfrie gavebeløb til at nedskrive gælden, da dette vil medføre at gældsbevet vil anses som gave ved udstedelsen jf. LSR af 23.02.2017 Journal nr. 14-1996140.

Tobias har givet udtryk for, at han og Ida ikke vil anvende deres personlige opsparing til indfrielse af gældsbevet, men i stedet vil anvende fremtidige overskud og udbytter til indfrielsen. For at kunne få et personligt udbytte fra Larsens Holding ApS kræver det, at Larsens Erhvervsservice ApS genererer store nok overskud, til at kunne udlodde udbytte. Udbyttet fra Larsens Erhvervsservice ApS bliver ved dette løsningsforslag fordelt med 80 % til Larsens Holding ApS (Tobias) og 20 % til Erhvervsservice 2020 Holding ApS (Jørgen).

Larsen Holding ApS vil dermed være berettiget til 80 % af udbyttet fra Larsens Erhvervsservice ApS. Hvis Tobias udlodder udbyttet videre til ham selv privat, vil han efter det positive budget i bilag 7 have afdraget anfordringsgældsbevet på DKK 2.400.000 i år 2023. Hvis vi tager udgangspunkt i det negative budget i bilag 8, vil Tobias have afdraget anfordringsgældsbevet i år 2025.

Nedenstående beregninger er udarbejdet efter forudsætning af, at Tobias og Ida ikke har anden aktieindkomst og med en progressionsgrænse på aktieindkomst på DKK 110.600 for alle år.

Udbytte fra Larsens Erhvervsservice ApS og nettoudlodning til Tobias Larsen						
År	Udbytte i alt		Larsens Holding ApS (80 %)		Privat nettoudbytte	
	Positivt budget	Negativt budget	Positivt budget	Negativt budget	Positivt budget	Negativt budget
2020	1.500.000	-	1.200.000	-	712.590	-
2021	1.500.000	800.000	1.200.000	640.000	712.590	387.790
2022	1.500.000	1.000.000	1.200.000	800.000	712.590	480.590
2023	1.500.000	1.200.000	1.200.000	960.000	712.590	573.390
2024	1.500.000	1.500.000	1.200.000	1.200.000	712.590	712.590
2025	1.500.000	1.500.000	1.200.000	1.200.000	712.590	712.590

Kilde: Egen tilvirkning

Afdrag på anfordringsgældsbev						
År	Privat nettoudbytte		Gældsbev positivt budget		Gældsbev negativt budget	
	Positivt budget	Negativt budget	Primo	Afdrag	Primo	Afdrag
2020	712.590	-	2.400.000	712.590	2.400.000	-
2021	712.590	387.790	1.687.410	712.590	2.400.000	387.790
2022	712.590	480.590	974.820	712.590	2.012.210	480.590
2023	712.590	573.390	262.230	262.230	1.531.620	573.390
2024	712.590	712.590	-	-	958.230	712.590
2025	712.590	712.590	-	-	245.640	245.640

Kilde: Egen tilvirkning

⁸⁵ Juridisk vejledning C.A.6.2 Afgiftspligtige gaver

8.7.3 Sammenligning af løsningsforslag

Vi har ovenfor udarbejdet 2 løsningsforslag til casen som tager højde for såvel Tobias og Jørgens ønsker og forventninger. Jørgen og Tobias ønsker afviger primært fra hinanden, når det kommer til overdragelsen af stemmemajoriteten i Larsens Erhvervsservice ApS.

Vi har sammenholdt de 2 løsningsforslag med hinanden, og de væsentligste forskelle kan illustreres således:

Sammenligning af løsningsforslag				
	Løsningsforslag 1		Løsningsforslag 2	
	Tobias Larsen	Jørgen Larsen	Tobias Larsen	Jørgen Larsen
Ejerandel	80 % i B-anparter	20 % i A-anparter	80 %	20 %
Stemmeandel	0 %	100 %	80 %	20 %
Handelsværdi	7.475.796	-7.475.796	7.476.950	-7.476.950
Gaveafgift	-	-463.548	-	-387.123
Forlods udbyttet + forrentning	-4.056.875	4.056.875	-	-
Anfordringsgældsbev	-	-	-2.400.000	2.400.000
Privat skat ved udbytte	-	-1.687.297	-	-
Privat skat ved afdrag på gældsbev	-	-	-1.709.328	-
Formuemæssig konsekvens	3.418.922	-5.569.767	3.367.622	-5.464.073
Formuemæssig konsekvens samlet	-2.150.845		-2.096.451	
Skat til betaling	-	-2.150.845	-1.709.328	-387.123
Skat til betaling, samlet	-2.150.845		-2.096.451	
Behov for udbytteudlodning i Larsens Erhvervsservice ApS	4.056.875		5.136.660	

Kilde: Egen tilvirkning

Sammenligningen er udregnet på baggrund af et gennemsnit af det positive og negative budget i bilag 7 og 8, hvorfor der tages udgangspunkt i en forrentning af udbytte på DKK 556.875. For at gøre eksemplet overskueligt, er private udbytteskatter beregnet efter progressionsgrænsen på DKK 110.600 for et år, og 42 % af den resterende aktieavance. Udbyttet er ikke optimeret med den årlige besparelse på 15 % af progressionsgrænsen.

Ejer- og stemmeandel

Ved løsningsforslag 1 får Jørgen 20 % ejerandel og 100 % stemmeandel i Larsens Erhvervsservice ApS ved ejerskab af A-anparterne, mens Tobias får 80 % ejerandel og 0 % stemmeandel. Jørgen bibeholder derfor retten til at foretage de væsentlige beslutninger i selskabet på fremtidige generalforsamlinger, herunder størrelse af udloddet udbytte, indtil forlods udbyttet plus forrentning er betalt, og der foretages en vedtægtsændring, der sidestiller stemmeandelen på anparterne.

Ved Løsningsforslag 2 får Jørgen 20 % ejer- og stemmeandel i Larsens Erhvervsservice ApS, mens Tobias opnår 80 % ejer- og stemmeandel. Retten til at foretage væsentlige beslutninger tilfalder i dette løsningsforslag Tobias.

Formuemæssig konsekvens

Løsningsforslag 1 vil give Tobias en formueforøgelse på DKK 3.418.922, hvor Jørgen vil have en negativ formueændring på DKK 5.569.767.

Løsningsforslag 2 vil give Tobias en formueforøgelse på DKK 3.367.622, hvor Jørgen vil have en negativ formueændring på DKK 5.464.073.

Formueændringen skyldes primært, at Jørgen giver en gave til Tobias, der forringer hans formue, mens Tobias modtager en formueforøgelse. Den samlede formuemæssige konsekvens for Jørgen og Tobias svarer til de beregnede skatte og afgiftstilsvare til betaling.

Skattemæssig konsekvens

I Løsningsforslag 1 får Jørgen ret til B-anparternes andel af udbytte på DKK 2.800.000. Herudover opnår han en forrentning på DKK 556.875 over finansieringsperioden. Jørgen vil i løsningsforslag 1 betale gaveafgiften på DKK 463.548 og udbytteskat på DKK 1.687.297. Gaveafgiften skal betales ved gaveanmeldelsen, senest maj 2021, hvor udbytteskatten skal betales løbende ved udlodning af udbytte. Tobias vil ved dette løsningsforslag ikke betale skat eller afgift, men giver afkald på forlods udbytteret og forrentning. Samlet skat og afgift til betaling ved løsningsforslag 1 er DKK 2.150.845.

I Løsningsforslag 2 bliver der udstedt et anfordringsgældsbrev fra Jørgen til Tobias på DKK 2.400.000 til kurs 100, uden forrentning. Jørgen vil med dette løsningsforslag betale gaveafgiften på DKK 387.123 ved gaveanmeldelsen, senest maj 2021. Tobias vil for at afdrage anfordringsgældsbrevet betale en udbytteskat på DKK 1.709.328, hvor skatten betales løbende ved udlodning af udbytte. Samlet skat og afgift til betaling ved løsningsforslag 2 er DKK 2.096.451.

Konsekvenser for Larsens Erhvervsservice ApS

Ved begge løsningsforslag er der behov for udbytteudlodninger fra Larsens Erhvervsservice ApS. Udbytteudlodningerne er skattefrie til de respektive holdingselskaber, da Larsens Erhvervsservice ApS er datter- og koncernselskabsaktier efter ABL §§ 8, 4A og 4B.

Ved løsningsforslag 1 er der behov for en udbytteudlodning på DKK 4.056.875, for at betale forlods udbytteret og ved løsningsforslag 2 er der behov for en udbytteudlodning på DKK 5.136.660, for at Tobias kan afdrage anfordringsgældsbrevet.

9. Konklusion

Ved et generationsskifte af et kapitalselskab indenfor familien er det hovedessensen, at overdrager og erhverver planlægger generationsskiftet i god tid for at generationsskiftet sker så succesfuldt som muligt. Generationsskifte sker ofte med en glidende overgang, hvor erhverver løbende inddrages i den daglige ledelse af selskabet, hvorefter selve overdragelsen af kapitalandelene sker gradvis eller samlet. Planlægningen skal foretages således, at familiens ønsker og behov bliver tilgodeset, og generationsskifteprocessen på baggrund heraf foretages optimalt ud fra et skattemæssigt synspunkt.

Forud for et generationsskifte er der flere indledende overvejelser, herunder de bløde og hårde værdier som skal vurderes for overdrager og erhverver, samt selskabets koncernstruktur og finansielle stilling.

Overdrager skal for de bløde værdier tage stilling til, om det ønskes at overdrage selskabet til erhverver, herunder om overdrager følelsesmæssigt er klar til at overdrage selskabet. Overdrager skal vurdere om erhverver har kompetencerne og ledelsesmæssige forudsætninger for at drive selskabet videre, eller lægge en plan for, hvordan erhverver opnår dette. Erhverver skal overveje om der er et ønske om at drive selskabet videre og tilegne sig de krævede kompetencer. Generationsskiftet kan påvirke selskabets væsentlige interessenter, og interessenternes indflydelse skal vurderes i forhold til om en ændret adfærd vil føre til at selskabet ikke kan fortsætte driften i en længere periode efter overdragelsen af selskabet til erhverver.

For de hårde værdier skal overdrager og erhververs privatøkonomi gennemgås. For overdrager skal der tages højde for fremtidsplaner, krav til levestandard, nuværende opsparing i form af likvider, aktiver og pension for at vurdere overdragets krav til størrelse af overdragelsessum og en eventuel mulighed for gaveelement til erhverver. For erhverver skal der tages højde for privat opsparing, og mulighed for optagelse af ekstern finansiering for at vurdere behovet for at anvende finansiering af overdragelsessummen samt størrelsen heraf.

Selskabets økonomiske situation skal overvejes for at tilrettelægge selskabet og eventuelt koncernstrukturen, således det kun er de relevante aktiver og aktiviteter som overdrages til erhverver, samt at selskabets økonomi efter overdragelsen dækker behovet for at kunne fortsætte driften. Det skal yderligere vurderes, om selskabet er omfattet af pengetanksreglen og dermed ikke kan overdrages med skattemæssig succession, hvorfor en omstrukturering kan være nødvendig forud for et generationsskifte. Skattemyndighederne har udstedt 3 cirkulærer, som kan anvendes til værdiansættelse af selskaber ved et generationsskifte mellem interesseforbundne parter. Er selskabet tilpasset for unødvendig aktivitet og passiv kapitalanbringelse, vil erhverver opnå en lavere værdiansættelse, som letter finansieringsbehovet. Selskabets balance skal tilpasses, hvis den i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse, således den opfylder krav for at blive overdraget med skattemæssig succession.

Afhængig af parternes økonomiske situation, kan der være flere omstrukturingsmetoder og finansieringsmodeller, som kan anvendes i forbindelse med tilpasning af koncernstrukturen, aktiverne og aktiviteterne i selskabet, der skal overdrages og finansieres. I afhandlingen har vi behandlet omstrukturingsmetoderne aktieombytning og spaltning. Der skal tages stilling til om handelsværdien af selskabet resulterer i en væsentlig avancebeskatning i forhold til om omstruktureringen skal foretages skattepligtigt eller skattefrit. Er omstruktureringen forretningsmæssigt begrundet, kan den foretages med tilladelse fra SKAT, hvorved opfyldelse af særlige krav og værnsregler kan undgås.

Er omstruktureringen ikke forretningsmæssigt begrundet, kan den foretages uden tilladelse fra SKAT, hvorved særlige krav og værnsregler skal opfyldes, herunder holdingkravet. Ved planlægning af generationsskiftet kan overdrager og erhverver anvende omstrukturingsmetoderne til at slanke selskabets balance og tilpasse aktiviteter for at nedbringe værdien på det overdragne selskab. Afhandlingen behandler finansieringsmodellerne selvfinansiering, A/B model med forlods udbytteret, gave og anfordringsgældsbev. Ved planlægning af generationsskiftet har selskabets handelsværdi i kombination med erhverver og overdragets økonomiske situation og ønsker en væsentlig indflydelse på valget af finansieringsmodel, som skal overvejes nøje.

Vores case omhandler familien Larsen, hvor sønnen Tobias vil erhverve 80 % af anpartskapitalen i driftsselskabet Larsens Erhvervsservice ApS fra faren Jørgen. Larsens Erhvervsservice ApS er indledningsvist blevet omstruktureret ved en aktieombytning og grenspaltning for at etablere en koncernstruktur med formålet, at minimere driftsrisikoen, lempe udbyttepolitikken og udskille en ejendom, som Tobias ikke skal erhverve. Der blev foretaget en kombineret skattefri aktieombytning og grenspaltning med tilladelse fra SKAT af Larsens Erhvervsservice ApS, således at likvider kunne placeres i holdingselskabet Erhvervsservice Holding ApS og ejendommen blev udspaltet til Larsens Ejendom ApS, uden krav om balancetilpasning. Begge omstruktureringer medførte en minimering af driftsrisikoen, slankning af balancen og en bedre koncernstruktur for et fremtidigt generationsskifte af Larsens Erhvervsservice ApS.

Larsens Erhvervsservice ApS er efterfølgende ikke i personkreds med Tobias. For at vores casevirksomhed bliver klar til det forestående generationsskifte, skal Erhvervsservice Holding ApS omstruktureres, så den ønskede del af anpartskapitalen i Larsens Erhvervsservice ApS kan overdrages fra Jørgen til Tobias med skattemæssig succession. Der skal foretages en skattefri ophørsspaltning med tilladelse fra SKAT af Erhvervsservice Holding ApS således, at 80 % af anparterne i Larsens Erhvervsservice ApS indskydes i det nystiftede Larsens Holding ApS, mens de resterende 20 % af anpartskapitalen og Larsen Ejendom ApS indskydes i Erhvervsservice 2020 Holding ApS, som Jørgen skal beholde. Jørgen vil eje anparterne i det nystiftede Larsens Holding ApS, og overdragelsen af anparterne vil herefter være indenfor person- og gavekreds med Tobias, som kan overdrages med skattemæssig succession.

Det kan konkluderes, at den indledningsvise og efterfølgende omstrukturering er mest fordelagtig for vores casevirksomhed, idet omstruktureringerne har resulteret i, at balancen i Larsens Erhvervsservice ApS er blevet slanket for passiv kapitalanbringelse, ejendommen ikke indgår i overdragelsen og overdragelsen af de ønskede anparter kan ske ved anvendelse af skattemæssig succession og med et gaveelement.

I vores case har Jørgen sin pensionsopsparing i Erhvervsservice Holding ApS og Larsens Ejendom ApS, som har tilstrækkelig likviditet alene til at dække Jørgens økonomiske behov til pensionstilværelsen. Tobias har en begrænset opsparing, som ikke ønskes at blive anvendt til betaling af erhvervelsen. Det konkluderes, at Jørgen vil give en andel af handelsværdien for anparterne i Larsens Holding ApS som gave, og kræver et nettobeløb på DKK 2.000.000. Jørgen vil gerne lægge ud for gaveafgiften, mod at dette tillægges nettobeløbet. Grundet ophørsspaltningen vil anvendelse af selvfinansiering ikke være mulig som finansieringsmulighed i casen. Yderligere vil finansiering ved egne midler eller privat banklån for Tobias ikke være en mulighed i forhold til Tobias ønsker og behov.

På baggrund af Jørgen og Tobias' ønsker og behov har vi opstillet to løsningsforslag til finansiering og overdragelse af anparterne i Larsens Holding ApS.

I løsningsforslag 1 opdeles anpartskapitalen i Larsens Erhvervsservice ApS forud for den skattefrie ophørsspaltning af Erhvervsservice Holding ApS i A- og B-anparter, hvor A-anparterne har forlods udbytteret på DKK 3.500.000 og 100 % stemmeret. B-anparterne udspaltes til det nystiftede Larsens Holding ApS og overdragelsen finansieres ved delvis gave og forlods udbytteret. Finansieringsmodellen er hensigtsmæssig i forhold til Jørgens ønske om at modtage et nettobeløb på DKK 2.000.000 i form af forlods udbytteret, og opfylder også Tobias' ønske om ikke at få en likviditetsmæssig påvirkning på overdragelsestidspunktet.

I løsningsforslag 2 overdrages anparterne i det nystiftede Larsens Holding ApS til Tobias ved finansiering af delvis gave og anfordringsgældsbrief på DKK 2.400.000. Finansieringsmodellen er hensigtsmæssig i forhold til Tobias' ønske om, at undgå en likviditetsmæssig påvirkning på overdragelsestidspunktet, og Jørgens ønske om at modtage netto DKK 2.000.000 opfyldes.

Sammenholdt giver løsningsforslag 2 den lavest mulige gaveafgiftsbeskatning på DKK 387.123 mod DKK 463.548 for løsningsforslag 1. Ved løsningsforslag 1 udbetaler Jørgen DKK 4.056.875 i udbytte til ham selv privat og betaler udbytteskat på DKK 1.687.297, hvorefter udbytteretten er ligestillet for A- og B-anparterne. I løsningsforslag 2 skal Tobias udbetale udbytte på DKK 4.109.328 og betaler udbytteskat på DKK 1.709.328. Løsningsforslag 2 giver samlet den laveste skat til betaling på DKK 2.096.451 mod DKK 2.150.845 i løsningsforslag 1.

Løsningsforslag 1 er derimod mest skånsom overfor Larsens Erhvervsservice ApS, idet behovet for udbytteudlodning til afdrag på gælden til Jørgen udgør DKK 4.056.875 mod DKK 5.136.660 i løsningsforslag 2. Idet selskabet historisk har udloddet stabile udbytter, tillægges dette mindre betydning.

Ved løsningsforslag 1 har Tobias en formuemæssig forøgelse på DKK 3.418.922 og Jørgen har en formue forringelse på DKK 5.569.767. Ved løsningsforslag 2 har Tobias en formueforøgelse på DKK 3.367.622 og Jørgen en formue forringelse på DKK 5.464.073. Løsningsforslag 1 er derfor mest fordelagtig for Tobias, hvor løsningsforslag 2 er mest fordelagtig for Jørgen.

Den mest hensigtsmæssige finansiering af generationsskiftet for vores casevirksomhed er løsningsforslag 2, hvor der samlet vil blive betalt mindst i skat og Jørgen vil have den mindste formue forringelse. Udover at give den laveste skattemæssige konsekvens, er modellen nemmere at håndtere administrativt. Modellen er i mindre grad afhængig af Larsens Erhvervsservice ApS resultater og udbytteudlodning, da anfordringsgældsbriefet ikke forrentes. Yderligere giver anfordringsgældsbriefet mulighed for at Jørgen kan give nedslag på gælden ved afgiftsfrie gaver i fremtiden, hvis Jørgen ønsker dette.

10. Perspektivering

I vores perspektivering vil vi lægge vægt på 2 nye Styresignaler som ikke er gældende for vores case. Vi mener Styresignalerne vil få større indflydelse på kommende generationsskifter, hvorfor vores målgruppe og læsere kan få nytte heraf.

Styresignal om praksisændring for gevinstmulighed ved A/B model

Der har i tidligere skatteafgørelser omhandlende A/B modeller været en opfattelse af, at hvis selskabs handelsværdi tildeles A-kapitalandelene ved en forlods udbyttet, kunne B-kapitalandelene overdrages til den skønnede lavere værdiansættelse. I 2 nye afgørelser om brugen af A/B model har Skatterådet indført et nyt element, de kalder gevinstmulighed for B-kapitalandelene. Gevinstmuligheden er indført i SKM2019.30.SR, som behandler gevinstmulighed ved A/B model mellem 2 selskaber, og SKM2019.371.SR som behandler gevinstmulighed mellem et selskab og en privatperson.

Gevinstmuligheden opstår ved, at A-kapitalandelene, der repræsenterer størstedelen af et selskabs handelsværdi ved forlods udbyttet, bærer hele eller størstedelen af risikoen for tab i selskabet, mens en gevinst er begrænset til det fastsatte forlods udbyttet med fastsat forrentning. B-kapitalandelene har derimod en begrænset risiko, idet et værditab begrænses til indskuddet i B-kapitalandelene, mens en værdistigning vil føre til et potentielt merafkast, som opnås ved det beskedne indskud. Gevinstmuligheden skal værdiansættes med udgangspunkt i optionsteori, hvor B-kapitalandelen har retten til residualværdien, som er tilbage, når forlods udbyttet er betalt. Den potentielle gevinst for B-kapitalandelene er større, jo mere usikkerhed der er på selskabets fremtidige værdiudvikling. Optionsteoriene Black-Scholes eller binomialmodellen kan bl.a. anvendes som vejledende modeller⁸⁶.

I begge skatteafgørelser lægger Skattestyrelsen vægt på, at i situationer, hvor A-kapitalandelene udgør næsten 100 % af selskabets værdi, opstår en asymmetrisk mulighed for gevinst eller tab for B-kapitalandelene.

I SKM2019.30.SR ønskede Spørger som ejer af Selskab A, at stifte et selskab B. Selskab B har en opdelt kapital i B-aktier af 10,01 % og stemmeandel på 52,66 % og 89,99 % A-aktier med stemmeandel på 47,44 %. Selskab A tegner alle B-aktier og opnår stemmemajoriteten, mens de 6 børn tegner A-aktier. Herefter ønskes der indskudt kapital på DKK 19,2 mio. ved tegning af nye C-aktier uden stemmeret, men med retten til forlods udbytte på DKK 19,2 mio. plus forrentning. C-aktierne tegnes af Selskab A. Skatterådet er af den opfattelse at indskuddet i C-aktier har givet børnene en ret til gevinstmulighed, og den manglende kompensation for gevinstmuligheden fra børnene til Selskab A skulle klassificeres som maskeret udbytte. Skatterådet henviste yderligere til, at der ikke var tale om en praksisskærpe, da dispositionen ikke er sammenlignelig med dispositioner foretaget i tidligere afgørelser foretaget af Ligningsrådet og Skatterådet om værdiansættelse, herunder afgørelser om A/B modellen⁸⁷.

Vi er enige i Skatterådets antagelse af praksisskærpe, idet der eksisterer klare forskelle fra de tidligere A/B models afgørelser. I den konkrete sag er forlods udbyttet lig med indskuddet, ligesom der er tale om stiftelse af et datterselskab, hvor der ikke er foretaget generationsskifte af kapitalen efter forlods udbyttet

⁸⁶ SKM2020.348.SKTST Styresignal om praksisændring for A/B modeller vedr. medtagelse af gevinstmulighed i værdiansættelsen

⁸⁷ SKM2019.30.SR Kapitaludvidelse med forlodsudbytte medførte overførsel af gevinstmulighed til børn

er tildelt. Af hidtidig retspraksis for A/B modeller foretages en opdeling af aktieklasser i et selskab, hvor A-kapitalandelene tillægges en forlods udbytteret svarende til et skøn af handelsværdien opgjort efter TSS-Cirkulære 2000-09 og 2000-10, hvorefter B-kapitalandelene kan overdrages til næste generation til en fordelagtigere værdiansættelse. I SKM2019.30.SR er der hverken foretaget beregning af skøn af handelsværdien eller overdraget kapitalandele efter tildelingen af forlods udbytteret. Det er vores vurdering at særpræget ved den konkrete tiltænkte disposition har ført til Skatterådets afgørelse, der dermed ikke vil ændre på den hidtidige praksis. I forhold til vores case vurderes ovenstående sag ikke at ændre vores opgørelse af handelsværdien på B-anparterne for Larsens Holding ApS, idet vi ikke mener disse skal tillægges en gevinstmulighed.

I SKM2019.371.SR var der tale om en anvendelse af A/B modellen som er behandlet i hidtidig praksis. Skatterådet mente ved indførelse af gevinstmuligheden, at der var tale om en praksisændring, som skulle følges op af et styresignal⁸⁸.

Der er den 27. august 2020 kommet nyt Styresignal om praksisændring for A/B modeller vedrørende medtagelse af gevinstmulighed i værdiansættelsen, som følge af SKM2019.371.SR. Styresignalet har retsmæssig virkning fra den 28. februar 2021. Styresignalet medfører, at fremtidige generationsskifter ved anvendelse af A/B modellen skal tage højde for en værdiansættelse af gevinstmuligheden for de overtagne B-kapitalandele. Det asymmetriske forhold mellem A- og B-kapitalandelene, vurderer Skattestyrelsen vil føre til, at en uafhængig investor hellere vil erhverve kapitalandele, hvor der udelukkende er én kapitalklasse, således investoren både bærer risikoen for tab, men også muligheden for et merafkast. Ifølge Styresignalet vurderer Skattestyrelsen, at gevinstmuligheden har begrænset værdi, når forlods udbytteretten udgør mindre end 70-75 %, men skal fastsættes ud fra en konkret vurdering i hver enkelt sag⁸⁹.

Det er vores vurdering at det nye styresignal vil resultere i flere skattesager om korrekt værdiansættelse af B-kapitalandele, som følge af, at Styresignalet ikke kommer med specifikke beregninger af gevinstmuligheden eller vejledning til hvilke elementer, der skal overvejes i forhold til størrelsen af gevinstmuligheden. Yderligere vurderer vi at praksisændringen vil gøre rådgivers arbejde mere besværligt idet de færreste rådgivere anvender optionsteori i dag og kan resultere i et fravalg af anvendelsen af A/B modellen i et generationsskifte. Vi stiller spørgsmål til, om gevinstmuligheden ikke allerede er pålagt i forbindelse med beregning af Goodwill efter TSS-Cirkulære 2000-10, hvorved der kan foretages korrektioner til værdien, der afspejler handelsværdien samt at overdrager modtager forrentning af udbytteretten. Vi stiller yderligere spørgsmål til, om gevinstmuligheden var gældende på overdragelsestidspunktet, eller er et resultat af erhververs hårde arbejde i at videreudvikle virksomheden og hvordan man opdeler dette i forbindelse med værdiansættelsen af gevinstmuligheden.

Idet styresignalet først har retsmæssig virkning fra 28. februar 2021, har praksisskærpselsen ikke effekt på vores case. Yderligere har Skattestyrelsen anført at gevinstmuligheden begrænses, når forlods udbytteretten udgør mindre end 70-75 %. I vores case er forlods udbytteret på DKK 3.500.000 ud af en handelsværdi på DKK 9.344.744, hvilket udgør 37 %, hvorfor gevinstmuligheden vurderes at frafalde.

⁸⁸ SKM2019.371.SR Overdragelse af anparter ved en A/B model med gevinstmulighed til børn - Praksisændring

⁸⁹ SKM2020.348.SKTST Styresignal om praksisændring for A/B modeller vedr. medtagelse af gevinstmulighed i værdiansættelsen

Styresignal om praksisændring for værdiansættelse af fast ejendom

Skattestyrelsen har den 5. maj 2020 sendt et styresignal i udkast. Styresignalet vedrører +/- 15 % reglen, som indgår i TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, samt en præcisering af hvornår der foreligger "særlige omstændigheder", som medvirker til, at Skattestyrelsen ikke bindes af en værdiansættelse efter +/- 15 % reglen. Med styresignalet vil Skatteministeriet præcisere og ændre nuværende praksis på området, som indarbejdes direkte i cirkulæret. Væsentlige ændringer er følgende:

1. De nye offentlige ejendomsvurderinger, skal lægges til grund for værdiansættelsen ved overdragelser inden for bo- og gaveafgiftskredsen,
2. 15 % reglen ændres til 20 %, således man kan afvige fra ejendomsvurderingen med +/- 20 % af værdien.
3. 20 % reglen kan ikke anvendes, såfremt der foreligger særlige omstændigheder

Det forventes, at de nye ejendomsvurderinger vil være væsentligt over de gamle ejendomsvurderinger fra 2011/2012 og dermed tættere på den reelle handelspris. Flere advokatselskaber anbefaler at personer, der ejer fast ejendom med henblik på senere generationsskifte, skal overveje om det vil være fordelagtigt at gennemføre generationsskifte af fast ejendom inden cirkulærets ikrafttræden 1. juli 2020. Dette skyldes, at advokatselskaberne forventer, at de nye ejendomsvurderinger vil være højere end 2011/2012 vurderingerne, som ikke udlignes ved at anvende +/- 20 % af vurderingen i forhold til de tidligere +/- 15 %, ligesom der lægges op til, at der kan anvendes særlige omstændigheder i flere tilfælde.

Konsekvensen ved ikke at foretage generationsskiftet før ikrafttrædelsen er, at overdragelsen sker til en højere handelsværdi. For overdrageren kan konsekvensen være, at den opgjorte ejendomsværdi ved overdragelsen er højere end anskaffelsesprisen, hvorved overdrager kan ende med at blive skattepligtig af ejendomsavancen, hvor overdrager tidligere ved overdragelse til lavere værdi, kunne minimere eller helt undgå en skattepligtig gevinst ved beregning af ejendomsavancen⁹⁰.

Særlige omstændigheder foreligger, hvis en eller flere konkrete holdepunkter giver udtryk for en anden værdiansættelse, hvor styresignalet angiver en ikke udtømmende liste over holdepunkter, som der kan tages udgangspunkt i.

Vedrørende den nye +/- 20 % regel er det Skattestyrelsens opfattelse, at selvom der disponeres indenfor grænsen, kan der være væsentlig prisforskel mellem overdragelsessummen og handelsværdien, såfremt der er tale om store beløb. Der fremgår ikke tærskelværdier på, hvad Skattestyrelsen anser for store beløb, men de henviser til SKM2016.279.LSR, hvor forskellen på den ene ejendom var DKK 400.000 (handelsværdi DKK 2.400.000 minus boopgørelse DKK 2.000.000) og for den anden ejendom DKK 276.667 (handelsværdi DKK 6.026.667 minus boopgørelse DKK 5.750.000).

⁹⁰ <https://www.codexlaw.dk/snart-traeder-nye-regler-om-vaerdiansaettelse-af-fast-ejendom-i-kraft/>

For den tidsmæssige sammenhæng kan holdepunktet svækkes i forhold til den tidsmæssige forskel mellem holdepunktet og overdragelsen. Der sættes ikke en fast grænse for, hvornår den tidsmæssige sammenhæng mister betydning for vurderingen af særlige omstændigheder, hvorfor det beror på en konkret vurdering efter det nye styresignal. I SKM2019.369.ØLR var en ejendom købt 4 år før overdragelsen for DKK 4.350.000 og overdraget til DKK 1.487.500. Selvom den tidsmæssige forskel er stor, er den beløbsmæssige forskel så væsentlig, at holdepunktets alder ikke mister betydning. Det kan derfor lægges til grund, at den tidsmæssige sammenhæng både skal vurderes ud fra beløbets størrelse sammenholdt med den tidsmæssige forskel.

Ejendomsvurderinger er siden blevet udskudt fra at komme i efteråret 2020 til sommeren 2021⁹¹. Efter flere udskydelser stiger usikkerheden om, hvornår de nye vurderinger faktisk kommer, hvilket også får effekt på det nye styresignal, idet det lægger sig op ad de nye ejendomsvurderinger.

Det nye Styresignal vedrørende værdiansættelse af fast ejendom har ikke relevans for vores case på nuværende tidspunkt, men kan få betydning for Jørgen, når han skal afhænde ejendommen i Larsens Ejendom ApS. Eftersom der er meget uvished ved Styresignalet vil vi ikke analysere hvordan en eventuel ejendomsvurdering vil have effekt på værdiansættelsen af ejendommen og konsekvenserne for Jørgen og Jettes pensionstilværelse.

⁹¹ <https://borsen.dk/nyheder/politik/ejendomsvurderinger-forsinket-igen>

11. Litteraturliste

11.1 Bøger og rapporter

- Olesen, Birgitte S. (2017). Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag. (5. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag
- Michelsen, Aage m.fl. (2017). Lærebog om indkomstskat. (17. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag.
- Steffensen, Tang Lassen m.fl. (2019) Regnskabshåndbogen 2020. (25. udgave). Hellerup: Cool Gray A/S
- Pedersen. (2017). Generationsskifte og Strukturering – en håndbog for ejerledere. (1. udgave). København: Karnov Group Denmark A/S
- Hastrup, Jensen, (2017). De bløde problemstillinger i generationsskifter – en samtalebog for familieejede virksomheder. (1. udgave). ProGrafisk ApS.
- Bennedsen, Meisner N. (2015). Ejerledelse i Danmark – Rapport 1: Baggrund og udbredelse. CBS Center for Ejerledede virksomheder.
- Hansen, Christian S. m.fl. (2016). Erhvervsbeskatning: Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen. (1. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag.

11.2 Hjemmesider og juridisk vejledning

- www.skm.dk
- www.dr.dk
- www.skat.dk
- www.retsinformation.dk
- www.bdo.dk
- www.statbank.dk
- www.finans.dk
- www.star.dk
- www.nationalbanken.dk
- www.erhvervsstyrelsen.dk
- C.B.2.3.4 Gevinst og tab ved afståelse af datterselskabs- og koncernselskabsaktier
- C.D.7.4.1 Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse
- C.D.6.3.4 Subjektive betingelser for en skattefri aktieombytning
- C.I.4.1.5 Omstrukturering med eller uden tilladelse
- C.I.4.1.8 Arrangementets realitet
- C.I.4.1.9 Bevisbyrden
- C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill
- C.B.3.5.4.3 Fast ejendom
- C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession
- C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C
- C.B.3.5.3.3 Aktionærlån
- C.A.6.2 Afgiftspligtige gaver
- C.A.6.1.7 Rentefri eller lavt forrentede lån
- C.D.6.1 Skattefri spaltning med tilladelse
- C.D.6.1.11 Ansøgning og klageadgang
- C.B.2.1.4.8 Vedtægtsændringer
- C.D.6.1.7 Selskabsdeltagernes skattemæssige stilling ved ophørsspaltning

11.3 Love

- Afskrivningsloven
- Aktieavancebeskatningsloven
- Boafgiftsloven
- Ejendomsavancebeskatningsloven
- Fusionskatteloven
- Forældelsesloven
- Kildeskatteloven
- Kursgevinstloven
- Ligningsloven
- Personskatteloven
- Pensionsbeskatningsloven
- Selskabsloven
- Selskabsskatteloven
- Skatteforvaltningsloven
- Statsskatteloven
- Virksomhedsskatteloven
- Årsregnskabsloven

11.4 Domme, styresignaler og cirkulære

- TSS-Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982
- TSS-Cirkulære 2000-9
- TSS-Cirkulære 2000-10
- SKM2005.167.ØL
- SKM2006.345.LSR
- SKM2002.428.LSR
- SKM2003.118.TSS
- SKM2002.644.LSR
- SKM2020.39.SR
- SKM2020.293.SR
- SKM2006.372.LSR
- SKM2016.279.HR
- SKM2019.281.LSR
- SKM2007.431.LSR
- SKM2013.841.HR
- SKM2007.106.SR
- SKM2007.625.LSR
- SKM2003.458.LR
- SKM2005.166.LR
- SKM2006.627.SR
- SKM2008.876.LSR
- SKM2011.406.SKAT
- SKM2012.479.LSR
- SKM2018.552.LSR
- SKM2016.627.LSR
- SKM2015.131.LSR
- SKM2014.751.SR
- SKM2018.191.SR
- SKM2003.66.LR
- SKM2010.2.SR
- SKM2015.375.SR
- SKM2015.195.SR
- SKM2004.416.LR
- SKM2008.697.SR
- SKM2011.79.SR
- SKM2019.30.SR
- SKM2019.371.SR
- SKM2019.369.ØLR
- SKM2001.132.LR
- TfS1997.206.LR
- TfS1998.414.LR
- TfS2001.178.LSR
- TfS1999.492.LSR
- TfS2001.174.LSR
- TfS1997.791.LSR
- TfS2000.369.LSR
- LSR af 20.09.2019
Journal nr.
15.0468899
- LSR af 20.06.2019
Journal nr. 15-
2067862
- LSR af 23.02.2017
Journal nr. 15-
1996140

12. Bilag

12.1 Bilag 1 – Åbningsbalance Erhvervsservice Holding ApS

Åbningsbalance med tilhørende noter for Erhvervsservice Holding ApS			
Aktiver	Note		
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			1.862.093
Finansielle anlægsaktiver	1		1.862.093
Anlægsaktiver			1.862.093
Aktiver			1.862.093
Passiver			
Anpartskapital			80.000
Overkursfond			1.782.093
Egenkapital	2		1.862.093
Passiver			1.862.093
Noter			
1 - Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
Egenkapital primo, 100%			1.862.093
Goodwill ved stiftelse, 100%			0
Tilgang ved stiftelse			1.862.093
Tilknyttede virksomheder		Ejerandel	Indre værdi
Larsens Erhvervsservice ApS		100%	1.862.093
100 pct. af kapitalen i ovenstående selskaber er værdiansat til indre regnskabsmæssig værdi med udgangspunkt i spaltningbalancen pr. 31. december 2009 med tillæg af goodwill som udgør DKK 0.			
2 - Egenkapital			
Anpartskapital			80.000
Overkursfond			1.782.093
Selskabets anpartskapital på kr. 80.000 er fordelt på anparter á kr. 1 eller multipla heraf.			

Kilde: Egen tilvirkning

12.2 Bilag 2 – Regnskab for Larsens Ejendom ApS

Resultatopgørelse for Larsens Ejendom ApS			
	2019	2018	2017
Bruttofortjeneste	255.000	247.000	250.000
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	-24.054	-24.054	-24.054
Driftsresultat	230.946	222.946	225.946
Finansielle indtægter	1.100	1.250	1.000
Finansielle omkostning	-20.520	-23.940	-27.360
Resultat før skat	211.526	200.256	199.586
Skat af årets resultat	-46.536	-44.056	-43.909
Regulering af udskudt skat	-6.113	-6.113	-6.113
Årets resultat	158.877	150.087	149.564
Forslag til resultatdisponering			
Udbytte	100.000	100.000	100.000
Overført resultat	58.877	50.087	49.564
Resultatdisponering	158.877	150.087	149.564

Kilde: Egen tilvirkning

Balance for Larsens Ejendom ApS				
Aktiver	Note	2019	2018	2017
Grunde og bygninger	1	1.429.862	1.453.916	1.477.970
Materielle anlægsaktiver		1.429.862	1.453.916	1.477.970
Anlægsaktiver		1.429.862	1.453.916	1.477.970
Periodeafgrænsningsposter		4.500	5.000	3.500
Tilgodehavender		4.500	5.000	3.500
Likvide beholdninger		87.425	84.401	90.000
Omsætningsaktiver		91.925	89.401	93.500
Aktiver		1.521.787	1.543.317	1.571.470
Passiver				
Virksomhedskapital		80.000	80.000	80.000
Overført resultat		592.609	533.732	483.645
Udbytte for regnskabsåret		100.000	100.000	100.000
Egenkapital		772.609	713.732	663.645
Hensættelse til udskudt skat		89.642	83.529	77.416
Hensatte forpligtelser		89.642	83.529	77.416
Gæld til kreditinstitutter		270.000	324.000	378.000
Gæld til pengeinstitutter		180.000	216.000	252.000
Langfristede gældsforpligtelser		450.000	540.000	630.000
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser		90.000	90.000	90.000
Leverandører af varer og tjenesteydelser		19.000	17.000	13.500
Selskabsskat		46.536	44.056	43.909
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring		54.000	55.000	53.000
Kortfristede gældsforpligtelser		209.536	206.056	200.409
Gældsforpligtelser		659.536	746.056	830.409
Passiver		1.521.787	1.543.317	1.571.470

Kilde: Egen tilvirkning

Noter til Larsens Ejendom ApS			
Noter	2019	2018	2017
1. Grunde og bygninger			
Kostpris primo	1.670.400	1.670.400	1.670.400
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	-	-	-
Kostpris ultimo	1.670.400	1.670.400	1.670.400
Af- og nedskrivninger primo	-216.484	-192.430	-168.376
Årets afskrivninger	-24.054	-24.054	-24.054
Af- og nedskrivninger ultimo	-240.538	-216.484	-192.430
Regnskabsmæssig værdi ultimo	1.429.862	1.453.916	1.477.970
Beregning af udskudt skat			
Regnskabsmæssig værdi	1.429.862	1.453.916	1.477.970
Skattemæssig værdi	1.022.400	1.074.240	1.126.080
	407.462	379.676	351.890
Udskudt skat %	22%	22%	22%
Udskudt skat	89.642	83.529	77.416
Årets regulering	-6.113	-6.113	-6.113

Kilde: Egen tilvirkning

12.3 Bilag 3 – Regnskab for Larsens Erhvervsservice ApS

Resultatopgørelse for Larsens Erhvervsservice ApS			
	2019	2018	2017
Bruttofortjeneste	9.700.000	8.900.000	8.500.000
Personaleomkostninger	-7.200.000	-6.500.000	-6.200.000
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	-410.000	-400.000	-380.000
Driftsresultat	2.090.000	2.000.000	1.920.000
Finansielle indtægter	400	200	150
Finansielle omkostning	-8.000	-9.000	-7.500
Resultat før skat	2.082.400	1.991.200	1.912.650
Skat af årets resultat	-458.128	-438.064	-420.783
Regulering af udskudt skat	22.943	88.000	-112.200
Årets resultat	1.647.215	1.641.136	1.379.667
Forslag til resultatdisponering			
Udbytte	0	1.600.000	1.400.000
Overført resultat	1.647.215	41.136	-20.333
Resultatdisponering	1.647.215	1.641.136	1.379.667

Kilde: Egen tilvirkning

Specifikation af bruttofortjeneste til brug for beregning af pengetanksreglen			
	2019	2018	2017
Bruttofortjeneste	9.700.000	8.900.000	8.500.000
Omsætning	22.460.000	20.814.000	19.491.000
Vareforbrug	-9.877.600	-9.222.500	-8.471.250
Andre eksterne omkostninger	-2.882.400	-2.691.500	-2.519.750
Bruttofortjeneste	9.700.000	8.900.000	8.500.000
80 % af omsætningen	17.968.000	16.651.200	15.592.800
80 % af finansielle indtægter	320	160	120
80 % af driftsaktiver og goodwill	8.086.496	7.982.493	7.734.093
80 % af passiv kapitalindbringelse	1.515.802	1.519.934	1.440.000

Kilde: Egen tilvirkning

Balance for Larsens Erhvervsservice ApS				
Aktiver	Note	2019	2018	2017
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	1	1.344.500	1.554.500	1.604.500
Materielle anlægsaktiver		1.344.500	1.554.500	1.604.500
Deposita		180.000	180.000	180.000
Finansielle anlægsaktiver		180.000	180.000	180.000
Anlægsaktiver		1.524.500	1.734.500	1.784.500
Råvarer og hjælpematerialer		1.075.000	1.050.000	1.000.000
Varebeholdninger		1.075.000	1.050.000	1.000.000
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		1.800.000	1.500.000	1.190.000
Andre tilgodehavender		30.000	20.500	25.000
Udskudte skatteaktiver		503	0	0
Periodeafgrænsningsposter		70.000	65.000	60.000
Tilgodehavender		1.900.503	1.585.500	1.275.000
Likvide beholdninger		1.894.753	1.899.917	1.800.000
Omsætningsaktiver		4.870.256	4.535.417	4.075.000
Aktiver		6.394.756	6.269.917	5.859.500
Passiver		2019	2018	2017
Virksomhedskapital		80.000	80.000	80.000
Overført resultat		3.656.628	2.009.413	1.968.277
Udbytte for regnskabsåret		0	1.600.000	1.400.000
Egenkapital		3.736.628	3.689.413	3.448.277
Hensættelse til udskudt skat		0	22.440	110.440
Hensatte forpligtelser		0	22.440	110.440
Leverandører af varer og tjenesteydelser		750.000	720.000	680.000
Selskabsskat		458.128	438.064	420.783
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring		1.450.000	1.400.000	1.200.000
Kortfristede gældsforpligtelser		2.658.128	2.558.064	2.300.783
Gældsforpligtelser		2.658.128	2.558.064	2.300.783
Passiver		6.394.756	6.269.917	5.859.500

Kilde: Egen tilvirkning

Noter til Larsens Erhvervsservice ApS			
Noter	2019	2018	2017
1. Andre anlæg, driftsmateriel og inventar			
Kostpris primo	2.870.000	2.520.000	1.850.500
Tilgang i årets løb	200.000	350.000	1.050.000
Afgang i årets løb	0	0	-380.500
Kostpris ultimo	3.070.000	2.870.000	2.520.000
Af- og nedskrivninger primo	-1.315.500	-915.500	-788.500
Årets afskrivninger	-410.000	-400.000	-380.000
Tilbageførsel af af- og nedskrivninger på afhændede aktiver	0	0	253.000
Af- og nedskrivninger ultimo	-1.725.500	-1.315.500	-915.500
Regnskabsmæssig værdi ultimo	1.344.500	1.554.500	1.604.500

Kilde: Egen tilvirkning

Skattenoter til Larsens Erhvervsservice ApS					
2. Driftsmidler	2017		2018		2019
Saldo primo	500.000	Saldo primo	1.102.500	Saldo primo	1.452.500
Afgang	-80.000	Afgang	0	Afgang	0
	420.000		1.102.500		1.452.500
Tilgang jf. årsregnskab	1.050.000	Tilgang jf. årsregnskab	350.000	Tilgang jf. årsregnskab	200.000
Afskrivningsgrundlag	1.470.000	Afskrivningsgrundlag	1.452.500	Afskrivningsgrundlag	1.652.500
Årets afskrivning, 25 %	-367.500	Årets afskrivning, 0 %	0	Årets afskrivning, 18,5 %	-305.713
Saldo ultimo	1.102.500	Saldo ultimo	1.452.500	Saldo ultimo	1.346.788
3. Beregning af udskudt skat	2017		2018		2019
Regnskabsmæssig værdier	1.604.500		1.554.500		1.344.500
Skattemæssig værdier	1.102.500		1.452.500		1.346.788
	502.000		102.000		-2.288
Udskudt skat %	22%		22%		22%
Udskudt skat	110.440		22.440		-503
Årets regulering	-112.200		88.000		22.943

Kilde: Egen tilvirkning

12.4 Bilag 4 – Goodwill beregning for Larsens Erhvervsservice ApS

Goodwill beregning for Larsens Erhvervsservice ApS efter TSS-Cirkukære 2000-10			
Regnskabsår	2019	2018	2017
Regnskabsmæssigt resultat før skat	2.082.400	1.991.200	1.912.650
- Ikke udgiftsført løn til ægtefælle	0	0	0
+ afskrivninger på tilkøbt goodwill	0	0	0
- Renteindtægter	-400	-200	-150
+ Renteudgifter	8.000	9.000	7.500
= Reguleret resultat	2.090.000	2.000.000	1.920.000
Vægtning:			
Forrige år vægtes med 1			1.920.000
Sidste år vægtes med 2			4.000.000
Seneste år vægtes med 3			6.270.000
Sum af vægtet resultat			12.190.000
Vægtet gennemsnit			2.031.667
Udviklingstendens:			85.000
- driftsherreløn 50%, min. 250.000 og max. 1.000.000			0
I alt før forrentning af aktiver			2.116.667
Virksomhedens aktiver ekskl. goodwill og likvider			4.500.003
Forrentning af aktiver (kapitalafk.sats + 3%)		3%	-135.000
Rest til forrentning af goodwill			1.981.667
Rente = kapitalafk.sats + 8%		8%	
Levetid på goodwill		7 år	
Kapitalisering af goodwill		2,83	5.608.116
Skattemæssig værdi af goodwill i Larsens Erhvervsservice ApS			5.608.116

Kilde: Egen tilvirkning

12.5 Bilag 5 – Regnskab for Erhvervsservice Holding ApS

Resultatopgørelse for Erhvervsservice Holding ApS			
	2019	2018	2017
Bruttofortjeneste	-5.000	-5.000	-5.000
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder	1.806.092	1.791.223	1.529.231
Finansielle omkostning	-250	-250	-250
Resultat før skat	1.800.842	1.785.973	1.523.981
Skat af årets resultat	1.155	1.155	1.155
Årets resultat	1.801.997	1.787.128	1.525.136
Forslag til resultatdisponering			
Udbytte	110.600	108.000	105.800
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	106.092	291.223	329.231
Overført resultat	1.585.305	1.387.905	1.090.105
Resultatdisponering	1.801.997	1.787.128	1.525.136

Kilde: Egen tilvirkning

Balance for Erhvervsservice Holding ApS				
Aktiver	Note	2019	2018	2017
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1, 2	4.509.238	4.403.145	4.111.922
Finansielle anlægsaktiver		4.509.238	4.403.145	4.111.922
Anlægsaktiver		4.509.238	4.403.145	4.111.922
Tilgodehavende selskabsskat hos tilknyttede virksomheder		504.664	482.120	464.692
Tilgodehavender		504.664	482.120	464.692
Likvide beholdninger		5.978.010	4.390.105	3.000.000
Omsætningsaktiver		6.482.674	4.872.225	3.464.692
Aktiver		10.991.911	9.275.371	7.576.614
Passiver				
Virksomhedskapital		80.000	80.000	80.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		2.647.145	2.541.052	2.249.829
Overført resultat		7.645.658	6.060.353	4.672.448
Udbytte for regnskabsåret		110.600	108.000	105.800
Egenkapital		10.483.403	8.789.405	7.108.077
Selskabsskat		503.509	480.965	463.537
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring		5.000	5.000	5.000
Kortfristede gældsforpligtelser		508.509	485.965	468.537
Gældsforpligtelser		508.509	485.965	468.537
Passiver		10.991.911	9.275.371	7.576.614

Kilde: Egen tilvirkning

Noter til Erhvervs-service Holding ApS				
Noter	2019	2018	2017	
1. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder				
Kostpris primo	1.862.093	1.862.093	1.862.093	
Kostpris ultimo	1.862.093	1.862.093	1.862.093	
Opskrivning primo	2.541.052	2.249.829	1.920.598	
Årets resultat	1.806.092	1.791.223	1.529.231	
Modtaget udbytte	-1.700.000	-1.500.000	-1.200.000	
Opskrivning ultimo	2.647.145	2.541.052	2.249.829	
Regnskabsmæssig værdi ultimo	4.509.238	4.403.145	4.111.922	
2. Oplysninger om kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder				
<i>Tilknyttede virksomheder</i>				
Navn	Hjemsted	Ejerandel i %	Egenkapital	Resultat
Larsens Erhvervs-service ApS	Rødovre	100	3.736.628	1.647.215
Larsens Ejendom ApS	Rødovre	100	772.609	158.877
			4.509.237	1.806.092

Kilde: Egen tilvirkning

12.6 Bilag 6 – Rentesatser anvendt til beregningsmodeller

Rente på danske 10-årige statsobligationer:**Rentesatser, ultimo (pct p.a.) efter type og tid**

	2020M01	2020M02	2020M03	2020M04	2020M05	2020M06
Obligationsrentegennemsnit: Samtlige serier	0,29	0,10	0,45	0,35	0,23	0,22
Obligationsrentegennemsnit: Statsobligationer mv. 10 årig statsobligation	-0,24	-0,63	-0,26	-0,31	-0,27	-0,25
Obligationsrentegennemsnit: Almindelige og særlige realkreditobligationer (-2014M08)	-0,40	-0,60	-0,30	-0,30	-0,27	-0,35
CIBOR, løbetid 3 måneder

Gennemsnitlig effektiv rente for udlån til husholdninger med andet formål:

**Pengeinstitutternes nye og udestående indenlandske forretninger -
Gruppeinddelt efter formål, valuta, indenlandsk sektor, instituttype,
instrument og tid**

Enhed: pct.

	2020M01	2020M02	2020M03	Gennemsnit
- Andet formål for udlån til husholdninger	2,94	2,831	3,395	3,06%
- heraf DKK				
1400: Husholdninger				
- Store pengeinstitutter				
Effektiv rentesats (pct.) på udlån i alt - nye forretninger ekskl. kassekreditter (revolverende lån) og overtræk				

12.7 Bilag 7 – Positivt budget

Larsens Erhvervsservice ApS - Positivt budget for 2020-2024						
Resultatopgørelse	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Omsætning	22.460.000	23.583.000	24.762.150	25.257.393	25.762.541	26.277.792
Vareforbrug	-9.877.600	-10.376.520	-11.142.968	-11.618.401	-11.850.769	-12.087.784
Andre eksterne omkostninger	-2.882.400	-3.301.620	-3.466.701	-3.536.035	-3.606.756	-3.678.891
Bruttofortjeneste	9.700.000	9.904.860	10.152.482	10.102.957	10.305.016	10.511.117
Personaleomkostninger	-7.200.000	-7.530.000	-7.760.000	-7.770.000	-7.930.000	-8.090.000
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	-410.000	-380.000	-400.000	-400.000	-380.000	-350.000
Driftsresultat	2.090.000	1.994.860	1.992.482	1.932.957	1.995.016	2.071.117
	0	0	0	0	0	0
Finansielle indtægter	400	200	150	200	150	400
Finansielle omkostninger	-8.000	-9.000	-7.500	-8.000	-10.000	-8.000
Resultat før skat	2.082.400	1.986.060	1.985.132	1.925.157	1.985.166	2.063.517
Skat af årets resultat	-458.128	-436.933	-436.729	-423.535	-436.737	-453.974
Regulering af udskudt skat	22.943	-4.223	-2.618	787	4.441	6.630
Årets resultat	1.647.215	1.544.904	1.545.785	1.502.410	1.552.871	1.616.173
Forslag til resultatdisponering						
Udbytte	0	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Overført resultat	1.647.215	44.904	45.785	2.410	52.871	116.173
Resultatdisponering	1.647.215	1.544.904	1.545.785	1.502.410	1.552.871	1.616.173

Kilde: Egen tilvirkning

12.8 Bilag 8 – Worst case budget

Larsens Erhvervsservice ApS - Worst case budget for 2020-2024						
Resultatopgørelse	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Omsætning	22.460.000	20.214.000	20.618.280	21.030.646	21.451.259	21.880.284
Vareforbrug	-9.877.600	-8.894.160	-9.278.226	-9.674.097	-9.867.579	-10.064.930
Andre eksterne omkostninger	-2.882.400	-2.829.960	-2.886.559	-2.944.290	-3.003.176	-3.063.240
Bruttofortjeneste	9.700.000	8.489.880	8.453.495	8.412.258	8.580.503	8.752.113
Personaleomkostninger	-7.200.000	-7.020.000	-7.030.000	-7.040.000	-6.950.000	-7.090.000
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	-410.000	-380.000	-400.000	-400.000	-380.000	-350.000
Driftsresultat	2.090.000	1.089.880	1.023.495	972.258	1.250.503	1.312.113
		0	0	0	0	0
Finansielle indtægter	400	200	150	200	150	400
Finansielle omkostninger	-8.000	-9.000	-7.500	-8.000	-10.000	-8.000
Resultat før skat	2.082.400	1.081.080	1.016.145	964.458	1.240.653	1.304.514
Skat af årets resultat	-458.128	-237.838	-223.552	-212.181	-272.944	-286.993
Regulering af udskudt skat	22.943	-4.223	-2.618	787	4.441	6.630
Årets resultat	1.647.215	839.019	789.975	753.064	972.151	1.024.151
Forslag til resultatdisponering						
Udbytte	0	0	800.000	1.000.000	1.200.000	1.500.000
Overført resultat	1.647.215	839.019	-10.025	-246.936	-227.849	-475.849
Resultatdisponering	1.647.215	839.019	789.975	753.064	972.151	1.024.151

Kilde: Egen tilvirkning

12.9 Bilag 9 – Forlods udbytteret ved positivt budget

Tidshorisont for udbetaling af forlodsudbytte inklusiv årlig forrentning - positivt budget	
Overdrager forlodsudbytteret beregnet 2020	8.030.958
Forrentning 2020	441.703
Forventet udbytteudlodning 2020	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2021	6.972.661
Forrentning 2021	383.496
Udbytteudlodning 2021	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2022	5.856.157
Forrentning 2022	322.089
Udbytteudlodning 2022	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2023	4.678.246
Forrentning 2023	257.304
Udbytteudlodning 2023	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2024	3.435.549
Forrentning 2024	188.955
Udbytteudlodning 2024	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2025	2.124.504
Forrentning 2025	116.848
Udbytteudlodning 2025	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2026	741.352
Forrentning 2026	40.774
Udbytteudlodning 2026	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2027	0
Samlet forrentning i perioden	1.751.168
Samlet gevinst for Jørgen før udbyttebeskatning	8.979.031
27% udbytteskat af 110.600 x 7 år	209.034
42% udbytteskat af resterende gevinst	3.446.029
Total udbytteskat af gevinst	3.655.063

12.10 Bilag 10 – Forlods udbytteret ved negativt budget

Tidshorizont for udbetaling af forlodsudbytte inklusiv årlig forrentning - worst case budget	
Overdrager forlodsudbytteret beregnet 2020	8.030.958
Forrentning 2020	441.703
Forventet udbytteudlodning 2020	0
Primo forlodsudbytteret 2021	8.472.661
Forrentning 2021	465.996
Udbytteudlodning 2021	-800.000
Primo forlodsudbytteret 2022	8.138.657
Forrentning 2022	447.626
Udbytteudlodning 2022	-1.000.000
Primo forlodsudbytteret 2023	7.586.283
Forrentning 2023	417.246
Udbytteudlodning 2023	-1.200.000
Primo forlodsudbytteret 2024	6.803.529
Forrentning 2024	374.194
Udbytteudlodning 2024	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2025	5.677.723
Forrentning 2025	312.275
Udbytteudlodning 2025	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2026	4.489.998
Forrentning 2026	246.950
Udbytteudlodning 2026	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2027	3.236.947
Forrentning 2027	178.032
Udbytteudlodning 2027	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2028	1.914.980
Forrentning 2028	105.324
Udbytteudlodning 2028	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2029	520.303
Forrentning 2029	28.617
Udbytteudlodning 2029	-1.500.000
Primo forlodsudbytteret 2030	0
Samlet forrentning i perioden	3.017.962
Samlet gevinst for Jørgen før udbyttebeskatning	10.245.824
27% udbytteskat af 110.600 x 9 år	268.758
42% udbytteskat af resterende gevinst	3.885.178
Total udbytteskat af gevinst	4.153.936

Kilde: Egen tilvirkning

12.11 Bilag 11 – Nedslag for negativ kapitalindkomst

Beregnet nedslag for negativ kapitalindkomst ved selvfinansiering				
Rente privat lån	Grænse for anvendelse af negativ kapitalindkomst	Negativ kapitalindkomst til anvendelse efter privat lån	Rente Selvfinansiering	Til anvendelse i nedslag for negativ kapitalindkomst
56.250	100.000	43.750	109.699	43.750
54.752	100.000	45.248	100.130	45.248
53.231	100.000	46.769	90.274	46.769
51.687	100.000	48.313	80.122	48.313
50.120	100.000	49.880	69.665	49.880
48.530	100.000	51.470	58.895	51.470
46.915	100.000	53.085	47.802	47.802
45.277	100.000	54.723	36.376	36.376
43.614	100.000	56.386	24.607	24.607
41.926	100.000	58.074	12.485	12.485

Kilde: Egen tilvirkning